

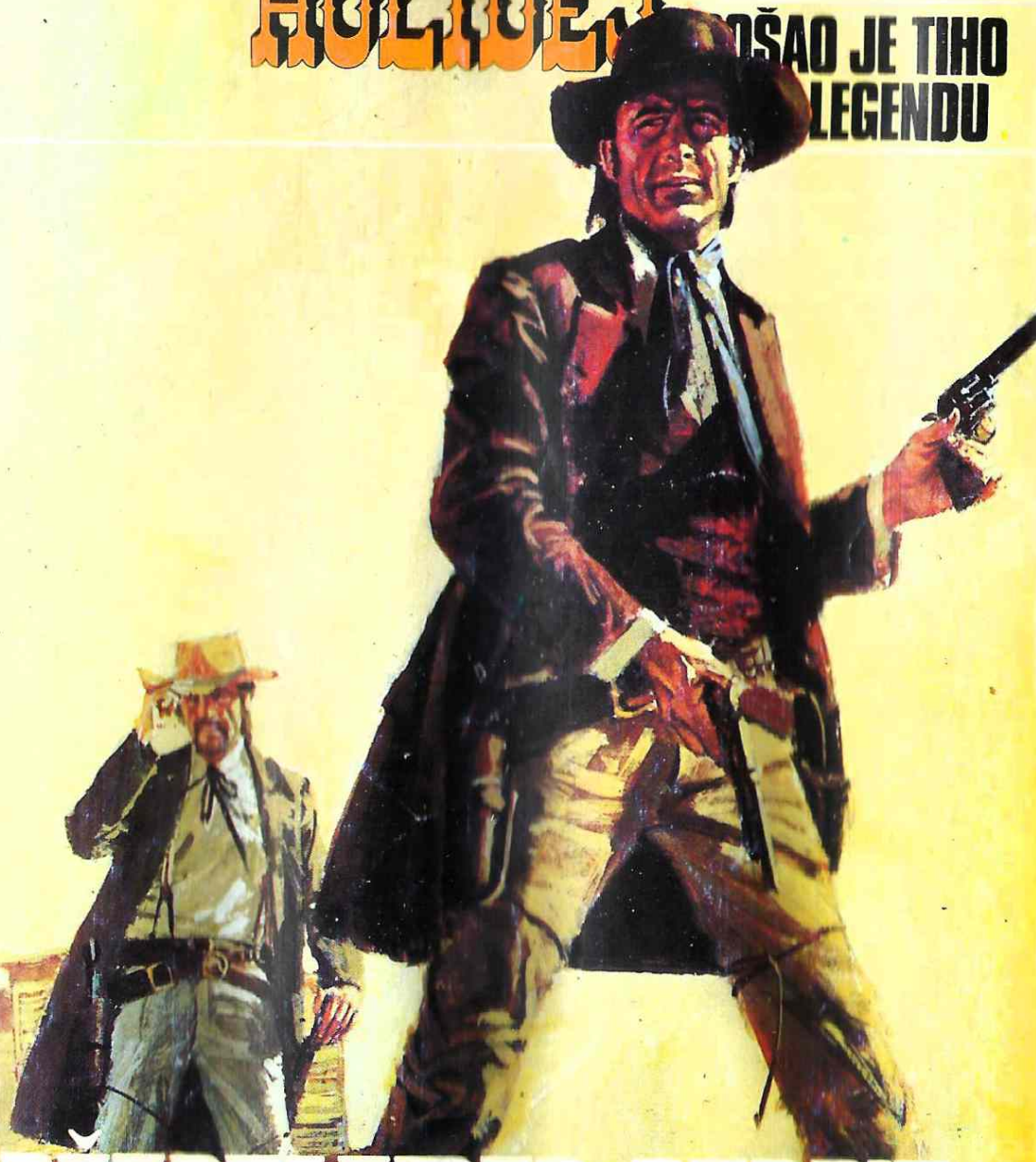
KLEJ ENTONI

DOCK HOLIDAY

CENA 40 DINARA

BROJ 155

DOŠAO JE TIHO
LEGENDU

DZENTLEMEN BANDIT

★ **DOK HOLIDEJ** ★

KLEJ ENTONI

DŽENTLMEN BANDIT

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 155

Glavni i odgovorni urednik:
Svetožar TOMIĆ

Urednik:
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala:
Clay Anthony
THE SILENT MAN

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Zorka ĆIRIĆ

Tehnički urednik:
Ferec BARAT

Korektori:
Margit HORVAT-HARANGOZO
Erika KOČIŠ-HORVAT

Štampa: 11. VI 1984.
Tržište: 20. VI 1984.

Izdaje i štampa NISRC FORUM — OUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvo-
de Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Svetožar TOMIĆ. Urednik Zorka
ĆIRIĆ. Naslov originala: Clay Anthony — THE SILENT MAN. Copyright: UNI-
VERSUM PRESS.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata
za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj: 413-279/73. od 10. maja
1973. godine.

Bio je visok i vitak i kretao se kao dobro podmazana mašina. Privezao je svog konja za granu jedne mlade vrbe, a onda prešao preko udoljice, držeći u desnoj ruci vojni durbin. Izašavši na čistinu primeo je durbin očima i osmotrio ivicu obližnjeg brdskog prevoja. Prilagodio je sočiva svojim očima i pred njim se u okruglastim okvirima durбина pojavilo široko lice koje se nije odlikovalo nikakvim drugim osobenostima.

Bio je to Berni Džip, vođa Džipove bande.

Džip je sedeo u sedlu na vrhu brdskog prevoja kao da nekoga očekuje.

Visok vitak čovek odložio je durbin i počeo da zavija cigaretu, osvrćući se oko sebe kao da pazi da ne bude primećen. Zapalio je cigaretu i u tom trenutku njegovu pažnju privuklo je neko kretanje na brdskom prevoju. Primeo je ponovo durbin očima i tamo ugledao jednog visokog čoveka uspravnog držanja koji je sedeo u sedlu na leđima sivkaste kobile. Ponovo je prilagodio durbin sve dok nije jasno razaznao oštre crte lica nepoznatog pridošlice koje je karakterisao nos nalik na kljun ptice grabljivice. Nikada do tada nije video tog čoveka, ali je pouzdano znao da će ga lako prepoznati ako ga ikada više bude ponovo video.

Skinuo je durbin s očiju i laga-

nim korakom uputio se nazad svom konju.

*

Berni Džip je dojahao do kolibe i kliznuvši iz sedla prebacio vodice snažnog mrkova preko poprečne grede koja je služila kao privezište. Ušao je u kolibu gde su tri čoveka grubih lica i surovog izgleda igrali poker na stolu od grubo istesanih dasaka.

— Gde je Ormsbi? — zapitao je Džip.

— Video sam ga kada je odjahao u pravcu dolje — rekao je čovek ušavljenog lica, gurnuvši srebrni dolar u sredinu stola.

— Zašto neko od vas ne motri na njega? — hteo je da zna Džip.

— Zašto bismo motrili? — zapitao je jedan čovek krupan kao odvaljen od stene, sa prostim priglupim licem.

— Zato što je nov Hesete, eto zašto. Sve dok novi čovek ne pokaže svoju pravu vrednost u akciji, ne može se znati koliko je dobar ili loš, i zato ga treba motriti.

Čovek s ušavljenim licem je rekao. — Nismo mi dadilje za bebe, Berni.

Džipovo lice je dobilo neprijatan izraz. — Vi ste ono što vam ja kažem da budete. Dikone.

Dikon Berns je šmrknuo i nemoćno raširio ruke. Ustao je sa stolice i spustio karte — Hoće li da odem tamo i da pogledam šta radi?

— To je sad malo kasno — rekao je Džip — ali svejedno, ipak pođi pa pogledaj.

Njegove reči kao da je na neki način potvrdio revolverski pucanj, iza koga je odmah došao drugi, a zatim još jedan.

— Hajdemo svi da pogledamo — rekao je Džip.

Svi su ustali i izašli iz kolibe. Heset je pošao prema svom konju.

— Ne, ostavi ga, ići ćemo pešice — rekao je Džip. — Ne bih hteo da zna da dolazimo.

Ivica plitke dolje bila je udaljena od kolibe nekih četiri stotine metara. Hodali su vrlo brzo, i Džip je svakim korakom nervozno ubrzavao hod. Kada su stigli do dolje, zastali su i zagledali se u prizor pred sobom.

Greg Ormsbi je revolverom šestometkom nišanio jednu praznu konzervu postavljenu na vrh omanje stene. Revolver u njegovoj ruci se trgao unazad, i metak se odbio od stene otprilike jednu stopu niže od prazne konzerve.

Džip se osmehnuo lukavo. — Veštanstven hitac. — Veštim pokretom izvadio je svoj šestometak i nanišanio. Revolver je poskočio u njegovoj ruci, pucanj je grmnuo i konzerva je odletela sa vrha stene. Greg Ormsbi se naglo okrenuo s izrazom iznenađenja na licu. Džip je dunuo dim iz cevi svog „kolta“ i vratio ga u futrolu. — Eto kako to treba raditi! — doviknuo je.

Greg Ormsbi se pribrao i čestitao mu, pozdravivši ga jednim prstom ruke, a zatim je vratio svoj revolver u futrolu i pošao ka mestu gde je stajao svežan njegov konj. Pojavivši ga, poterao je svog vranca prema njima. Četvorica bandita

su ga dočekali podsmešljivim krivljenjem usana.

— Nisi baš mnogo vičan sa revolverom, koliko primećujem? — rekao je Džip.

Greg je slegnuo ramenima. — Do sada nisam imao potrebe da koristim nešto drugo sem puške za lov. Nikada se nisam mnogo služio revolverom.

— Kad je tako, onda nećemo moći da te upotrebimo za nešto bolje nego za sporedne poslove. Dok ne naučiš da revolverom pogodiš ono što si zamislio, bićeš samo čuvar konja. — Na usnama mu je zaigrao izveštačen usiljen osmeh. — A kakav si sa puškom? Jesi li ikada ubio nekoga čoveka?

— Pa... u stvari nisam. Nisam imao prilike ni potrebe.

— Tako kako gađaš, pre ćeš pogoditi samog sebe nego drugoga! — primetio je Frenk Mudi, čovek surovog lica sa crvenkastim smežuranim kesama ispod očiju.

Ostali su se nasmejali na njegovu primedbu. Elroj Heset je smatrao da je primedba toliko smešna, tako da se čak nekoliko puta pljesnuo po butinama i nije prestao da se smeje sve dok ga vođa bande nije prekinuo.

— Hajdemo nazad do kolibe — rekao je Džip. — Treba da smislimo kako ćemo da dignemo lov iz jedne male slatke banke.

*

Berni Džip je odgurnuo karte na jednu stranu stola i stavio na nje jedan komad papira. Loše zašiljenom olovkom na komadu papira bile su ucrtane ulice i sve glavne zgrade u gradiću Kenšou, malom

stočarskom gradu u srcu Kanzasa. Koliba u kojoj su se petorica ljudi nadvijali okupljeni nad stolom, nalazila se u pustari Tabasa, nekih četrdesetak milja daleko od Kenšoua.

— Ovo je glavna ulica — rekao je Džip povlačeći debelim prstom duž komada papira. Konje ćemo ostaviti ovde, dodao je upirući prst u jednu tačku — upravo pored saluna „Bela sova”. Čuvaće ih Ormsbi. — Zatim se okrenuo Gregu. — Čim nas budeš video ili čim budeš čuo pucanje, odvezaćeš konje i pripremićeš ih za nas, tako da čim stignemo odmah pojašimo. Pokazao si nam da si slab strelac i da se ne možemo pouzdati u tvoj pištolj, ali, ako se pojavi čuvar reda ili se neki hrabri građanin odluči da pokaže svoju hrabrost i pripuca, onda moraš da potegneš tu tvoju pucaljku i da pripucaš kao i svi mi ostali. Jesi li čuo?

Greg je potvrdno klimnuo glavom. — Razumeo sam vas.

— Onda dobro — rekao je Džip — idi sad da se pobrineš za konje. Postaraj se da budu dobro nahranjeni i istimareni.

— Naravno. — Greg je izašao iz kolibe.

— Kako je uopšte došlo do toga da ga primiš u družinu? — zapitao je Dikon Berns.

— Jahao sam izvesno vreme sa njegovim bratom Džimom Ormsbijem — rekao je Džip. — Bio je ubijen od strane pratioca dilažanse kada smo pokušali pljačku kod Plejt Krosinga. Bio je odličan, jedan od najboljih ljudi koje sam ikada imao pored sebe. To je bilo u ono vreme kada sam jahao sa braćom Belson. Sjajna vremena, takva se više neće vratiti.

— I braća Belson su bili mnogo dobri saradnici — rekao je Frenk Mudi. — Henk Belson je imao na duši najmanje petnaestak glava.

— Da, bili smo mi čvrsta, sposobna družina — rekao je Džip. — Na nesreću svi su sem mene zaglavili u pokušaju pljačke dilažanse kod Krosinga. Tu su nam namestili prostu glupavu zasedu u koju smo upali kao pravi početnici. U dilažansi su bila smeštena četiri čoveka sa skraćenim dvocevka.

— Kako se desilo da i ti nisi stradao? — zapitao je Dikon Berns.

Džipovo lice se smračilo i on je sumnjičavo zažmirio očima, ali je odmah zatim promenio stav i nehajno slegnuo ramenima. — Verovatno iz čiste sreće. Ja sam bio u zasedi sa puškom iza jedne stene. Skinuo sam pratioca dilažanse i jednog od policajaca koji su se nalazili u kolima, ali sam odmah posle toga morao da zbrišem kako me ne bi pričepili. Bilo je pakleno opasno.

— Samo ti si se izvukao — primetio je Heset.

— Da, samo ja, i to je razlog što ste vas trojica sada u ovoj družini — rekao je Džip klimajući glavom. Da nije bilo te zasede vi biste još uvek skitali po pokrajini skupljajući sitniš od kojekakvih nesrećnika, umesto što ste upali u najslavniju družinu za koju je ova pokrajina ikada čula.

Dikon Berns je proteglio svoje dugačko koštunjavo telo i počeo se rukom po glavi, zvlačeći prste ispod crnog šešira sa čvrstim obo-dom. — Ništa ne znam o toj čuvenoj i uspešnoj družini. — rekao je. — Do sada smo izveli samo dva poduhvata, a u drugom smo izgubili Garta Nema. To nije baš neki veliki uspeh.

— Sem toga, tu je i ulov — pridružio mu se i Mudi, otkrivajući svoje nezadovoljstvo. — Sve u svemu, digli smo četrdeset i dve hiljade, a mogli smo da podelimo samo polovinu te svote. To za mene nije baš neki zadovoljavajući uspeh.

Džipovo lice se ponovo uozbiljilo. — Zar ću opet morati sve iz početka da vam objašnjavam? Moramo da platimo veliki deo dobiti našem spoljnom saradniku... za planiranje posla, za brigu da se na licu mesta nekim slučajem ne nađe šerif, da novac u pravom trenutku bude tamo gde ga očekujemo, i mnogo drugih važnih stvari. Bez spoljne pomoći, ne bismo imali nikakve šanse da izvedemo te poduhvate, s obzirom da čuvara reda u poslednje vreme ima sve više i više.

Hest je pročistio grlo i nastavio. — Ne mislim time da kažem da se mi žalimo na ovakav način rada i podele plena, gazda...

— Kaži šta hoćeš — prasnulo je Džip.

— Ima nešto što me kopka... Još nam nisi rekao ko je taj tvoj spoljni saradnik.

— Nisam i neću vam reći. Tako mora biti — rekao je Džip.

— Ne vidim zašto.

— Zato što ste celog vašeg glupavog života bili vašljivi nevaljalci.

— Džip je podigao opasač sa revolverom više na bedro. — Reći ću vam samo još jednom nešto o tome i posle toga znajte da me više ništa ne smete pitati. Taj spoljni čovek koji nam je toliko koristan, je jedna ličnost veoma poštovana u celoj pokrajini. On dolazi i odlazi gde mu je volja i kad mu je volja, i niko ne sumnja na ništa, a najmanje čuvari reda i zakona. Ako on dođe u jednu banku i kaže da bi

hteo da uloži nešto novca, ali da ga neće moći ukoliko nije siguran da u banci imaju jaku saksu, predsednik banke ili drugi odgovorni čovek odvešće ga u trezor i pokaže mu kasu i sve drugo obezbeđenje, sem naravno komornacije za otvaranje sefa. Taj čovek se slobodno kreće, on može kad neće da razgovora sa šerifom, on procenjuje koje je najbolje vreme za obavljanje posla i utvrđuje kada je rizik najmanji. Sta kažete na primer za onu banku u Markaumu? Kada smo pošli iz banke sa novcem, blagajnik banke je pripucao za nama i počeo da viče i diže zabunu. Svi u gradu su čuli vik i pucnjavu, ali, mi smo glatko prošli pored šerifске stanice kao da idemo u šetnju. Zašto? Zato što u šerifskoj stanici nije bilo nikoga. Zašto? Zato što je naš spoljni saradnik udesio tako da šerif i njegov zamenik budu na nekom drugom mestu. Da to nije bilo na taj način sređeno, dvojica čuvara reda bili bi na svojim mestima i kada bismo mi naišli oni bi pripucali, pobili konje pod nama i posle toga bi nas zajedno sa građanima lako pohvatali kao leptirove mrežom. Sto mu muka, ako takva vrsta pomoći ne zaslužuje veliki udeo u plenu, onda ja ne znam šta ga zaslužuje.

Dikon Berns je na to primetio. — Tvoj spoljni saradnik nije ti mnogo pomogao kada ste upali u zasedu kod Plejt Krosinga. Kako reče, izvukao si se otuda ne zahvaljujući njemu nego svojoj sreći, a ostali su zaglavili.

— Tu moram da vam kažem još nešto, u svakom poduhvatu postoji neki mali procenat nepredviđenog — rekao je Džip i slegnuo ramenima.

ma. — To je slučaj sa Plejt Krosingom. Izgleda da su u „Vels Fargo“ kompaniji nešto nanjušili o mogućnosti prepada, pa su kola nakrcali federalnim šerifima. To se dogodilo u poslednjem trenutku, i mada je moj spoljni čovek to saznao, bilo je suviše kasno da me obavesti o opasnosti. Nije verovatno da će se nešto tako ponovo dogoditi, pa prema tome, mislim da nema smisla brinuti o takvoj opasnosti.

— U našem poslu moramo brinuti o svemu, i misliti o svakoj mogućoj opasnosti — rekao je Mudi sumornijeg lica nego ikada. — Jedna greška i čoveku za tren oka ode glava.

— To i jeste razlog što je moj spoljni saradnik tako važan, — rekao je Džip. — On se brine o tome da u našem poslovanju ne bude nikakvih grešaka. — Razvukao je lice u širok ohrabrujući osmeh. — Zašto vi brinete i lupate glavu o onome što već drugi misle, zašto se ne opustite i ne uživajte, kada sve teče glatko kao po loju? Sad mi je naloženo da otvorim moje zalihe viskija, pa ćete imati priliku da probate najbolji brendi koji je ikada dopremljen u ovu pokrajinu. Ali, nećemo se napiti pa da mahnitamo, to će morati da pričeka dok ne ispraznimo onu banku u Kenšou. Tek onda ćemo prirediti pravo slavlje.

★

Dalton T. Pibodi mrmljao je nešto sebi u bradu dok je gešucuo prema „Banci udruženja stočara“. Bilo je blistavo sunčano nedeljno jutro, dvadeset minuta posle osam časova. Svake druge nedelje u to vreme Pibodi bi bio duboko zava-

ljen u stolicu za ljuljanje na verandi svoje kuće i ostao bi tako u tom stanju prijetne lenje dokonce u najmanju ruku bar do podne. Ali, ovog izuzetnog nedeljnog jutra, tačno u osam časova, na ulaznim vratima njegove kuće začuo se glasno odlučno kucanje. Pokušao je da ne obrati pažnju na kucanje kao da ga nije čuo, ali je čovek s one strane vrata bio čvrsto rešen da toga jutranje dozvoli predsedniku i blagajniku banke da odrema svoju uobičajenu prepodnevnu turu. Tako se desilo da je Pibodi otišao do ulaznih vrata i saznao da je mir njegovog nedeljnog jutra poremetio Roling Anderson, službenik telegrafskog ureda. I sam Roling bio je probuđen iz svog sna kloparanjem telegrafskog tastera, pa je iako buno- van primio hitnu poruku centralne „Banke udruženja stočara“ u Opeki. Poruka je glasila:

„Pripremite hitnu isporuku u zlatu i novčanicama u vrednosti od pedeset hiljada dolara... potpis P. P. Ratigan.“

P. P. Ratigan bio je predsednik dvanaest ogranki i filijala „Banke udruženja stočara.“ Kada bi Ratigan naredio nekom direktoru ili službeniku da skoči, tada je ovaj to bezuslovno i činio, čak i onda kada je to bio slučaj sa debeljuškastim Daltonom T. Pibodijem.

Uzdahnivši duboko, Pibodi je iz džepa izvadio ključeve i popeo se uz drvene stepenice koje su vodile do trema ispred banke. Na gvozdenoj rešetki koja je pokrivala ulazna vrata banke bila su tri specijalna katanca. Pibodi je otključao sva tri katanca, izvadio ih iz njihovih ležišta, stavio ih privremeno u svoj džep, a onda skinuo gvozdenu rešetku iz ležišta i prislonio je

na zid. Vrata su bila osigurana dve-
ma bravama, a zatim su dolazila
unutrašnja vrata od čelične mreže,
takođe sa dve brave. Po svemu se
činilo da je banka apsolutno bez-
bedna od upada provainika, jer su s
unutrašnje strane prozora postojale
čvrste gvozdene rešetke. Pibodi je
otvorio vrata od čelične žice i već
je hteo da uđe u banku, kada je
iza sebe začuo slab šum. Okrenuo
se kao munjom dodirnut i...

Našao se pred tamnim otvorom
uperenog „kolta“ teškog kalibra.
Iza naperenog „kolta“ smeškalo mu
se lice Bernija Džipa, a iza Džipa
stajali su Elroj Heset, Frenk Mudi i
Dikon Berns. Ostala trojica nisu
imali revolvere u rukama; oni su
jednostavno masirali Džipa i nje-
gov uperen „kolt“ od pogleda ne-
kog slučajnog prolaznika. Ali to čak
i nije bilo potrebno, jer tog dremli-
vog nedeljnog jutra na ulicu nije
bilo apsolutno nikoga. Sva četvo-
rica nepoznatih imali su na sebi
dugačke sive ogrtače protiv prašine.

— Ulazi debeljko — rekao je
Džip i Frenk Mudi se osmehnuo
setivši se Džipovog nenormalnog
loptastog trbuha.

— Ovo je... ovo je najdrskiji
bezobrazluk! — protestovao je Pi-
bodi.

— Brzo — rekao je Džip i pal-
cem zapeo obarač svog revolvera.

Oštar kliket zapinjanja okidača
delovao je na Pibodiju kao ubod
noža u želudac. Progutao je vazduh
a onda klimnuo pokorno ćelavom
glavom i ušao unutra praćen u sto-
pu razbojnikom Džipom.

— Sve je čisto — rekao je Dikon
Berns trenutak kasnije, pošto je os-
motrio ulicu i Heset i Mudi su ušli
u banku, a ovaj poslednji je zat-
vorio ulazna vrata za sobom. Di-

kon Berns je sišao sa trotoara i
dokonim korakom posao kao selac.
Iz ulice, dok je Greg Ormsbi sta-
jao sa pet spremnih konja na do-
maku pogleda i u poverljivoj blizini.
Greg je sedeo u senci jeune nas-
tresnice i pušio. Berns je posle ne-
koliko koraka zastao i naslonivši
se na priveziste za konje izvadio
džankesu i počeo da zavija ciga-
retu.

Ovo je trebalo po svemu sudeći
da bude vrlo lak poduhvat. Ceo
posao trebalo je da traje samo ne-
koliko minuta, a zatim su pijačka-
ši nameravali da bez žurbe izjašu
iz grada. Nije bilo nikakvog razloga
za zuru.

Debeli predsednik banke izneće
im iz trezora ziato i novčanice. Dok
Džip i Mudi budu trpali plen u
spremljene torbe, Elroj Heset će se
postarati da ih bankar dalje ne ome-
ta. Zaćepiću mu usta da ne može da
više i dobro će ga svezati, tako da
ničim ne omete njihovo bekstvo.
Džip će u međuvremenu prići pro-
zoru. Ako u blizini ne bude niko-
ga, Berns će kao običan besposličar
biti naslonjen na privezište i puši-
će kao da ne zna šta će od dosade.
Ako pak bude primetio nekoga, le-
va ruka će mu biti na pojasu sa
revolverom. Kada bude ugledao tro-
jicu svojih ortaka da izlaze iz ban-
ke, daće pokretom glave znak Gre-
gu Ormsbiju koji će onda odvezati
sve konje. Istovremeno, Ormsbi će
motriti na svoju stranu ulice. Nje-
gova leva ruka na opasaču sa re-
volverom biće signal da je sa te
strane neko na vidiku.

Dva minuta su prošla i Džipovo
lice se pojavilo na prozoru. Berns
je pogledao Ormsbija. Sve je bilo
čisto. Berns se spokojno naslonio
na privezište.

Ulazna vrata banke su se otvorila i Heset i Mudi su izašli na trotoar. Opljačkani plen skrivali su pod širokim ogrtačima. Za njima je odmah izašao Berni Džip.

Tada je Berns ugledao nekog čoveka koji se pojavio na ulici nekih pedesetak metara daleko. Rano jutarnje sunce odblesnulo je na metalnoj zvezdi prikačenoj na sako tog čoveka. Berns je pošao pored privezišta i posle nekoliko koraka skrenuo u sporednu ulicu.

Šerif Bil Tomson nije bio ni iznenađen ni preplašen kada je ugledao tri čoveka koji su mu se približavali iz pravca banke. Sunce mu je sijalo u oči i to mu je otežavalo da ih jasno vidi. No, i ako bi ih video, to mu ništa ne bi značilo, jer je od te trojice samo Berni Džip bio učenien, a on je išao iza dvojice svojih pomagača, tako da mu šerif nije mogao videti lice. Uopšte uzev šerif nije imao razloga da nešto sumnja. On čak nije ni primetio Dikona Bernsa, ali je zapazio jednog mladog čoveka koji je stajao pored privezišta držeći za uzde pet konja. Tomson je pomislio da verovatno čeka neke svoje priatelje.

Čuvar reda bio je na svom uobičajenom putu prema salunu „Crveni pas“ koji se otvarao ujutro odmah posle sedam časova. Namerao je da čekajući nečien odrezak sa jajima i pioniie šoliju kafe. Nedolhom je obično doručkovao nešto kasnije, oko deset časova, ali iz nekih razloga toga jutra Tomson nije mogao da spava duže kao i obično, i ustao je nešto ranije.

Videvši da Dikon Berns zaklonien iza ugla aleje vadi pištolj iz futrole. Greg Ormsbi je kratko udahnuo kao da gubi dah. Za nekoliko sekundi šerif će biti na meči

Bernsu rešenom da ga ukloni s puta.

— Hej šerife — doviknuo je Greg.

Tomson je stao i okrenuo se. — Molim? U čemu je stvar mladiću?

— Hteo bih da vas nešto pitam. — Rekavši to, Greg se uputio prema čuvaru reda. Nameravao je da mu bezazleno priđe i da mu onda iznenada zada udarac u vrh brade. Šerif je bio stariji čovek i jedan dobar udarac će ga oboriti s nogu, držao je Greg zasigurno. Kada to učini, uzeće šerifov revolver, a onda će svi pojahati konje i bezbedno izjahati iz grada.

Ali, i Dikon Berns je imao u tome svoje namere. Zakoračio je iz sporedne ulice sa naperenim revolverom u ruci.

— Ne! — povikao je Greg. — Ne pucaj!

Pištoli u Bernijevoj ruci je poskočio. Metak je pogodio šerifa u leđa i od udara, šerif se potrbuške pružio po prašnjavao ulici.

— Daj konje! — povikao je Džip.

Greg je za trenutak zastao na mestu kao ukopan, a onda se hitro okrenuo i potrčao prema konjima.

Pre nego što su petorica bandita pojahali konje, izvestan broj građana pojavio se na ulici.

— Ubili su šerifa! — povikao je neko.

Džip je već bio u sedlu i potegnuvši revolver ispalio je dva hica u pravcu čoveka koji je to viknuo. Svi sem Grega potegli su revolvère i prinucali na sve žive što se kreće. Sa drugog kraja ulice grmnulo je pucani puške i tane je zviznulo pored Džipove glave.

— Bežimo odavde! — povikao je Džip.

Ostali su poslušali i kao da su im đavoli za petama, oboli svoje konje i izjurili iz grada. Trojica gradana ispratili su ih revolverskim hicima, sipajući za njima kišu kuršuma.

*

Berni Džip je zategao vodice i njegov mrkov je naglo usporio dižući pod kopitama oblake prašine. I četvorica bandita iza njega naglo su zaustavili svoje konje. Džip je okrenuo svog konja prema njima. Njegove male tamne oči kao dva koplja prodorno su se zaustavile na licu Grega Ormsbija.

— Šta je do đavola trebalo da znači tvoje ponašanje? — zapitao je. — Zašto si pošao prema onom policajcu?

— Računao sam da ga mogu srediti bez pucanja — rekao je Greg.

— Upozorio, je šerifa — rekao je Dikon Berns optužujućim tonom.

— Da, to je učinio — rekao je Mudi.

— Ni govora da sam to učinio — rekao je Greg bez dvoumljenja.

— Rekao si „ne pucaj“ zar ne? — iskalo se na njega Berns.

— Nije bilo neophodno upotrebiti oružje — rekao je Greg. — Mogli smo ga srediti na drugi način.

Berns je pogledao Džipa. — Ovo mi se nimalo ne sviđa. Berni. U ovom momku ima nešto što se nimalo ne uklapa u moje mišljenje o pouzdanom čoveku.

— Isto važi i za mene — rekao je Heset. — Čui gazda, jesu li sigurni da je on brat Džimija Ormsbija?

— U to nema ni najmanje sumnje — rekao je Džip ne skidajući oka sa Gregovog lica. — Džim mi je mnogo puta pričao o njemu. Re-

kao je da im je otac obojici dao po jedan časovnik, železnički džepni časovnik sa slikom njihove majke na unutrašnjoj strani poklopca. Kada je pre nekoliko dana dojahao, prvo što sam ga upitao kada sam sa njim govorio bilo je o tome časovniku. On mi ga je pokazao. Bio je to apsolutno isti časovnik kao i Džimov. Sem toga, on je pljunuti Džim kao da mu je brat blizanac.

— Možda — rekao je Dikon Berns. — Ali, ako bi mene neko pitao za mišljenje, ja bih rekao da ga ne želim pored sebe. Jednostavno mu ne verujem.

— To važi i za mene — rekao je Mudi.

Heset je samo klimnuo glavom.

Džip se ispravio u sedlu. — Dobro, da se objasnimo Ormsbi, — rekao je. — Ovo što si čuo ispada jednoglasno. Možda si Džimov brat, ali u svakom slučaju nemaš njegov stil.

— Možda sam pogrešio, ali mislio sam da nije pametno pucanjem uzbuniti ceo grad — rekao je Greg.

— Uzbunio si građane već kad si rekao ono „ne pucaj“, — rekao je Berns. — Ako mene neko pita, bio si zabrinut da onaj prokleti policajac ne bude ubijen i ništa drugo.

— I meni se tako čini — rekao je Heset.

Džip ga je posmatrao zamišljeno. — Ima još jedna stvar u kojoj si podbacio. Kada su građani pripucali na nas, ti nisi izvukao revolver i odgovorio na njihovu paljbu.

— Nije bilo potrebe za to — rekao je Greg. — Bili su suviše daleko da bi nas mogli pogoditi.

— I mi smo pucali zato da bismo ih odbili što dalje — rekao je Džip. — O tome smo juče govorili i dogovorili se, rekli smo da ako zapad-

nemo u nevolju svi zajedno ospemo palju po njima.

Sva četvorica bandita su optužujućim pogledima zurili u Grega Ormsbija, tako da je njega počeo da hvata strah. — Ja sam nov na ovom poslu — rekao je. — Otuda se desilo da pogrešim. Do đavola zar niko od vas nikada nije napravio nijednu grešku?

— Ne grešku takve vrste — rekao je Berns pretećim glasom. — Nikada se ne sme napraviti greška zbog koje neko od prijatelja može da bude ubijen.

— Sidi s konja — rekao je Džip.

Greg je liznuo usne. — Zašto?

— Samo ti sidi.

Greg je kliznuo iz sedla. Osetio je da mu kroz desnu šaku prolaze trnci kao da ga ruka svrbi. Možda je mogao potegnuti revolver. Ako bi to učinio, četvorica bandita koji su sedeli u sedlima ispred njega i gledali ga sa visine, bili bi iznenađeni. Iznenađeni zbog toga što je gađanje u praznu konzervu koje su oni gledali u uvali kod njihovog skrovišta, bilo smišljena prevara. Obično je pogađao cilj koji je nišanio, ali je tada igrao svoju igru.

No, ako je mislio da ih iznenadi, trenutak za to bio je prošao. Berni Džip je već držao revolver u ruci. Izvukao ga je dok je Greg silazio iz sedla.

— Izadi tamo na stranu jedan korak — rekao je Džip.

Greg je progutao pljuvačku i pogledao u crni otvor cevi naperenog pištolja.

— Kada čovek u nešto nije siguran — rekao je Džip lagano. — onda postoji samo jedan način da sumnju otkloni.

U tom trenutku lice Elroja Heseta kao da se rasprsnulo na komade.

Istog sekunda odjeknuo je rezak prasak puške „vincesterke“.

— Tamo na prevoju? — kriknuo je Mudi pokazujući rukom.

Na prevoju brezuljka nekih stotinu pedeset metara daleko videlo se šest konjanika.

— Potera? — Izletelo je Džipu spontano. — Mora biti da su posli nekim prekim putem!

Greg Ormsor nije dopustio da izgubi više nijedan trenutak. Bacio se na zemlju i počeo da se kotrlja. Učinio je to u pravi čas. Berni Džip i Frenk Mudi su pripucali na njega i kuršumi su se zarili u tlo na mestu gde je Greg do tada stajao. On se pak otkotrljao u zaklon iza grupe niskih stena i tamo se prileo uz tlo.

Ođjeknulo je još nekoliko pušcanih hitaca, ali sada su trojica bandita već besno mamuzali konje i ovi su jurili kao da imaju krila. Greg je potegao svoj „kolt 45“. Bilo je suviše kasno. Banditi su već jahali van dometa revolverskog metka. Greg ih je pogledom ispratio, a onda ustao sa zemlje baš u trenutku kada se šest konjanika tutnjevći sjurilo sa prevoja i opkolilo ga.

— Pite, Vilsone — rekao je jedan on njih nastojeći da nadjača tutanj kopita. — vi uhvatite ovog jednog.

Dvojica konjanika su zategli vodice svojih konja i unerili revolvere na Grega. Jedan od njih je opalio i Greg je ispuštao revolver iz ruke. Zateturio se i konjanikov revolver je ponovo planuo, ali ovog puta je tano zviznulo pored Gregove glave. Čistom srećom desilo se da je gonilac promašio.

— Dosta! — dreknuo je drugi konjanik iz potere.

Čovek koji je opalio dva metka na Grega digao je revolver ođgled-

no u želji da svoju grešku ispravi, ali je onaj drugi naterao svog konja na njegovog. Hitac je planuo, ali je metak odleteo daleko od cilja.

— Rekao sam dosta, Pite!

Čovek koga je drugi gonilac nazvao imenom Pit zastao je neodlučno, a onda je spustio ruku i vratio revolver u futrolu. Tada je Gregov spasilac naterao svog konja između Pita i Grega.

— Podi tamo do tvog konja — rekao je Vilson.

Greg je poslušao.

— Penji se u sedlo.

Greg se popeo. Vilson je sjahao i sa zemlje uzeo Gregov revolver.

— Zašto do vruga da gubimo vreme? — rekao je Pit. — On je jedan od njih, a znaš da su ubili šerifa Tomsona.

— Sud i porota će odlučiti šta će biti s njim — rekao je Vilson.

— To košta novca. Kažem ti da odmah sada ubijemo pasjeg sina i da kažemo da je pokušao da potegne oružje.

— Samo probaj — rekao je Vilson — pa ćeš se naći na nišanu mog revolvera.

Pitu se odjednom zavezao jezik i on je počeo da zamuckuje. — Hej do vruga, to nije način kako se razgovara, Sete. Taj čovek je bandit, ubica.

— Kao što sam ti rekao, sud i porota će odlučiti šta je on, a ne mi. Mi ćemo ga samo odvesti u grad.

Pit je nezadovoljno odmahnuo desnom rukom i razočarano rekao. — Ako baš tako hoćeš Sete...

— Tako mora biti

— Onda dobro. Odvedimo ga u grad.

Stotine ljudi stajali su na trotoarima glavne ulice grada Kenšoua kada su u taj grad ujahali Greg Ormsbi i Pit Graham i Set Vilson, koji su kao straža jahali jedan s jedne a drugi s druge njegove strane. Dotali su konje laganim hodom do privezišta ispred šerifske stanice i sjahali kao jedan čovek, opet Greg u sredini, a Pit Graham i Set Vilson svaki sa po jedne strane.

Vrata šerifske stanice su se otvorila i na otvoru se ukazao jedan mršav čovek sa kosom boje peska. Bio je to šerifov zamenik Čarli Rajs.

— Uхватili smo jednoga — rekao je Vilson.

— Obesite pasjeg sina! — povikao je neki posmatrač.

Šerifov zamenik Rajs preleteo je pogledom po polukrugu surovih lica građana koji se u međuvremenu stvorio ispred zatvorske zgrade. Ruka mu se lagano spustila na dršku nisko opasanog revolvera.

— Ovaj čovek je uhapšenik — rekao je Rajs.

— Oni su ubili šerifa Tomsona! — doviknuo je neki drugi građanin.

Set Vilson je zakoračio na trotoar i stao pored šerifovog zamenika. — Kao što sam već rekao Pitu, samo sud i porota odlučice šta će biti s uhapšenikom.

— A gde su ostali? — doviknuo je neki gnevan glas iz pozadine.

Sada je progovorio i Pit Graham. — Presekli smo im pravac bekstva, jer smo prešli prečicom kroz Đavolji prolaz. Zatekli smo ih kako odmaraju konje i odmah smo pripucali. Jedan je pao mrtav a ostala trojica su pobjegli. Potera je pošla za njima. Ovaj čova nije bio na konju i zbog toga smo ga uhvatili.

— U tome ima nešto čudnovato — umešao se Vilson češkajući se po bradi. — Kada smo naišli, jedan bandit je držao naperen revolver na njega.

— Ne znamo šta se među njima bivalo, ali to nije ni važno, — rekao je Graham.

— Jedno je sasvim sigurno — konstatovao je Vilson — vođa bande je Berni Džip!

— Džip! — uzviknuo je šerifov zamenik Rajs. — Ako je tako, onda smo na tragü krupnoj ribi. Ti polazi ovamo. — Gurnuo je Grega prema otvorenim vratima šerifove kancelarije. — Ulazi unutra.

Greg je ušao u šerifovu kancelariju praćen šerifovim zamenikom. Šerifov zamenik je s treskom zalupio vrata za sobom.

— Stavi na sto sve što imaš od vrednosti — rekao je Rajs. — Kasnije ću napraviti popis, i ti ćeš mi ga potpisati.

Greg je ispraznio džepove i sve što je u njima bilo stavio na pisaćı sto.

— Kako se zoveš?

Greg mu je bez razmišljanja rekao ime i prezime. Šerifov zamenik mu je postavio još nekoliko pitanja da bi ispunio sve rubrike u delovodnom protokolu.

— Udi tamo na ona vrata — rekao je Rajs i Greg se popeo uz tri stepenika i pošao hodnikom iz koga se na jednoj strani ulazilo u tri ćelije. Sve tri ćelije bile su prazne. — Možeš da biraš, — osmehnuo se Rajs.

Greg je ušao u jednu ćeliju. Rajs je zatvorio vrata za njim i brava je škljocnula.

— Rekao bih da si u velikoj nevolji lupežu — rekao je Rajs. — Šerif Tomson je bio jedan od naj-

popularnijih ljudi u ovom kraju. Bio je to čovek čvrst i ispravan kao čista puščana cev. Svi su to znali i svi su ga voleli.

Greg je samo klimnuo glavom i spustio se na ležaj.

— Imaš samo jednu jedinu šansu da se spaseš — rekao je Rajs. — Priznaj sve što znaš o Džipovoj bandi i možda će ti sud dosuditi nešto manje od konopca. Ne mogu ništa da ti obećam ni u tom slučaju, ali postoji izvesna šansa.

— Neću reći nikome ništa nego samo glavnom federalnom šerifu u Grover Sitiju — rekao je Greg.

Rajs je začimrio očima. — Zar ti ja nisam dovoljno kompetentan nego tražiš nekoga gore, je li?

— Hoću glavnog federalnog šerifa — rekao je Greg.

— Ti si neki saljivi kućkin 'sin izgleda? Nećeš da razgovaraš sa drugim nego baš sa federalnim šerifom? Lepo, videli smo kako ćeš se držati kad čuješ da stotinu ljudi pred zatvorom urla i traži da ti namakne omču na vrat. A to će se sigurno desiti. Ni najmanje ne sumnjam da ćeš na kraju zaigrati na konopcu.

Rajs je posle toga izašao iz zatvora. Pit Graham je stajao naslonjen na zid šerifske stanice i zavišao cigaretu.

— Ti i Set Vilson ste vrlo dobro obavili svoju dužnost — rekao je Rajs. — Pitom se kako su prošli ostali iz potere?

— To je teško reći — rekao je Graham prinoseći zapaljeno palidrvce vrhu cigarete. — Bili smo vrlo blizu predela u kome vladaju banditi. Čuo sam da se priča da tamo ima dosta homančrosa koji su došli sa juga. Znaš kakvi su oni. Ako samo nanjuše blizinu čuvara

zakona, oni pomahnitaju kao bik koji vidi crvenu maramu a da ne govorimo kako se ponašaju kada je u pitanju cela potera.

Rajs je seo za pisači sto. — Voleo bih da sam bio ovde kada se događaj odigrao. Moram ipak da ti odam svako priznanje Pite što si tako brzo uspeo da prikupiš poteru.

— Morali smo je brzo prikupiti — rekao je Graham. Svi su videli kuda su se banditi uputili i da smo samo malo čekali ne bismo nikako stigli da im preprečimo put.

— Velika je šteta što niste uhvatili Bernija Džipa nego ovu sitnu ribicu — rekao je Rajs.

Graham se odvojio od zida. — Kakva je razlika u tome. Oni su svi isti zar ne. Bez obzira ko je opalio hitac, svi su podjednako krivi za smrt šerifa Tomsona. je li tako?

— Ne bih to znao — rekao je Rajs zamišljeno.

— A šta misliš?

— Pa znaš, kada sam se vratio u grad sa ranča Boks Seven i kada sam čuo šta se desilo, razgovarao sam sa dvojicom koji su se tog kritičnog trenutka nalazili u Klontijevoj berbernici. Oni kažu da su čuli da je čovek koga imamo zaključanog u ćeliji povikao „ne pucaj“. To je viknuo pre nego što je šerif ubijen.

— Šta to znači? To ne dokazuje ništa — rekao je Graham tvrdoglavo. — Svi su oni krivi i tačka.

— Po onome što mi je ispričano, ovaj momak nije neposredno učestvovao u pljački, on je samo čuvao konje.

— Ali je ipak jedan od njih, je li tako?

— To jeste.

— Ako neko ubije nekog čoveka onda je to isto kao da su i svi ostali koji su s njim bili, izvršili ubistvo, ti to znaš.

Čarli Rajs je skinuo sa glave svoj ulubljeni „stetson“ i prošao rukom kroz talasastu tamnu kosu. — Znam da je to tačno tako po zakonu, Pite, ali svejedno, taj čovek je moj uhapšenik i ja ću učiniti sve onako kao što je u zakonu propisano.

Graham se zagledao Rajsu u oči. — Da li ti to hoćeš nešto da mi kažeš?

— Hoću da ti kažem samo to da sam ja ovde sada predstavnik zakona i da ne želim da mi bilo ko govori kako treba da obavljam svoju dužnost.

— Ja to i ne radim, je li tako?

— Kako sam te ja shvatio, činilo mi se kao da imaš baš takvu nameru.

Graham je lagano prišao prozoru. Stojeći leđima okrenut šerifovom zameniku rekao je. — Dopusti mi da malo drukčije postavim stvari, Čarli. Zar bi se ti suprotstavio volji svih građana ovoga grada?

— Ako bi te želje bile pogrešne, onda bih.

Graham se energično okrenuo na petama. — Slušaj čoveče, ti živiš u ovom gradu i treba da nastaviš da u njemu živiš. Sada kada je mesto šerifa upražnjeno, sprovedeće se izbori za novog šerifa. Ako želiš da na tim izborima dobiješ...

— Ja ću na tim izborima dobiti time što ću savesno i po zakonu obavljati svoju dužnost — rekao je Rajs. Pogledao je izazovno Grahamu u oči. — Šta je to s tobom Pite? Da nemaš slučajno na umu linčovanje?

Graham se odlučno isprasio. — Jedan dobar i pošten šerif je mučki ubijen. Neko za to mora da plati.

— Da, ali u skladu sa zakonom — rekao je Rajs upiruci kažiprst desne ruke u pisaci sto. U ovom gradu dok ja obavljam dužnost čuvara reda i zakona, niko neće biti obešen pre nego što to odluče sud i porota.

Graham je slegnuo ramenima i osmehnuo se. — Samo sam pokušao da ti kao prijatelju pomognem, Čarli. To je sve. Znam šta ljudi misle i osećaju o tome, i znam šta će se desiti. Ja ti ne bih bio prijatelj ako ti ne bih dao dobar savet. Ipak, ako ti i pored toga misliš kao što kažeš, onda dobro, ti tako misliš i osećaš. Ja te poštujem, jer znam da postupaš savesno. Ali znaj da bi to mogla biti pogreška, Čarli.

— Ne vidim kako bi savesno i zakonito obavljanje moje dužnosti mogla biti pogreška — rekao je Rajs odlučno.

— Ići protiv želja svojih prijatelja i sugrađana, Čarli, to može biti greška.

— Svaki onaj ko hoće da zakon uzme u svoje ruke nije moj prijatelj, Pite.

Graham je klimnuo glavom. — U redu Čarli, videćemo se. — Prišao je vratima i izašao napolje.

Rajs se zagledao u ravnu površinu pisaceg stola i na licu mu se urezalo nekoliko brižnih bora.

— Hej zameniče! — doviknuo je Greg Ormsbi iz svoje ćelije.

Rajs mu je odgovorio isto tako glasno. — Šta hoćeš?

— Otvori vrata hodnika da bi me mogao bolje čuti.

Rajs je ustao, prišao vratima koja su vodila u zatvor i širom ih otvorio. — Evo me Ormsbi, govori.

— Progovoriću kad dovedeš ovamo glavnog federalnog šerifa iz Grover Sitija.

— Poslaću telegram u Grover Siti — rekao je Rajs.

— Pošalji odmah... smesta.

— Poslaću ga kad mi bude zgodno — rekao je Rajs razdraženo. — Nemoj me učiti kako treba da obavljam svoju dužnost!

Rekavši to, s treskom je zatvorio vrata hodnika.

*

Pit Graham je ušao u „Banku udruženja stočara“ Za svojim pisacim-stolom u jednom malo izdvojenom otvorenom udubljenju sedeo je predsednik banke Pibodi. U stolici pored njegovog pisaceg stola sedeo je neki čovek kljunastog nosa i prodornih tamnih očiju. Graham je prišao do izdvojenog udubljenja i značajno pročistio grlo.

— Zauzet sam — rekao je Pibodi kratko.

— Ne želim da razgovaram sa vama — rekao je Graham. — Potrebno mi je gradonačelnik Kreiton.

Del Kreiton, čovek kljunastog nosa i prodornih crnih očiju, najbogatiji čovek u Kenšou, digao je oštar pogled do Grahama — Šta želiš?

— Ono što hoću da razgovaramo je lične prirode, gospodine gradonačelnice — rekao je Graham. — Da li bih mogao da sa vama razgovaram u četiri oka?

Kreiton je ustao sa stolice. Tako uspravljen bio je viši od Grahama. — Ti si bio sa poterom koja je gonila bandite, je li tako Grahame?

— To je tačno, gospodine. Set Vilson i ja smo doveli jednog od bandita koji su ubili šerifa Tomsona.

— Čuo sam to — rekao je Krejton odsečno. — A šta je bilo s ostalima koji su nastavili gonjenje?

— Oni su još uvek napolju i gone preostale bandite. Ne znam koliko će uspeti u tome jer smo već bili blizu pustare, kada smo uhvatili ovog momka. Njegovo ime je Ormsbi.

— Ormsbi. — Krejton je zamišljeno nabrao obrve. — Bio je neki Džim Ormsbi koga je policija tražila zbog nekih ubistava. Ali koliko se sećam, taj je bio ubijen pri napadu na poštanska kola.

— Ovaj ovde je Greg Ormsbi — rekao je Graham. — Možda mu je brat što me ne bi čudilo.

— Pođimo u Lusinu sobu — rekao je Krejton sniženim tonom jedva mičući usnama. Zatim je nastavio znatno glasnije. — Kompletan izveštaj o događaju dobiću od šerifovog zamenika koji je jedini nadležan za istragu, Grahame. Nema potrebe da o tome razgovaram sa tobom.

— U redu — rekao je Graham. — Mislio sam samo da bi bilo dobro da vam iz prve ruke sve ispričam, gospodine gradonačelniče, i da vas upoznam sa činjenicama.

— Hvala — rekao je Krejton.

— Molim, nije to ništa.

Graham se okrenuo i izašao iz banke. Krejton se vratio nazad do svoje stolice pored Pibodijevog pišaćeg stola i spustio se na nju. Pibodi je liznuo svoje debele usne.

— Nadam se da će uhvatiti i ostale — rekao je Pibodi. — Najverovatnije da se plen nalazi kod njih. Po onome što sam čuo, čovek koji je uhvaćen bio je sporedna ličnost, jer je samo čuvao konje.

Na tu Pibodijevu opasku Krejton je samo nešto promrmrljao. Bio je

uznemiren zbog toga što je Graham došao da ga potraži u banci. Pit Graham bio je samo običan revolveraš, čovek koji je služio za uzgredne, sporedne poslove, dokoličar koga je svako mogao unajmiti za minimum dolara. Krejton je pak bio najbogatiji i najuticajniji čovek u gradu Kenšou. Sem toga, što je bio gradonačelnik on je istovremeno bio predsednik lokalne banke i posedovao je salun, dve trgovine, gradsku štalu, salu za bilijar i veliku žitnicu. Bilo je tu još nekih tajnih poslova i investicija uključujući i jednu javnu kuću kao i zala-gaonicu. No, iznad svega toga Del Krejton je mnogo držao do svog ugleda i autoriteta. Vrhom prsta piknuo je trunku prašine sa štraftastih sivih pantalona. Kada bi ljudi u ovom gradu znali! Morao je da se savlada i prikrije osmeh kada je pogledao okruglasto izgubljeno lice bankara Pibodija. Taj debeljko nije ni izdaleka sumnjao šta se u stvari ovde događa. Niko sem veoma malog broja odabranih ljudi nije ni slutio da je Kanzas već sada poprište jedne velike bitke. Kada ta bitka bude završena neće biti nekih sitnih lokalnih banaka, neće biti sitnih trgovina, neće biti ničega sem šestorice velikih, najvećih ljudi sličnih Krejtonu i...

— S druge strane — rekao je Pibodi odjednom — taj Ormsbi mora pošetiti krivicu za ono što se desilo, bez obzira na to ko je povukao okidač. Svi su oni krivi kao đavoli.

— Tako je zapisano u zakonu — rekao je Krejton.

Pibodi je digao tužno lice prema njemu. — Trebalo je samo da vidite kako su me gadno sredili. To su bili ljudi kojima ništa nije sveto,

mister Krejtone. To su ljudi koje bi trebalo povešati jednog po jednog, tako da budu primer celom svetu! Ležao sam na podu bespomoćan skoro puna dva časa. Da nije bilo pucnjave... i da jadni šerif Tomson nije poginuo... sumnjam da bi me iko našao sve do sutra, kada banka počinje redovan posao! — Ponovo se pljesnuo šakom po licu. — Pedeset dve hiljade dolara! Mi nikada ne držimo toliko novca u banci preko vikenda, ali, taj novac, to je bila pošiljka koju smo primili i nije bilo vremena da se organizuje pratnja koja bi tu pošiljku sprovela do Grover Sitijsa. Čini mi se kao da je neko znao da u trezoru imamo toliko zlata i novčanice.

— Pomisli još jednom — rekao je Krejton dosta oštrim tonom. — Jesi li rekao nekome za tu pošiljku?

Pibodi se zavalio na naslonjač svoje stolice s izrazom zaprepašćenja na licu. — Za ime božije, naravno da nisam! To... te stvari su bankarska tajna. Obaveštenje takve važnosti ne bih bio lud nikome da poverim. Šta vi to govorite mister Krejtone? Zar mislite da bih ja namerno...

— Ma ne, ne — rekao je Krejton odmahujući rukom da bi umirio izbezumljenog bankarskog službenika kome je pored pretrpljenog maltretiranja odjednom zapretila i profesionalna diskvalifikacija. — Ni govora, vi ste oduvek bili najuspešniji i najpouzdaniji službenik banke mister Pibodi.

Pibodi se osmehnuo s olakšanjem. — Hvala vam ser. Trudim se kao što sam se uvek trudio, verujte mi. Trudim se.

— U svakom slučaju, operacija je od početka do kraja bila dobro isplanirana — rekao je Krejton. — Lažni telegram iz centralne banke u Grover Sitijsu bio je vrlo inteligentan potez.

— Jedini potez koji me je mogao naterati da dođem i otvorim banku u nedelju — izjavio je Pibodi.

Krejton je ustao. — Nemojte se previše sekirati zbog te pljačke, mister Pibodi. Šteta je istina velika, ali će osiguravajuće društvo platiti najveći deo gubitka, mađa, bojim se, to neće biti slučaj ako se desi još neka slična pljačka u nekoj od filijala banke. Danas sam razgovarao sa ljudima iz kompanije za osiguranje. Pošto je u pitanju pljačka, premije koje plaća ova filijala biće verovatno povećane. Tako nešto ova banka ne može za duže vreme da podnese.

Pibodi je uzdahnuo. — Izjavljujem mister Krejtone po cenu mog života, da nikako ne shvatam šta se to događa u državi Kanzas. Bilo je toliko mnogo raznih pljački, i najveće pljačke izgleda da su tako dobro bile isplanirane da se nikako nisu mogle sprečiti. Izgleda kao da se neki kriminalni genije udružio sa drumskim razbojnicima da uništi bankarski potencijal naše banke i nekoliko drugih banaka...

Debela budala, pomislio je Krejton, natrapao je na istinu, iako o tome nema pojma.

— Zar vam zaista tako izgleda? — zapitao je Krejton ravnodušnim glasom. — Ne znam, ali u svakom slučaju, mister Pibodi, uveren sam da će taj kriminalni genije brzo otkriti da sa našim federalnim šerifima nema šale. Federalci će za

kratko vreme rasturiti te bande pljačkaša po Kanzasu.

— Iskreno se nadam da će tako biti — rekao je Pibodi ponet optimizmom.

Krejton je pružio ruku. Pibodi je žurno ustao presrećan što je imao čast da stisne ruku bogatog bankara.

— Mnogo cenim vaše razumevanje za moj položaj, ser — rekao je Pibodi vatreno. — Na kraju krajeva, ja sam otvorio kasu... naravno pošto sam primio onaj lažni telegram. Vi ste razumeli da ni u kom slučaju nisam mogao ništa da učinim povodom toga. Hoću da kažem, ser, kad se nađete oči u oči sa ljudima koji u ruci drže naperene pištolje...

— Ništa vi tu niste mogli učiniti — rekao je Krejton. — Kažem samo da sam zadovoljan što ste živi i zdravi posle svih muka koje ste preživeli, mister Pibodi.

— Živ sam i zdrav na moju sreću, i voljan sam da i dalje predano služim banci, ser — dodao je Pibodi oduševljeno.

— Vaša lojalnost je za svaku pohvalu i biće posebno ocenjena — rekao je Krejton. — A sada... — pustio je iz ruke Pibodijevu mlitavu šaku — ... moram da idem.

Na licu čoveka sa nosom nalik na kljun ptice grabljivice, zaigrao je kratak usiljen osmeh i on je izašao iz malog separea i dugim odlučnim koracima uputio se prema glavnom ulazu banke.

Izašavši napolje, on se osmehnuo.

Sve je išlo ne može biti bolje. Malo ovde malo onde, i jednoga dana najveći deo bogatstva države Kansas pašće u njihove ruke. A to neće biti kraj. Posle Kanzasa, na

redu su druge države još veće i bogatije...

*

Salun „Zlatni Grumen“ bio je najveći i najpopularniji od tri saluna koliko je grad Kenšou posedovao. Lusi Melrouz bila je opet najljupkija i najprivlačnija od svih devojaka u „Zlatnom Grumenu“, i zato je njena uloga bila da privuče i ubedi goste da je sreća vrlo darežljiva prema hrabrima, i da zato treba da priđu stolovima za kockanje. Ostale zabavljačice koje su radile za kuću, „Zlatni Grumen“, obično vrlo nafrakane i nagizadne, a u suštini jeftine dame koje su u tom gradu našle privremeno utočište posle raznih životnih brodoloma, nisu volele Lusi. Glavni razlog za to bio je što su se u njenom prisustvu osećale inferiorno. Ne znači to da se Lusi razbacivala svojim šarmom, ili da je koristila svoj prijatan izgled i gracioznost da privuče poglede svih gostiju, pa i onih koji su već bili odabrali njene družbenice po zanatu, ali je po pravilu privlačila sve poglede, čim bi se pojavila u salunu. Od glave do pete, ona je bila izuzetna osoba, a te njene osobitosti nisu se dale sakriti, čak i da je htela da ih skriva; pošto skrivanje draži nikako nije dolazilo u sklop njenoga zanimanja, ona je svoje vrednosti pokazivala svima, ali s izazovnom umerenošću, tako da je to još više budilo interesovanje, što se ostalim devojkama nikako nije dopadalo.

Lusi nije bila visokog stasa, tek malo nešto viša od srednjeg ženskog rasta, ali je imala vitke, duge noge koje su, kako se činilo, dosezale čak do iznad pojasa. Njena

kao gavranovo krilo crna kosa lepršavo je padala u nemirnim viticama i uokviravala njeno lepo ovalno lice. Njene oči, živahne i crne kao i njena kosa, krupne i malo ukoso usađene iznad nešto isturenih jagodica, sijale su raznobojnim prelivima, otkrivajući bistar um i vedrinu duha. Njene grudi bujne i čvrste stajale su gordo isturene kao da će na sebe primiti neočekivane darove neba. Ali, ona ih nije otkrivala ni najmanjim prorezom. Sve njene haljine imale su visoke skoro isposnički stroge okovratnike. To izgleda da je samo povećavalo, a nikako umanjivalo privlačnost njene lepote. Usne su joj bile mesnate, izdašno uobličene i na sredini vrha brade imala je jednu malu rupicu.

U Kenšou, Lusi je bila poznata kao ženska gradonačelnika Dela Krejtona. On je bio vlasnik saluna i pored saluna posedovao je i Lusi. Svako je tako govorio. Svako sem Lusi Melrouz. Ona je doduše, čutala, ali je znala da ne pripada nikome. Ona je bila svoj čovek, pripadala je samoj sebi. Ali, Lusi nije marila za priče, nije joj smetalo što se o njoj govori. Ona je znala da Del Krejtona javno poljubi i trpela je njegove zagrljaje, ali on je išao samo dotle i znao je dobro koliko daleko može otići; samo još korak dalje, i Lusi bi eksplodirala. Krejton to nije želeo; bilo bi to loše za njegov ugled, za njegovu sliku pred svetom. Tako je i on negovao i bothranjivao jednu laž, laž bar utoliko ukoliko se to odnosilo na Lusi. On je znao da je već u dobrotku time što se smatra da poseduje najlepšu ženu koja je ikada nogom kročila na prašnjave ulice Kenšoua, i on je time bio zadovo-

ljan. U celom Kenšou samo su Lusi Melrouz i Del Krejton znali da između njih nema nikakvog dubljeg odnosa, i da ga nikada nije ni bilo.

Njišući zamamljivo bedrima, prošla je kroz gužvu ljudi u salunu „Zlatni Grumen“. Ljudi su joj se klanjali i osmehivali, ali niko nije pružio ruku da je takne ili da je uštine, kao što su činili ostalim našminkanim damama u „Zlatnom Grumenu“; ona je važila za prijateljicu Dela Krejtona i nije bilo mudro mešati se Delu Krejtonu u njegove stvari i prećuti mu se na putu. To je bio glavni razlog zbog koga je Lusi pristala da u javnosti bude smatrana za Krejtonovu naložnicu; ta titula ako bi se tako moglo reći, pružala joj je izvesnu zaštitu. Da li ga je i koliko volela? U to nije bila sigurna. S vremena na vreme činilo joj se da je prijatan i da ima šarma. Nesumnjivo da je Krejton bio dosta lep čovek ali bilo je trenutaka kada joj se činilo da iza njegovih očiju vidi nešto skriveno, nešto nepoznato što joj se nije dopadalo i čega se skoro pribijavala. Ali, nikako nije mogla tačno reći šta bi to moglo da bude. Svakako je to bio neki deo njegove tajne ličnosti, tajne ličnosti koju svako ljudsko biće ima i koju ne otkriva ni pred kim.

— Vratili su se — povikao je neki čovek koji je stajao pored prozora okrenutog glavnoj ulici. — Potera se vratila!

Ljudi su se nagomilali oko prozora da bi videli četvoricu konjanika koji su dolazili niz glavnu ulicu. Njihovi konji, mestimice pokriveni osušenim znojem i penom izgledali su umorni i hodali su opuštenih glava.

— Nisu uhvatili ostale — rekao je neko.

Lusi je glavom dala znak barmenu Semu Dunstenu, koji joj je nadio jedno piće iz boce koju je izvadio odnekuda ispod šanka. Verovatno je to bilo piće koje je čuvao za bolje goste.

— Hvala Seme — rekla je dižući čašu u znak nazdravljanja, a onda srknula piće.

Leptir vrata saluna su se širom otvorila i unutra je ušao Pit Graham. Došavši do sredine, zastao je i osvrnuo se oko sebe. Videvši Lusi pored šanka, pošao je lagano prema njoj i došavši blizu naslonio se na šank nadohvat ruke daleko od nje.

— Kao i obično — rekao je Graham barmenu Semu. Zatim je mičući krajičkom usta rekao Lusi. — Mister Krejton želi da razgovara sa mnom u vašoj sobi.

— Vrata nisu zaključana — rekla je ona ne pogledavši ga. U istom trenutku u ogledalu iznad šanka ugledala je gradonačelnika Dela Krejtona. On je ušao u salun na sporedna vrata iz dvorišta. Videvši ga, barska dama se okrenula i digla čašu prema njemu kao da mu time nazdravlja. On joj je odgovorio lakim klimanjem glave a onda se popeo uz stepenice koje su vodile na sprat do nekih dvanaestak ili više soba u kojima su salunske zabavljačice živele i obavljale svoj zanat.

— Neka prođe minut ili malo više pre nego što pođeš gore, — rekla je tihim glasom Grahamu.

On se namrštio. Lusi je svakim svojim pokretom stavljala do znanja da joj nije ravan i da mora znati gde je njegovo mesto u društvu. I ovaj put činila je isto. Na-

pomenula mu je da ne bi bilo zgodno ako bi ostali posetioци saluna „Zlatni Grumen“ naslutili da je na sprat otišao ne zbog nečeg drugog nego da bi razgovarao sa velikim Delom Krejtonom. Do đavola sa Lusi! Do đavola sa Krejtonom! Ispio je viski jednim gutljajem i gurnuo praznu čašu prema konobaru da mu naspe drugi.

Ljudi su još uvek stajali okupljeni oko prozora i do Lusinih ušiju dopirali su odlomci njihovog razgovora. Potera je otišla prema šerifskoj stanici. Ljudi iz potere izgledali su umorni, pali s nogu. Dobro, bar je jedan od tih razbojnika ipak uhvaćen. To je bila mala uteha i sigurno neće ni izdaleka nadoknaditi ili platiti gubitak za pogibiju šerifa Tomsona, ali i to je bilo nešto.

Pit Graham je sasuo u grlo i drugo piće i rekao. — Ja idem gore.

Lusi nije odgovorila ništa. Gledala je u ogledalu iza šanka kako se Graham udaljava i penje uz stepenice. Nije volela Pita Grahama, jer je u tom čoveku videla nešto zmijski podlo, što je uznemiravalo. Jednostavno je u svako vreme od tog tipa mogla očekivati podlost i nevaljalstvo koje drugi ljudi ne bi uradili. Ali izbacila je iz glave misli o njemu, jer je u tom trenutku u salun ušao šerifov zamenik sa četvoricom koji su bili u poteri. Svi su pozdravili Lusi klimanjem glave i osmesima. Ona je bila Del Krejtonova ženska, a to je od nje činilo veoma važnu osobu, ličnost sa kojom je trebalo biti u dobrim odnosima. Ona je uzela svoju čašu brendija i ponela je do jednog stola, gde je sela okrenuvši se prema pridošlicama da bi čula njihov razgovor.

Iz njihovog pričanja razaznala je da je potera gonila bandite čak duboko u pustaru, i da je odustala od daljeg gonjenja tek onda kada je to postalo opasno, zbog blizine grupa komančerosa. Ali, i pored tog neuspjeha, uspjeli su da uhvate jednog čovjeka iz Džipove bande i da još jednog ubiju. Kada se sve sabere i to nije bio loš rezultat smatrao je šerifov zamenik Rajs.

— Rezultat bi bio mnogo bolji da smo dobili dvojicu mrtvih, — umešao se član potere Ben Kartrajat. To bi bilo daleko bolje.

Začulo se mrmljanje odobravanja na tu Benovu upadnicu, ali je tada glas Čarlija Rajsa ponovo nadjačao ostale glasove.

— Dok sam ja ovde predstavnik zakona u ovom gradu, neće biti linčovanja. To treba svi da znaju.

Šerifovu odlučnu izjavu propratilo je ćutanje.

Lusi je ponovo srknula brendi. U odaji dosta velikoj za prisutan broj gostiju, osetila je neku pritajenu napetost. U tom trenutku, setila se da je i Pit Graham donekle bio član potere i da je sa Setom Vilsonom doveo u grad jednog zarobljenog člana bande Bernija Džipa. Šta je to Graham imao da razgovara sa Delom Krejtonom u njenoj sobi? To pitanje je bez nekog naročitog razloga odjednom proletelo kroz njenu glavu.

— Kažem vam mister Krejtone — rekao je Graham — da je taj Ormsbi bio na zemlji pored svog konja i da su ostali držali revolvere naperene na njega. Čini mi se da su nameravali da ga ubiju, ali

šta je stvarno bilo, nikada nećemo znati, jer je u tom trenutku Adam Karson opalio iz puške i jednog od njih usmrtio pogotkom u glavu.

Krejton je nekoliko puta prešao s kraja na kraj odaje ruku zabačenih na leđa. Zastao je ispred svog sagovornika i pogledao Grahama u oči. — Jesi li siguran da su hteli da ga ubiju?

— Tako je meni izgledalo.

— Ali zašto?

— Pa, pretpostavljam zbog toga što je pokušao da upozori šerifa Tomsona odmah posle njihovog izlaska iz banke.

Klejton je zamišljeno klimnuo glavom. — Tako su mi rekli. — Očni kapci su mu se suzili u uzane proreze. — To mi se ne sviđa Grahame. Možda u tom događaju ima daleko više značaja nego što na prvi pogled izgleda. Možda je Berni Džip saznao nešto o tom Ormsbiju, nešto što ga je kompromitovalo...

— Zar vam Berni nije pričao o tom Ormsbiju kada ste išli da se nadete s njim?

— Tiše govori budalo! — upozorio ga je Krejton ostrim šapatom, a onda prišao do vrata, otvorio ih i pogledao levo i desno hodnikom pre nego što ih je ponovo zatvorio.

— Izvinite — rekao je Graham.

Krejton je odmahnuo negovanom doteranom rukom. Nastavio je da hoda od ugla do ugla. — Džip mi je rekao da je angažovao Ormsbija, — rekao je sasvim tihim glasom. — Rekao mi je tada da je brat tog Ormsbija Džim Ormsbi bio jedan od najboljih ljudi koje je ikada imao u svojoj družini.

— Možda je njegov brat bio dobar čovek — rekao je Graham. — Ali, u ovom čoveku ima nešto što mi se ne dopada, mister Krejtone.

— Proveriću ga — rekao je Krejton.

*

Lusi Melrouz je delila karte za igru crni džek kada je videla da Del Krejton sam silazi niz stepenice. Došavši u salun prešao je preko odaje do njenog stola, a gosti su mu se uslužno sklanjali s puta i pratili ga poniznim pozdravima. Gradonačelnik se nekolicini njih osmehnuo, zavisno od društvenog položaja u gradu i već se našao pred Lusinog stola.

— Kako si večeras? — zapitao je.

— Odlično mili moj — rekla je i okrenula mu se licem, da bi joj mogao spustiti poljubac na vrh napućenih usana.

On je potapšao po ramenu. — Videćemo se kasnije, draga.

Ona se samo osmehnula i nastavila igru, otkrivši na stolu deset karata u piku, na nezadovoljstvo jednog rudara koji je pokazao da u rukama ima samo kraljicu i desetku u istoj boji. — Opet sam izgubio! — rekao je rudar.

— Sreća vam se može svakog trenutka nasmešiti — rekla je Lusi skupljajući karte i dobitak od deset dolara. — Sledeći...

Krejton je odšetao do drugog kraja šanka i neprimetnim pokretom glave pozvao šerifovog zamenika Čarlja Rajs da mu pride. Zajedno su se udaljili do jednog tihog ugla i počeli razgovor. — Znam koliko si bio blizak sa šerifom Tomsonom — rekao je Krejton, a u glasu mu je odzvanjala simpatija prema sago-vorniku. — Mnogo žalim zbog onoga što se desilo.

— Hvala — promrmljao je Rajs.

— U vezi onog čoveka koga je potera uhvatila...

— Ime mu je Ormsbi mister Krejtone. Greg Ormsbi.

Krejton je nabrao obrve i napravio zamišljeno lice. — Ne bese li neki Ormsbi koji je bio učenjen zbog ubistva i pijacke?

— Ime toga je Džim Ormsbi mister Krejtone. Bio je ubijen u jednom napadu na poštanska kola.

— Da nisu rođaci?

— Ovaj koga imamo u ćeliji nije rekao ništa, ali Pit Graham, on i Set Vilson su sproveli Ormsbija u grad, tvrdi da je ovaj čovek brat Džima Ormsbija. Pretpostavljam da je Ormsbi verovatno nešto rekao dok su ga sprovodili u zatvor. U svakom slučaju, ja sam posle zatvaranja uhapšenika razgledao neke stare poternice, šerif Tomson ih je držao u jednoj fascikli, čak i one najstarije, i naišao sam na jednu poternicu sa slikom tog Džima Ormsbija. Slika na poternici je dosta jasna, i mogu da vam kažem da je ovaj čovek, naš uhapšenik, pljunuti razbojnik sa poternice, kao da mu je brat blizanac.

Krejton je zamišljeno zviznuo. — Znaš šta ću ti reći zameniče. Voleo bih da porazgovaram s njim. Nisi ga valjda ostavio u zatvoru potpuno samog?

Rajs je odmahnuo glavom. — Ni na kraj pameti mi ne bi palo da tako nešto učinim; mister Krejtone, pogotovu što se priča o mogućnosti da dođe do linča. Ostavio sam u zatvoru starog Dejva Flečera.

— Flečer ne bi bio od velike koristi protiv gomile rešene na linč — rekao je Krejton sa prizvukom uzdržanosti u glasu.

— Ostavio sam starog Dejva sa dobro nabijenom skraćenom dvocevkom sačmarom — rekao je Rajs. — Ako bi se ukazao neki znak da pred-

stoji nezgoda, ili bilo kakav znak opasnosti, on će ispuniti obe cevi u vazaun. To će mi biti znak da odman pojuram tamo.

Krejton se osmehnuo. — Trebalo bi da znam da ćeš svoj zadatak savjesno izvršiti do kraja, zameniče.

— Ako bude pokušaja linča — rekao je Rajs isprsiivši se samouvereno, — to će onda biti samo preko mog mrtvog tela.

Krejton je zadržao osmeh na licu i potapšao Rajsu po leđima. — Šerif Tomson je dobro znao šta radi kada je tebe angažovao da mu budeš zamenik. Uskoro ćemo morati da održimo izbore za šerifa, Čarli. — Ponovo ga je potapšao po leđima i učinio čak korak dalje oslovivši mladog šerifovog zamenika kratko prijateljski po imenu. — Ako istakneš svoju kandidaturu za to mesto, uveravam te da ćeš od mene dobiti punu podršku.

Rajs je zasijao očima. — To je zaista velikodušno od vas, mister gradonačelnice.

— Ni najmanje — rekao je Krejton. — Ja sam zainteresovan za dobro ovoga grada i stalo mi je da iza šerifske značke stoji čovek odlučan i od vrednosti. Nego ti sada pođi, i ako hoćeš, popij svoje piće, Čarli, a ja ću poći da posetim tvog uhapšenika... to jest, ako nemaš ništa protiv.

— Zašto bih imao nešto protiv? — rekao je Rajs. Vi ste gradonačelnik.

— Dopusti samo da ti objasnim zašto želim da govorim s njim, — rekao je Krejton spuštajući ruku Rajsu na rame. — Ja... ah sad sam se setio... pretpostavljam da si već pokušao da s njim napraviš neku nagodbu?

— Da, ali nisam mu obećavao ništa — rekao je Rajs. — Rekao sam mu samo da bih za njega mogao reći neku lepu reč, ako mi kaže sve što zna o Berniju Džipu i ostalima iz njegove bande.

Krejton je klimnuo glavom. — To je tačno, ono što bih i ja uradio da sam na tvom mestu. Međutim, kad ovo kažem, ne mislim da ti oduzimam bilo šta od tvoje nadležnosti, Čarli, ja sam gradonačelnik ovog grada i postoji mogućnost da u njegovim ušima moja reč ima nešto više težine nego tvoja. Mi želimo da se dočepamo Bernija Džipa i njegovih bandita, Čarli, i zbog toga sam voljan da uhapšeniku eventualno ponudim neke garancije. Na prvom mestu obećaću tom Ormsbiju da neće biti obešen ako prihvati da igra našu igru. Slažeš li se ti s tim?

— Ukoliko se time ne vređa zakon — rekao je Rajs.

— To mi je prijatno da čujem — rekao je Krejton. — Zakon. Kada saberemo sve što je rečeno i učinjeno, Čarli, zakon je sve što imamo. On je to što pravi razliku između varvarstva i civilizacije. Nego, nemoj zamarati glavu tim problemima. Ja ću uhapšeniku dati garancije, i ja ću se postarati da ih održim. Uveren sam da će sudija Landis gledati na stvar isto kao ja. Naš glavni cilj je da razbijemo i uništimo bandu Bernija Džipa. Ako u tom cilju moramo da jednog nevaljalca spasemo omče, onda neka tako bude.

— Naravno — rekao je Rajs.

— Vрати se ti svom piću — rekao je Krejton i još jednom potapšao šerifovog pomoćnika po ramenu. — Kasnije ću ti ispričati kako je protekao moj razgovor.

— Hvala mister gradonačelniče.

Krejton se osmehnuo Rajsu i samouverenim korakom pošao prema leptir vratima. Trenutak kasnije nestao je na ulici.

*

Reumaatično podnadulih očnih kapaka i zabrinutih očiju na od starosti i vremena izboranom licu, Dejv Flečer je ustao kadna je začuo kucanje na ulaznim vratima šerifske stanice. Uzeo je skraćenu dvocevnu sačmaru sa pisaćeg stola i uperio je prema vratima sa senkom zebnje da poverenu dužnost možda neće uspeti da obavi kako valja. Ipak mu je pošlo za rukom da glasu da potrebnu čvrstinu.

— Ko je? — zapitao je.

— Gradonačelnik Krejton — glasio je odgovor.

Flečer je vratio sačmaru na pisaći sto i bramajući odšepao do vrata. Otključao je bravu i otvorio vrata, a onda zakoračio korak nazad ostavljajući između sebe i posetioca dovoljno prostora.

— Dobro veče mister gradonačelniče.

— Dobro veče Dejve.

Flečer je porumeneo od zadovoljstva što ga je gradonačelnik oslovio samo po imenu. Dodao je sav ustreptao. — Šta bih mogao da učinim za vas mister Krejtone?

— Maločas sam kod „Zlatnog Grumena“ video Čarlija Rajsa — počeo je Krejton. — Rekao sam mu da bih želeo da porazgovaram s tim Gregom Ormsbijem i on je rekao da je to u redu što se njega tiče. Može li se nekako udesiti taj razgovor. Dejve?

Flečer je prišao vratima koja su vodila u zatvorski deo zgrade, otvo-

rio ih, i Krejton je ušao u odeljenje sa ćelijama. Greg Ormsbi je sedeo na ležaju u ugiu svoje ćelije. Na šum koraka okrenuo je glavu i ugledao visokog čoveka kijunasto povijenog nosa, istog onog čoveka koga je dva dana pre toga video na braskom prevoju kroz aurbini, čoveka koji se sastao sa Bernijem Džipom u blizini banditske kolibe u dubokoj pustari.

Krejton je lagano prišao do vrata od gvozdених rešetaka i osmehnuo se Gregu. — Mister Ormsbi, ja sam Del Krejton gradonačelnik Kenšoa.

Greg se malo pomerio na svom ležaju. — Gle, gle, gle. Imam čast da me posećuje lično gradonačelnik. Cemu to treba da pripišem. Šta mogu da učinim za vas gospodine gradonačelniče?

— Došao sam da vam ponudim jedan sporazum Ormsbi.

— Recite mi nešto više o tome.

— Nema tu šta mnogo da se kaže. Recite nam gde se skrivaju Berni Džip i njegova družina, opišite tačno mesto gde se skrivaju, i ja ću se postarati da kad se ovo sve okonča ne visite sa omćom oko vrata.

— Naravno ukoliko Berni i ostali budu ubijeni ili uhvaćeni, je li tako?

— Naravno.

Greg se osmehnuo. — Izgleda mister... kako ono beše vaše ime?

— Krejton.

— Izgleda mister Krejtone da nikada niste čuli za ono čuveno pravilo da i banditi znaju za čast.

— Ne, pravilo kaže: nema časti kad su u pitanju banditi.

— Skroz pogrešno — rekao je Greg. — Ima časti.

— Postoje takođe i dželat i kopopac — rekao je Krejton. — Pristanite da odigrate ulogu koju vam nudim, Ormsbi, i nećete morati da se popnete do vešala. Naravno, verovatno ćete biti osuđeni na neku vremensku kaznu, ali to ne znači da ćete ostatak života provesti u zatvoru. Budite pametni i dobićete nekih petnaestak godina ili tako nešto.

— Petnaestak kratkih godina — rekao je Greg ironično i osmehnuo se. — Vi to govorite kao da je to neka sitnica.

— Petnaest godina je još uvek bolje nego posetiti na vešalima, — rekao je Krejton.

— To je stvar shvatanja.

— Možda, ali jedno samo hoću da znam. Valjda ne očekujete da će Berni Džip i ostali doći da vas izbave iz zatvora?

— Nema nekog razloga zašto bi došli — rekao je Greg. — Ja sam uhvaćen, a oni su slobodni, to je plus za njih. Ja ne znam ništa i ne mogu da kažem ništa što bi Džipu i ostalima škodilo, to je još jedan plus za njih. Do vraga, svi oni su učenjeni zbog ubistva ili drugih zločina. Čovek može izgubiti život samo jednom i nije verovatno da će zbog mene nešto rizikovati.

Krejton je pogledao Ormsbija u oči. — Možda očekujete da se desi nešto drugo.

— Na primer šta?

— Recite vi Ormsbi.

Greg je slegnuo ramenima. — Nemam šta da vam kažem mister gradonačelnice.

Krejton je koraknuo korak nazad od rešetaka i izvukao cigaru iz džepa svog prsnika. Onajao je cigaru prstima i znalački je pomirisao. „Havana“, najbolja. Odsekao je vrh

malim zlatnim nožićem, a onda stavio cigaru u zube i pripalio je palidrvcem. Odbivši nekoliko gustih plavičastih dimova rekao je.

— Vi mi ne izgledate kao običan bandit Ormsbi.

— Je li to kompliment mister gradonačelnice?

— To je samo konstatovanje činjenice. Kako sam čuo, vaš brat je bio razbojnik.

— Je li baš tako?

Krejton se namrštio i lice mu je otvrdnulo. — Pravit se pametan nije mudro u ovakvoj situaciji i to vam neće doneti nikakvo dobro, Ormsbi. Došao sam ovamo da vas vidim samo zbog toga što sam mislio da u vama može biti još neka trunka poštenja. Prema izveštaju koji sam primio, vi ste pokušali da spasete život šerifu Tomsonu.

Greg je ustao i proteglio se. — Mislio sam da je glupo ubiti ga. Hteo sam da ga onesvestim.

— Da li vi shvatate da to što ste hteli da učinite nema baš nikakvog značaja? Vi ste jedan od njih, što čini da ste krivi isto toliko kao i svaki od učesnika napada.

— Shvatam — rekao je Greg.

— Prema tome, ako pustite da sve ide svojim tokom, bićete obešeni, shvatate i to zar ne?

— Dakle, ja vam nudim izlaz iz tog položaja — rekao je Krejton. — Vi izgledate kao prilično bistar čovek, suviše bistar da biste mogli da budete povezani sa društvom kao što je banda Bernija Džipa.

— Ne shvatam šta hoćete da kažete — rekao je Greg.

— Suviše ste inteligentni — nastavio je Krejton. — Da li znate šta mislim Ormsbi?

— Mislim da nema nikakvog značaja da li želim da znam šta misli-

te ili ne, mister gradonačelnice; vi ćete mi u svakom slučaju reći šta mislite.

— Mislim da ste možda uhoda, Ormsbi.

— Uhoda? Da li je i moj brat bio uhoda mister gradonačelnice?

— Da li je Džim Ormsbi uopšte bio vaš brat?

Greg je izdržao Krejtonov pogled. — Bio je.

— Možda. Ali, čak i ako je tako, to samo po sebi ništa ne dokazuje. Braća se mogu mnogo razlikovati čak se mogu međusobno mrzeti i ubijati. Vi meni ne ličite na razbojnika, Ormsbi.

Greg se osmehnuo. — U redu mister gradonačelnice, ja sam bio uhoda. Pridružio sam se Džipovoj bandi samo iz jednog razloga... da ih otkrijem, izdam i da kupim nagradu za njihove glave. To mi jednostavno nije uspelo i kraj. Sada kada to znate, kako bi bilo da me pustite na slobodu?

Krejton je pažljivo proučavao Gregovo lice. Od prvog momenta kada je video Grega Ormsbija imao je osećanje da taj čovek nije bandit i sada mu je grč straha počeo da ledi želudac.

— Recimo da ste bili uhoda — rekao je Krejton. — Možete li to da dokažete? Ako ne možete i ako ne pristanete da sarađujete sa nama, otići ćete na vešala. Prema tome, ako ste bili uhoda sada je trenutak da to kažete i dokažete.

— Tu je moje časno lice — rekao je Greg i osmehnuo se. — Zar vam je potreban još neki dokaz sem toga?

— Naravno da jeste Ormsbi.

— To je zato što ste vi konzervativan tip, mister gradonačelnice. Ako biste imali hrabrost ravnu va-

šim drugim osobinama vi biste me lako oslobodili. Siguran sam da ste čuli za činjenice koje govore u moju korist... ja sam kao što znate pokušao da spasem život vašem šerifu.

— Kako sam ja čuo, vi samo niste hteli da vaš prijatelj pucnjavom uzbuni grad i da vam tako oteža bekstvo.

Greg se spustio na ležaj i naizgled ravnodušno slegnuo ramenima. — Ako tako mislite, onda nema nikakvog smisla da dalje razgovaramo.

— A vi, opet, ako već možete da dokažete da ste uhoda, Ormsbi, ne vidim nikakvog razumnog razloga zašto taj dokaz čuvate za sebe.

— Porazgovarajte sa Setom Vilsonom i Pitom Grahamom — rekao je Greg. — Oni će vam reći da su u trenutku kada je potera naišla, Berni Džip i ostali hteli da me ubiju.

— Činjenica je samo da ste vi stajali na zemlji, a da su oni bili u sedlima.

— Držali su revolvere naperene na mene. Zar vam Graham i Vilson to nisu rekli?

— Bilo je pomena i o tome.

— Pa eto, to vam je dokaz. Da sam ja bio jedan od njih zašto bi onda hteli da me ubiju?

— Lupeži se ponekad obračunavaju među sobom.

— U pitanju je bilo nešto više od toga mister gradonačelnice. Znali su da sam im neprijatelj.

— Ako je to tačno Ormsbi, onda mi dajte neki dokaz i ja ću se postarati da smesta budete pušteni iz ove ćelije.

— Kao što sam vam već rekao gospodine gradonačelnice, morate mi verovati na reč.

— Da vas pustim na slobodu samo na vašu reč, to mislite?

— Zašto ne? Vi ste gradonačelnik. Vi ste uz to inteligentan čovek. Građani će prihvatiti vaše mišljenje.

— Ne bez dokaza, Ormsbi. Šerif Tomson je bio vrlo popularan u gradu. Protiv vas vlada veliko neraspoloženje. Čak se govori i o linču.

Greg je uspeo da se osmehne. — Siguran sam da im nećete dopustiti da me linčuju mister gradonačelnice.

— Možda neću biti u stanju da ma šta učinim

— To ne verujem. Vi ste prilično autoritativna ličnost. Vi ste čovek koga ljudi slušaju. A i ovaj šerifov zamenik i on je čvrsta ličnost. Smatram da ako se vas dvojica usprotivite onima koji hoće da me linčuju, do toga uopšte neće doći.

— Nemojte se suviše pouzdati u to Ormsbi. Kao što sam vam rekao, neraspoloženje protiv vas je sve veće. Prema tome, ako imate neki dokaz kojim možete potvrditi da u stvari i niste bili član bande Bernija Džipa...

— Imam samo svoju reč gradonačelnice, to je sve.

Krejtonov pogled se kao dva kopija prodorno zario u lice Grega Ormsbija nastojeći da prodre do dna njegove duše.

On zna, pomislio je Greg, ili u najmanju ruku sumnja. Bila je to krajnje kritična situacija. Ako kaže suviše, Krejton će saznati da je u velikoj opasnosti. Nije smeo dopustiti Krejtonu da sazna da je on, Dok Holidei, pod lažnim imenom Greg Ormsbi prišao bandi Bernija Džipa samo zato da bi je uništio... da bi uništio bandu i ljude koji su stajali iza nje. Nije mogao da mu

kaže da je u bandu Bernija Džipa došao po dogovoru sa Vajtom Erpom i to zahvaljujući nekim svojim svojstvima koja su od njega načinila izvanredno pogodnu ličnost za takvu akciju. U tom slučaju, Krejton bi odmah znao da vlasti u Kanzasu ne smatraju ozbiljnim pitanjem pojavu nekoliko bandita već da iza toga tragaju za nečim mnogo krupnijim, za vešto isplaniranim zločinom i zločincima velikog kalibra.

— Reći ću vam nešto — rekao je Greg. — Pogledajte sve poternice koje su poslednjih godina izdate. Ni na jednoj od njih nećete naći moje ime.

— Svaki prestupnik mora jednom početi — rekao je Krejton. — Ako u vašim prestupima do sada niste bili uhvaćeni, to je samo puka slučajnost što vaša slika i vaše ime do sada nisu bili odštampani ni na jednoj poternici. U svakom slučaju, najverovatnije da nikada i neće biti naštampani jer se vaša sudbina ovom prilikom završava. — Udaljio se nekoliko koraka od rešetaka. — Čini mi se da sam uzalud gubio vreme dolazeći ovamo, Ormsbi.

— Izgleda da je tako — rekao je Dok.

— Videćemo se.

Holidej nije odgovorio. Krejton je otvorio vrata na kraju hodnika i zatvorio ih za sobom.

Holidei je duboko uzdahnuo. Del Krejton je pokušavao da napipa istinu. Taj čovek je bio vrlo neugodan protivnik. On je znao.

— Dolazite ovamo što pre. Vajate — prešaputao je Dok Holidei u sebi. — Dolazite ovamo pre nego što mi namaknu omču na vrat.

II

— Šest do granice — rekao je Berni Džip odbacivši dve karte do Dikona Bernsa. — Kralj do keca... — odbacio je još dve karte do Frenka Mudija. — Par žandara za bankara. Prema tome, bankar dobija dvadeset dolara. — Berns i Mudi su izvadili po deset dolara i gurnuli ih na sredinu stola. — U redu — rekao je Džip zadovoljno — nastavljamo dalje...

U tom trenutku, odjeknuo je pucanj puške i odjek se razlegao širom brežuljka. Zatim su se začula još dva pucnja, oba u istom vremenskom razmaku. Bio je to poznati signal.

— Naš spoljni čovek — rekao je Mudi.

Džip je rekao — završićemo igru.

— Opet neki posao? — rekao je Dikon Berns.

— Ubrzo ćemo saznati — progundao je Džip. — Par šestica u piku. Kraljica do kralja i keca. Možda ste u pravu biće to ipak nov posao. Par žandara i sedmica. Opet sam dobio momci.

★

Berni Džip je pojahao svog alatnog ždrepcu i petama ga poterao uz padinu. Došavši blizu vrha zategao je vođice i stao da čeka. Prošlo je nekoliko minuta, a onda se pojavio Del Krejton na svojoj zelenoj kobili, terajući je lagano niz padinu između šaroliko razbacanih krupnih i sitnih stena.

— Dograbili smo pedeset dve hiljade — rekao je Džip.

— To znam — rekao je Krejton dosta kiselo. — Ali, zadovoljstvo

mi kviri onaj Greg Ormsbi zbog koga sam zabrinut. Pretpostavljam da si ga morao dobro poznavati kad si ga primio?

Džip je nezadovoljno iskrivio stisnute usne. — Taj kućkin sin je pokušao da spase život vašem šerifu.

— Pit Graham kaže da ste hteli da ga ubijete.

— Nego šta da smo hteli. Ali na nesreću, u tom momentu je naišla potera. Jedan zlosrećni metak lišio nas je jednog dobrog čoveka.

— Možeš nabaviti drugog. — Krejton se nagnuo napred u sedlu u želji da time naglasi svoje sledeće reči. — Moraš biti veoma obazriv kada odabiraš nove ljude, Berni.

— Smatrao sam da je on sasvim u redu — rekao je Džip. — Do vraća, godinama sam radio sa njegovim bratom. Prejahali smo zajedno mnogo milja, i sto puta smo bili u gadnim situacijama. Da ste imali prilike da upoznate Džima Ormsbija...

— Ne želim da znam ni jednog od tvojih ljudi — presekao ga je Krejton. I što je još važnije, tvoji ljudi nikako ne smeju da znaju za mene. Ne smeju da me vide...

— To smo već dosta puta raščistili, mister Kreitone — rekao je Džip proprativši svoje reči umornim uzdahom. — Obećao sam vam da nikada nikome neću reći da ste vi naš spoljni saradnik.

— Vrhunska tajnost je neophodna — rekao je Krejton. — U toku su veliki događaji Berni, i spremaju se još veći. Nastavi samo da mi služiš pošteno što si mi i do sada služio, pa ćeš u svemu tome i ti dobiti svoj udeo. — Zelena kobila je počela da poskakuje u mestu. Krejton je umirio stiskom kolena,

a onda je nastavio. — Ako ste ti i tvoji ljudi hteli da ubijete Ormsbija, onda znači da ste za to imali dobar razlog.

— I te kako dobar razlog — rekao je Džip ozbiljno. — On je upozorio šerifa da ga Dikon Berns ima na nišanu.

— On tvrdi da je to učinio zato što nije želeo da pucanj digne uzbunu u gradu.

— Njegov povik je bio dovoljan da uzbuni ceo grad.

— Berni, razgovarao sam s Ormsbijem u njegovoj ćeliji.

— I?

— On meni ne izgleda kao bandit. Ne znam šta to u njemu ima, ali čini mi se da po svom izgledu i stavu više odgovara za čoveka koji ne prelazi s one strane zakona.

— Šta mislite time da kažete mister Krejtone?

— Sve vreme razmišljam o mogućnosti da je taj Ormsbi ubačeni špijun.

— Mislite policajac, koji radi kao potajnik?

— Tačno to. — Krejton je zažmirio očima. — Gledao me je nekako čudnovato na neki način koji mi se nimalo nije dopao. Nemoj tražiti od mene da ti to objasnim, Berni; to je nešto što se teško da objasniti, nešto prefinjeno, što se samo naslućuje.

— Mislim da shvatam šta hoćete da kažete — rekao je Džip. — Zna te, sve je to prilično čudno...

— Šta to?

— Poslednji put kad ste bili ovde. Kada ste otišli, ja sam se vratio u kolibu, ali Ormsbi nije bio tamo.

— A gde je bio?

Džip je pokretom glave pokazao u pravcu dolje. — Čuli smo ne-

ke pucnje, pa smo se uputili tamo. Našli smo ga u dolji kako vežba gađanje iz pištolja. Ciljao je u jednu praznu konzervu, ali nijednom nije uspeo da pogodi ni blizu nje.

— Kažeš da je bio tamo dole? Da li je možda bio tamo i za vreme našeg sastanka?

— Sigurno je bio.

Krejton je duboko uzdahnuo kroz stisnute zube. — Sad znam! Berni, on zna da sam ja čovek koji dejstvuje iz pozadine. To je bilo ono što sam video u njegovim očima.

— Tako nešto on nikada neće moći da dokaže, mister Krejtone, čak i ako zna vašu tajnu.

— Da dokaže? — Krejton je svom sagovorniku dobacio prekoran pogled. — To čak ne bi bilo ni potrebno. Rekao sam ti Berni da je u ovoj stvari neophodna vrhunska tajnost. Ja sam u vezi sa nekim vrlo važnim ličnostima koje su angažovane u ovom poduhvatu. Ako te osobe zaključe da u mene ne mogu imati potpuno poverenje, razumeš li apsolutno potpuno poverenje, sa mnom je svršeno. Pre nekoliko godina smišljen je jedan grandiozan plan. Ja sam jedan od dvanaestorice ljudi koji... — Krejton se zaustavio u pola rečenice. — Dobro, to nije važno, ne treba se zamarati nepotrebnim detaljima.

Džip je dodirnuo šakom jednu od bisaga na sedlu. — Ovde imam vaš deo plena mister Krejtone.

— Tvoj je Berni.

— Šta kažete?

— Nazovi to posebnom nagradom.

— Hvala, mnogo hvala mister Krejtone.

— Možda ćeš morati da je zaslužiš Berni.

— Kako to?

Krejton je iz džepa prsnika izvađio časovnik i pogledao koliko je časova. — Kroz kratko vreme rančeri i rudari će nagnuti u grad. Pit Graham će biti kod „Zlatnog Grumena“. Dao sam mu nekoliko stotina dolara i on će tim novcem častiti ljude pićem. Njegov je zadatak da ljude raspali i razljuti zbog ubistva šerifa Tomsona. To verovatno neće biti previše teško, jer je Tomson bio vrlo popularan i skoro svi su ga voleli. Računam na to da će Graham podnapiti ljude i da će ih tako raspaliti da će gomila krenuti na zatvor, izvući Ormsbija iz njegove ćelije i obesiti ga.

— Pretpostavljam da će to biti lako izvesti — rekao je Džip.

— Tu ima samo jedan problem. Šerifov zamenik Čarli Rajs. On je čvrsto odlučio da zaštiti uhapšenika.

— Predomisliće se kada se nađe pred uperenim revolverima i pred razjarenom gomilom.

— Nadam se da će tako biti, ali nisam sasvim siguran. Izgleda mi da je Rajs vrlo hrabar čovek i da neće lako saviti kičmu. Evo u čemu je stvar Berni. Ako linč nekim slučajem ne uspe, poslaću Pita Grahama ovamo da te obavesti. U tom slučaju hoću da ti i dvojica od tvojih ljudi dođete u grad i izvršite napad na zatvor. Napravite to tako da izgleda kao da ste hteli da Ormsbija spasete iz zatvora. Neka bude pucnjave i u toj pucnjavi Ormsbi će bašagi slučajno biti smrtno pogođen. Mislim da to ne bi trebalo da bude suviše teško organizovati.

Džip je liznuo usne. — Do vruga mister Krejtone tražite dosta od mene.

— Igramo veliku igru sa velikim ulogom.

— Da, ali već smo ubili šerifa u Kenšou. Mnogi ljudi su nas videli kada smo bežali iz grada i sigurno je da će nas neko prepoznati.

— Dođite kasno uveče kada na ulici ne bude nikoga. — Krejton je počutao nekoliko trenutaka. — Ovo mi je vrlo važno Berni, vrlo važno.

Džip je zabrinuto promrmljao. — To se Bernsu i Mudiju nimalo neće dopasti, da znate.

— Ti im onda zaslađi kašu. — Rekao je Krejton i osmehnuo se. — Daj im deo nagrade koju si dobio. Ostavljam tebi da odlučiš koliko ćeš im tutnuti pod nos, ali svakako im nešto daj.

Usne Bernija Džipa razvukle su se u lupeški osmeh. — Da, to bi moglo da završi posao, mister Krejtone. Ali, može biti da za to neće biti potrebe, zar ne? Hoću da kažem, ako gomila proдре u zatvor i linčuje Ormsbija onda je sve završeno i naša intervencija neće biti potrebna.

— Tačno Berni. Polazem veliku nadu u to da će večeras doći do linča. Međutim, kao pažljiv planer, moram da sagledam problem iz svih uglova. Ormsbi mora umreti u svakom slučaju i to što pre. Ako linčovanje ne upali, Graham će pojahati konja i doći ovamo. Ti ga nećeš videti. On će samo ispaliti tri hica iz puške kao ovo kad ja dolazim. To će biti signal za tebe. Ako linčovanjem naš problem bude rešen nećeš čuti nikakve pucnje. Ali, ako ih čuješ, ne časi ni časa nego sa ljudima odmah podi u grad i završi posao. Jesmo li se dogovorili?

— Biće urađeno kao što kažete. — Džipova gornja usna se nep приметно napućila. — A ja lično ću u tom slučaju izrešetati kuršumima onog kućkinog sina...

III

— Ja večeras častim piće, momci!
— povikao je Pit Graham i mnoštvo gostiju je pohrliło prema šanku. — Dobio sam na pokeru veliku lovu — rekao je Graham mašući gužvanom novčanicom — i hoću da svi moji prijatelji podele sa mnom moju sreću.

Barmen je stavio na šank ispred njega nekoliko boca i puno čaša. Graham mu je dobacio nekoliko novčanica, i barmen ih je strpao u fioku ispod šanka.

— Da nazdravimo — povikao je Graham kada su sve čaše bile napunjene. — U slavu i sećanje našeg velikog čoveka šerifa Tomsona.

Sva lica su se odjednom smračila. Samo nekoliko ljudi digli su čaše, a ostali su im se onda pridružili.

— Za pokojnog šerifa Tomsona.

Piće je ispijeno, i čaše su ponovo napunjene.

— Još jedna zdravica — rekao je Graham. — Neka živi čovek koji namakne omću na vrat onog kućkinog sina koga sam ja kao poslednja budala predao u ruke šerifovog zamenika Rajsa. Nadam se samo da će mu omća brzo biti namaknuta... vraški brzo!

★

Specijalni šerif Ben Travers posmatrao je kroz prozor svog kupea pust predeo koji se pružao pored železničkih šina do samog horizonta. Gusti oblaci dima iz lokomotive ložene debelim drvenim cepanicama kovitali su se s vremena na vreme pored prozorskog okna. Travers se udobnije namestio na sedištu. Nije voleo putovanje železni-

com. Sedenje u sedlu u svako doba je pretpostavljao sedenju u zagušljivoj železničkoj kupeu, i u svako doba bio je spreman da železnicu zameni dobrim konjem. Ali, od Grover Sitija do Kinšoa bilo je više od stotinu i pedeset milja razdaljine, a za prelaženje tog rastojanja železnici je trebalo samo pet časova dok bi putovanje na konju trajalo dva do tri dana. U Kenšu je morao stići brzo. Niko nije mogao reći šta bi se tamo moglo desiti. Ubijen je jedan čuvar reda, vrlo popularan šerif, a njegov zamenik koji je preuzeo brigu oko održavanja reda i čuvanja zakona u Kenšou, napomenuo je da se gradom pronose glasine o mogućem linču.

Traversovo pravilno, ocrtano lice se pri toj pomisli namrštilo. U njegovim duboko usađenim mrkim očima ukazao se izraz neke zaboravljene tuge. Kad mu je bilo šesnaest godina prisustvovao je jednom linčovanju. Tada je video kako viski i neobuzdane, nepromišljeno izbačene reči mogu preobratiti grupu inače časnih i poštenih ljudi u razbesnelu mahnitu gomilu. U njegovom sećanju još uvek je bila živa slika prestravljenog čoveka koji je bio uhapšen i optužen za silovanje, samo nekoliko časova pre nego što je masa provalila u zatvor i izvukla ga na ulicu. Taj čovek, koji je neprekidno uzaludno tvrdio da je nevin, molio je i preklinjao za milost, a umesto toga, primao je samo žestoke nemilosrdne udarce. Naduvenog lica, krvareći iz mnogih rana i uboja, molio je boga da ga spase. Ali boga nije bilo u tom malom stočarskom gradu kada su razbesnели linčeri prebacili konopac preko jedne debele grane pamukovog dr-

veta a zatim namakli omču nesrećniku na vrat. Digli su ga visoko od zemlje. On se koprcio i koprcio na kraju konopca a za sve to vreme ljudi su klicali. Konačno je bio mrtav. Posle toga više se nije čulo klicanje. Zavladao je potpuna mukla tišina. Zatim su se okupljeni ljudi razišli, neki sami pojedinačno, a drugi u manjim grupicama.

Sledećeg dana, svim ljudima u gradu je ovladao osećaj dubokog srama. Jedna porodica se ubrzo odslila, a za njom druga, i posle ove i treća. Ako je ikada neki grad umirao, onda je to bio taj. Tada je jedne noći devojka koja je bila napastvovana i zbog koje je nesrećnik obešen ponovo povikala u pomoć, ali je ovaj put za napastvovanje bio optužen jedan kauboj inače vrlo popularan u tom kraju. Taj čovek nije bio uhapšen i ništa mu se nije dogodilo, a kao neka sudbinska reakcija na to, grad je još više zamro.

Ne gledajući u prste, Travers je nečujno počeo da zavija cigaretu. Zapalio je i misli su mu se vratile na Doka Holideja. Prvi put ga je video pre nepunih mesec dana, mada je o njemu pre toga dosta slušao, ne baš uvek najpohvalnije priče. Holidej je ušao u šerifsku stanicu u Grover Siti i zapitao za federalnog maršala Vajata Erpa koji je u Grover Siti došao po specijalnom zadatku. Bio je vrlo pristojno, čak elegantno odeven i na Traversa je ostavio utisak džentlmena i čoveka kome je sve u životu jasno.

„Dobar dan” rekao je elegantni čovek. „Tražim maršala Vajata Erpa. Je li on ovde?”

„Maršal Erp je trenutno odsutan. Ja ga zamenjujem, možete meni reći šta želite”, rekao je Travers.

„Ništa posebno, hteo sam samo da ga vidim. Kada će se Vajat Erp vratiti?”

„Verovatno danas poslepodne. Šta da mu kažem, ko ga je tražio?”

„Njegov prijatelj Dok Holidej. Recite mu da sam odseo u hotelu »Kanzaski dvorac«.”

Ime koje je čuo ostavilo je na Traversa dubok utisak pogotovu što je i ličnost koja je to ime nosila zračila iz sebe nešto nesvakidašnje. Ali, još više je na Traversa utisak ostavilo Holidejevo lice. Nešto na tom licu činilo mu se poznato, nešto što ga je posle kratkog razmišljanja nateralo da pregleda fasciklu sa poternicama i trud se isplatio, jer je našao ono što je tražio: Poternicu za Džimom Ormsbijem, razbojnikom ucenjenim zbog više ubistva i pljački. Ali, Džim Ormsbi je bio ubijen iz zasede prilikom pokušaja pljačke. Čudno je bilo nešto u vezi sa tom zasedom. U šerifsku postaju stigla je anonimna prijava. Anonimni dostavljač koji se nikada nije pojavio, javio je policiji da će diližansa novcem biti napadnuta kod Plejt Krosinga. Zbog toga su u diližansu koja se kretala u tom pravcu smeštena četiri vrsna šerifa poznata inače po streljačkim sposobnostima. Vozar i uobičajeni pratilac poštanskih kola bili su takođe policajci. U sukobu kod Plejt Krosinga svi banditi sem jednog bili su pobijeni. Taj jedan preživeli nalazio se njegovom srećom iza jedne stene nekih stotinu metara daleko od mesta gde je diližansa zaustavljena. Bio je to Berni Džip. A sada se pukim slučajem, u šerifskoj postaji pojavio čovek koji je neverovatno ličio na Džima Ormsbija, čoveka koji je ubijen kao član bande Bernija Džipa.

Misli su mu se grozničavo kovitale po glavi. Ta slučajnost mogla bi biti vrlo interesantna, tim pre što je Vajat Erp pomenio da taj Džim Ormsbi zaista ima brata koji se trenutno nalazi u državnom zatvoru u Kenstounu. Da li će se najzad naći rešenje za pitanje koje ga je nedeljama mučilo. Sa nestrpljenjem je čekao da se Vajat Erp vrati i kada je najzad u smiraj dana ugledao da je praćen šerifovim zamenikom Terekom Bartom zaustavlja konja pred privezištem, jedva je sačekao da ga pozdravi i ispriča mu svoja razmišljanja. Ali pustio je da Vajat Erp prethodno ispriča kako je prošao u pohodu na opasnog zlikovca Muza Anvila. Tresući prašinu šeširom Vajat je ušao u kancelariju, dok je Bart odveo konje u štalu.

„Vidim da ste se vratili praznih šaka”, dočekao je Travers Vajata.

„Da, kućkin sin se nije dao i došlo je do puškaranja. Zamalo da me nije zauvek sredio. Što sam živ, imam da zahvalim samo Bartu.”

„Kako?” začudio se Travers.

„Bio sam neoprezan, pa sam malo više izvirio i Anvilov metak me je okrznuo po glavi. Izgubio sam za trenutak svest, i kada sam posle nekoliko minuta otvorio oči, Anvil je stajao iznad mene i nišanio me u glavu. Srećom. Bart je bio u blizini i skinuo mi smrt sa vrata. Ali, još jedna mogućnost je otpala.”

Vajat Erp je napravio sumorno lice i zavalivši se dublje u stolicu ispružio noge. Travers je ulučio priliku. „Da, ali možda je na pomolu jedna još bolja. Danas vas je tražio vaš prijatelj Dok Holidej.”

„Dok? Ovde u Grover Sitiiju? To je sjajno.” Vajat Erp se razvedrio, ali je odmah zatim upitno pogle-

dao Traversa. „Kakve on veze ima sa našim problemom.”

Travers je prišao stolu i pobe-
donosno mu pružio poternicu sa slikom Džima Ormsbija. „Pogledajte ovo i recite sami ima li veze ili nema.”

Vajat je uzeo poternicu i izraz čuđenja mu se razlio na licu. „Neverovatno! Kao da mu je brat bli-zanac!”

Travers je samo zadovoljno klim-
nuo glavom.

„Ne mislite valjda...?” reč je za-
pela Vajatu u grlu.

„Zašto da ne? To bi bio odličan potez, jer ko bi mogao biti vispreniji, lukaviji i spretniji od Doka Holideja da odigra ulogu Grega Ormsbija.”

„Dok? hm... kako bih tako nešto mogao da tražim od njega. Mi smo čuvari reda i izlažemo život opasnosti, jer je to deo našeg poziva, ali on...”

„On je pustolov zar ne? Možda će mu se izazov dopasti. U svakom slučaju, vredi pokušati, jer nam se takva šansa sigurno više nikada neće pružiti. Takva sličnost ne postoji ni u stotinu hiljada ljudi. Zar ne pomišljate da je njegov dolazak dar neba?”

„Hm da,” procedio je Vajat i ustao. Prošetao je nekoliko puta po odaji i onda zastao pred Traversom. „O keaj, razgovaraću s njim. Možda će ga pustolovina zaista za-
interesovati.”

Dva časa kasnije Vajat Erp je se-
deo u Holidejevoj sobi u hotelu „Kanzaski dvorac” i uz viski i ci-
garu izlagao svoj plan. Iz rečenice

u rečenicu i sam se sve više zagrejavao za ideju da se Dok Holidej kao Greg Ormsbi uvuče u bandu Bernija Džipa tim pre što je, kako mu se činilo, i Dok sa dosta interesovanja slušao.

„Banda Bernija Džipa likvidirana je kod Plejt Krosinga, ali kruže glasine da je Berni Džip već okupio novu družinu.”

„I vi biste hteli da se ja uvučem u bandu i da ih otkucam,” završio je Dok Holidej njegovo izlaganje. „Ideja nije loša, samo mi nije jasno zbog čega sve to radite? Zar je jedna banda toliko važna? Kad tad, doći će ponovo na metu čuvara reda i biće zbrisani”.

Vajat Erp se osmehnuo. „U tome i jeste stvar. Hoćemo da uhvatimo ne Džipa i njegovu bandu, već one koji stoje iza njih. Već duže vremena događaju se pljačke lokalnih i drugih banaka koje su povezane u „Stočarsku banku”, „Kanzas banku” i neke druge manje banke. Pljačke se izvode sa velikom tačnošću i kao po nekom programu. Posledica toga je da su te banke počele da gube poverenje ulagača a osiguravajuća društva neće više da osiguravaju njihove gubitke. Akcije tih banaka pale su za poslednjih šest meseci na polovinu i ako se ovako nastavi preći im bankrotstvo. Na drugoj strani, neko po niskim cenama otkupljuje akcije tih banaka. Mi sumnjamo da se to radi delom i opljačkanim novcem i da se iza kulisa sprovodi nezapamćena banditska akcija kojoj je cilj da se milioni dolara koncentrišu u rukama nekoliko ljudi. Sumnjamo da su tu umešane i neke poznate ličnosti, i da cela stvar može imati nesagledive posledice po ovu državu. Eto, zato nam treba čovek koji će

pokušati da se uvuče u bandu i sazna ko stoji iza njih.”

Dok je odbio gust dim i osmehnuo se. „A šta ja u svemu tome mogu da dobijem? Odlikovanje? Javnu zanvalnost vlade? Za rizik koji ovaj poduhvat nosi, to nije baš veličanstvena nagrada.”

Vajat je privatio šalu. „Tako je. Bićete poželjna ličnost u glavnom gradu i večeraćete sa guvernerom... ako ostanete živi. Šalu na stranu,” dodao je ozbiljnije, „to će biti veoma riskantna pustolovina. Bićete u opasnosti kakvu još niste doživeli... i imaćete šta da pričate kad ostarite”.

„Ako doživim starost. Nekih preduslova ima, jer ako je Džim Ormsbi jahao sa Bernijem Džipom, i ako ja ličim na Džima Ormsbija, onda je vrlo verovatno da će me Berni Džip prihvatiti kao člana bande. Okej Vajate,” zaključio je Dok, „poći ću u pokrajinu Kenšou, ali će mi za to biti potrebna druga oprema. U ovom odelu ne bih mogao da prevarim Bernija Džipa”.

Vajat se osmehnuo. „Znao sam da ćete prihvatiti, Dok. Nema na svetu još jednog čoveka kao što ste vi. Neću vam to zaboraviti.”

„Hajdemo sad da se malo zabavimo”, rekao je Dok ustajući.

•

Tako je Dok Holidej pod imenom Grega Ormsbija odjahao u pustaru i više se nije vratio. Nedelja ma se o njemu ništa nije čulo, a onda je od šerifovog zamenika u gradu Kenšou stigao telegram. U telegramu je stajalo da je Greg Ormsbi uhvaćen posle pljačke banke i ubistva. Travers je hteo da mu odmah telegrafski odgovori i da ga

obavesti da Greg Ormsbi nije niko drugi nego Dok Holidej, tajni agent. Ali, Vajat Erp se s tim nije složio. Holidej je bio jedini čovek koji je uspeo da se infiltrira u Džipovu bandu i još uvek je postojala neka mala šansa da će, ako se stvar dobro inscenira, moći ponovo da se pridruži bandi. Zato se Travers u Grover Sitiju ukrcao u voz.

★

— Kažem vam da su svi oni krivi! — povikao je Pit Graham. — Ovaj što je tamo u zatvoru zaslu-
žuje smrt isto tako kao i onaj koji je ispalio metak kojim je naš dobri šerif ubijen!

— To je tačno — prevaljao je preko jezika jedan pijanac.

— Ne vidim nikakvog razloga zašto bismo se zamajavali s tim suđenjem — dodao je Graham vičući. — Oni šerifu Tomsonu nisu sudili, je li tako? Dobio je metak u leđa! A šta je podlije nego pucanje u leđa?

— Obesimo tog kućkinog sina! — povikao je neko.

★

Šerifov zamenik Čarli Rajs sedeo je za pisaćim stolom u svojoj kancelariji u zgradi zatvora i čelo mu se nabralo kada je začuo poviike koji su dolazili iz saluna. Trglo ga je kucanje na vratima.

— Ko je?

— Ja sam Dejv, Čarli.

Rajs je prišao vratima i pustio unutra koščatog, krajnje mršavog starca. Dejv Flečerova dužnost je bila da čisti zatvor i šerifovu kan-

celariju i da priprema hranu zatvorenicima. Ušavši unutra ozbiljno je odmahnuo glavom. Čuješ li ih šta viču, Čarli?

— Ne mogu da ih ne čujem — odgovorio je Rajs.

— To je Pit Graham. Naliva ih pićem i huška.

— Graham? Otkuda mu novac?

— Ubij me ako bih znao da ti kažem. — Zna li Ormsbi šta se događa?

— Naravno da zna. Nije gluv, ali je začudo hladnokrvan.

Flečer je pažljivo pogledao šerifovog zamenika. — Neće biti tako hladnokrvan kada ovi dođu. — Čarli, šta ćeš učiniti ako ta pijana gomila dođe ovamo i razvali vrata?

— Šta drugo nego ono što mi je dužnost — rekao je Rajs.

— Da li bi pucao na njih?

— Bih.

— Ali, neki od njih su tvoji prijatelji!

— Ako se odluče da linčuju mog uhapšenika, onda više neće biti moji prijatelji. Dejve, ja sam se zakleo da ću svim snagama braniti red i zakon. Kad jedan čovek prihvati takvu zakletvu, onda mora da je održi. A zašto ti ne odeš kući da se malo odmoriš?

Flečer je prkosno isturio svoju čekinjastu bradu. — Znači li to da postaje opasno za starog lafa kao što sam ja?

— Pa znaš šta, ti nisi predstavnik zakona.

— Bio sam nekad.

— Nekad davno.

— A sada misliš da sam samo izandali starkerja, je li? E pa, ima više načina da čovek pokaže šta je i ko je. — Prešao je šepajući preko odaje i skinuo sa zida sačmaru teškog kalibra. — Moraće da se

razmisle pre nego što pokušaju da prođu pored ove stvarčice.

Rajs se osmehnuo. — Znaš, ne mogu da kažem da se ne osećam bolje što imam nekog ko mi pruža podršku.

— Makar to bio jedan izandali starkelja kao Dejv Flečer, je li? — rekao je Flečer i s izrazom krajnje tvrdoglavosti spustio kundak sačmare na pod.

Na to je Rajs mogao da se nasmije.

*

Dok Holidej je sedeo na svom ležaju i osluškivao viku koja je dopirala iz saluna „Zlatni Grumen”. Kako je vreme odmicalo, glasovi su postajali sve jači i glasniji, i s vremena na vreme je sasvim razgovetno mogao da razabre pojedine reči i delove rečenica... „obesimo kućkinog sina”... „neka neko donese konopac”... „kome su do đavola potrebni sud i porota?”

Nešto je udarilo o gvozdeno rešetke na gornjem prozoru njegove ćelije, i Dok je pogledao gore. Ugleđao je komad drveta koji se njihao na kraju kratkog konopca.

— Hej Ormsbi — začuo se ženski glas. — Pridite prozoru. Holidej je ustao, jer je shvatio da se poziv odnosi na njega.

— Na drugom kraju konopca vezan je revolver. Uzmite ga i bežite iz zatvora. Ali ne smete nikoga da ubijete.

— Učiniću sve što mogu — rekao je. — Ko ste vi?

— To ćete uskoro videti. Moje ime je Lusi Melrouz i kada pobegnete napolje, moram vas videti. Južno od grada teče jedan potok. Blizu puta videćete skupinu vrba. Tamo ćemo se naći.

— Zašto ovo činite? — zapitao je.

— To ima veze sa vašim bratom Džimom. To je razlog zbog čega želim da vas vidim.

Dok je povukao uzicu i na drugom kraju osetio težinu koja odgovara težini revolvera. Lagano i oprezno počeo je da vuče, a zatim je pružio ruku kroz rešetke, dograbio dršku revolvera i uvukao ga unutra.

Revolver koji je držao u ruci bio je „kolt” teškog kalibra i što je najvažnije, napunjen žutim bakarnim mecima. Sišao je sa ležaja i zatakao revolver za pojas s unutrašnje strane košulje.

— Zameniće — povikao je. — Hteo bih da govorim sa vama.

Trenutak kasnije vrata su se otvorila, i Rajs je prošao duž hodnika i zaustavio se pred vratima Holidejeve ćelije.

— Molim? U čemu je stvar?

Dok je izvukao revolver od čega je Rajsu zastao dah. — Izvadi ključeve ćelije iz džepa i otvori vrata — naredio je Dok.

— Neću.

Dok je mahnulo kratko revolverom. — Nemoj biti lud! Ako pritisnem obarač znaš šta će biti...

— Samo napred, pritisni — usprotivio se Rajs.

Holidej je počeo da pritiska okidač, tako da mu je kažiprst poleteo. Ali, Rajs je ne trepćući zurio u njegove oči.

— Pritisni okidač — rekao je Rajs izazovno.

— Ti si hrabar čovek zameniće.

— Nisam ni najmanje, Ormsbi. Ja samo vršim svoju dužnost. To je sve. Ako bih te pustio iz ćelije, ja ne bih dostojno obavio svoju dužnost. Prema tome, pucaj ako hoćeš.

Holidej je duboko uzdahnuo. Očigledno da mu nije pošlo za rukom da uplaši mladog šerifovog zamenika i sada će se stvari komplikovati. Pogledao je šerifovog zamenika i na čelu mu se urezala duboka bora.

— Pucaj — procedio je Rajs.

Dok se osmehnuo. — Ne mogu. — Hitnuo je revolver uvis i dok je oružje vrteći se padalo naniže uhvatio ga za cev. — Izgleda mi da ja ipak nisam pravi desperados kao što ste mislili — rekao je i proturio „kolt” kroz rešetke pružajući ga drškom napred.

Rajs je prihvatio revolver i odahnuo s olakšanjem. — Neka me nosi vrag ako mogu da te shvatim. — Okrenuo se zatim prema salunu odakle su dopirali sve jači povici i čvršće stegao revolver u ruci.

— Ovima je zaista stalo da mi skinu glavu — rekao je Dok.

— Da se dočepaju tvoje glave moraće pre toga da skinu moju — rekao je Rajs odlučno.

*

Del Krejton je pućkao svoj cigari-los i osmehivao se. Jedan snažan rudar sa licem uokvirenim čupavim crnim bakenbardima držao je u ruci konopac i vitlao omčom iznad glava pijanih gostiju „Zlatnog Gru-mena”. a Pit Graham je činio sve što je mogao da ih što više naoštiri.

— U zatvoru je samo zamenik Čarli Rajs — rekao je Graham.

— Jeste, ali rekao je da će svojim životom štititi zatvorenika — rekao je neko drugi.

— Promeniće mišljenje kada nas bude video — rekao je Graham. — Uostalom, mi smo njegovi prijatelji. zar ne? Kad dođe stani pani, Čarli Rajs će se okrenuti i dići ruke od

svega. Nije valjda lud da štiti onog nevaljalca Ormsbija.

— On je prijavio podli ubica! — povikao je Graham.

— Ubica! Ubica! — prihvatili su ostali njegov povik.

— A šta ubica zaslužuje?

— Konopac! Konopac!

— Onda napred momci! — dreknuo je Morgan zavitlavši konopcem iznad glave. — Namaknimo ubici omču na vrat!

— Hajdemo — prihvatio je Graham. — Završimo to kao pravi ljudi!

Vičući i mašući pesnicama, gomila je pošla za Grahamom i Morganom ostavljajući za sobom prazne flaše viskija.

Lusi Melrouz je ostala da sedi za stolom i nezainteresovano prevrće karte po rukama. Ormsbi je imao revolver. Ako je još uvek čekao, onda mu je vreme za takav poduhvat isteklo.

*

Na stanici u Kenšou putnički voz se škripeći zaustavio. Specijalni federalni šerif Ben Travers sišao je iz vagona. Tamo dalje uz ulicu čula se neka vika.

— Šta se to događa? — zapitao je Travers železničkog službenika koji je gledao na sat da bi dao znak za polazak

— Tačno po redu vožnje, rekao je železničar osmehujući se zadovoljno. — Nije zakasnio skoro celog meseca.

— Ova galama — ponovio je Travers. — Ko to viče?

— To nije moj posao mister.

Travers je zavukao prst u džep na prsniku i odatle izvadio svoju šerifsku značku. — Vaš možda nije, ali moj jeste.

— To je kod zatvorske zgrade — rekao je železničar kome se odjednom razvezao jezik. — Juče su banditi ubili našeg šerifa. Potera je stigla i uhvatila jednog od njih, i taj je u zatvoru. Izgleda da će biti obešen pre nego što je očekivao.

Travers je spustio na zemlju svoju putnu torbu i otvorio je. Iz torbe je izvadio dva dela montažne „remington” skraćene sačmare teškog kalibra i jednim pokretom ih sastavio napravivši tako oružje ubojito kao top. Zatim je napunio obe cevi i nekoliko rezervnih metaka stavio u džep svoje jakne.

— Pakleno oružje — izustio je železničar zinuviši od čuda.

— Tačno si rekao, ako bude potrebno, odneće nekolicinu tih usijanih glava pravo u pakao — rekao je Travers počavši brzim hodom sa dvocevkom u ruci.

*

Gomila je iz saluna jurnula na ulicu predvođena Pitom Grahamom za kojim je u stopu išao Morgan sav crven od popijenog alkohola. Ispred zatvorske zgrade Graham je zaštao i digao ruku tražeći tišinu i pažnju svojih sledbenika.

— Uradićemo sve na najbolji način — rekao je Graham.

— Izvucimo kućkinog sina napojite! — zaurao je neki kauboj vitlajući podignutom pesnicom.

— Naravno, izvući ćemo ga — rekao je Graham. — Izvući ćemo ga iz zatvora, ali ne želimo da zbog naše žurbe i nestrpljenja bude povređen jedan dobar čovek kao što je Čarli Rajs. I zato dopustite mi da progovorim nekoliko reči sa Čarlijem.

Gomila se utišala i Graham je zakoračio na trotoar ispred zatvora i snažno pesnicom zalupao na vrata zatvorske zgrade. Zatim je koraknuo korak nazad i vrata su se otvorila. Iza otvorenih vrata stajali su Čarli i Dejvi Flečer. Rajs je u ruci držao naperen „kolt” a Flečer dvocevku.

— Aj, ostavite se toga prijatelji — rekao je Graham. — Do vruga, to nije način kako se treba ponašati. — Pokretom ruke pokazao je gomilu iza sebe. — Ovo su sve tvoji prijatelji Čarli, zar ih ne prepoznaješ. Ako smo došli u nezgodno doba to ne znači da imamo nešto protiv tebe. Niko ti ne želi nikakvo zlo.

— Ako je tako — rekao je Rajs — onda se lepo okrenite i smesta se gubite što dalje odayde.

— Hoćemo Ormsbija — rekao je Morgan izvirivši iza Grahama. — Nas je ovde više od pedesetorice Čarli, prema tome, ti i taj izandali starac nemate nikakve šanse da nam se oduprete.

— Izandali starac kažeš? — grmnuo je Flečer i razljućen tom uvredom digao sačmaru i obe cevi ispalio u vazduh iznad Morganove glave.

Rudar se zateturao unazad ošamućen treskom pucnja i vazдушnim udarom. A onda je ljutnina izobilila njegovo lice i već je hteo da jurne napred, kada je Dejvi Flečer stavio dva nova metka u cevi puške.

— Do đavola stara huljo, mogao si me ubiti!

— Sledeći put ću to i učiniti — rekao je Flečer, ali ga je podrhtavanje glasa izdalo i otkrilo njegov strah. To što je jednim potezom ispalio obe cevi bila je samo sponta-

na refleksna akcija. On čak nije ni razmišljao šta je učinio.

— Ne mozete nas sve pobiti — rekao je Granam.

— Ja mogu pogoditi prvu petoricu ili šestoricu od onih koji pokušaju da uđu na ova vrata — rekao je Rajs.

U Granamovo lice ponovo se vratilo crvenilo. — Sta do đavola ovo treba da znači, Carli? Zar noćeš da izgubiš sve što si uradio u ovom gradu? Uskoro će biti izbori za šerifa, to znaš. Svako od ovih ljudi što stoje iza mene je glasač. Ako želiš da dobiješ naše glasove, onda moraš da stvari oko sebe gledaš kao i mi.

— Ako treba da budem izabran glasovima onih koji mi onemogućavaju da vršim svoju dužnost, onda ću radije ispaliti sebi metak u glavu. — Rekao je Rajs. Digao je glas da bi ga i oni pozadi mogli čuti. — A sada me slušajte svi vi! U ćeliji u zatvoru nalazi se uhapšenik kome će se suditi po zakonu, i kome će suditi sud i porota.

— Mi smo sudije! — povikao je neko iz gomile.

— Da, a mi smo i porota — umešao se neko drugi.

— Hajde, napred, provalimo unutra! — razdrao se treći. — Neće smeti da puca na nas!

Gomila je počela da se približava trotoaru gurajući ispred sebe Morgana i Grahama. Graham je pokušao da zakopa pete u tlo i da se odupre, ali je pritisak mnoštva tela bio suviše veliki. Samo još jedan trenutak i već će se naći na vratima i u unutrašnjosti šerifске stanice. Iskolačenim očima pogledao je u taman otvor cevi Rajsovog „kolta“ i utrobu mu je stegao grč neizmerenog straha.

Istog trenutka, iza njega je odjeknulo nešto kao eksplozija a odmah zatim i druga. Svaki pokret odjednom je prekinut kao da je neka džinovska ruka pritisnula gomilu. Sve glave su se okrenule i pogledi su se zaustavili na jednom solidno građenom čoveku sa šerifskom zvezdom koja je svetlucala na njegovoj jakni. Taj čovek je stajao nogu malo raširenih kao ukopanih u tlo i u cev svoje sačmare stavljao nove metke umesto ispaljenih.

— Moje ime je gospodo Ben Travers. Ja sam specijalni federalni šerif i poslat sam ovamo iz Grover Sitija da saslušam uhapšenika. Dopusnite mi da vam objasnim nešto o ovoj pušci koju držim u rukama. Ako pođete na mene, ispalicu jednu cev nadesno. Krupna sačma za medvede oboriće trojicu od vas. Vićete u međuvremenu biti dva-tri koraka bliže meni, i moj sledeći metak oboriće samo dvojicu. Ali, još uvek ću imati dovoljno vremena da potegnem revolver. Šest metaka to znači još šest mrtvih... ili bar skoro mrtvih. Sve u svemu, računam da ću skinuti devetoricu od vas. Hej, zameniće Rajse, čujete li me?

— Čujem vas šerife.

— Mislite li da možete skinuti petoricu ili šestoricu ovih iz gomile?

— Vrlo lako.

— A ja ću srediti najmanje trojicu — dodao je na to Dejv Flečer.

— Do đavola — rekao je Travers — bogami, možemo vas zaista dobro skratiti. Sve u svemu, devetnaest ili dvadeset ljudi. Neki od vas će biti mrtvi, a neki će biti obogaćeni za ceo život. Ako smatrate da za vešanje jednog čoveka koji će ionako biti obešen vredi platiti to-

liko visoku cenu, onda neka vam bude. Ali na vašem mestu, ja se u to ne bih upuštao.

Ljudi u gomili su se zgledali.

— Ja neću da nasrnem na specijalnog federalnog šerifa — rekao je jedan čovek udaljavajući se, a ubrzo je za njim pošlo još nekoliko drugih.

Travers je toga trenutka bio siguran da u Kenšou te večeri neće zavladati zakon linča. Video je to po telečim poslušnim licima i obojenim glavama. Sačekao je dok se i poslednji čovek nije okrenuo i pošao, a onda je prešao preko ulice i ušao u šerifsku stanicu.

— Drago mi je što vas vidim šerife — rekao je Rajs s osmehom na licu i pružio ruku pridošlici.

— I meni je drago — rekao je Travers. — Ja sam Ben Travers.

— Čuo sam. Ja sam Čarli Rajs, a ovo je Dejv Flečer.

Travers se rukovao s obojicom.

— Mogu li se i ja pridružiti sa nekoliko reči zahvalnosti? — doviknuo je Dok Holidej iz svoje ćelije.

— To je on — rekao je Rajs odgovarajući na Traversov upitan pogled. — To je Greg Ormsbi.

— Voleo bih da vam lično zahvalim — dodao je Dok.

— Za to nema potrebe — rekao je Travers dižući glas za jednu notu. — Sve što si večeras ušćario, Ormsbi, to je samo odlaganje izvršenje. Ti ćeš u svakom slučaju visiti kao što je sigurno da dandolazi posle noći.

Dok Holidej se spustio na ležaj. Ben Travers mu je upravo dao informaciju koju je očekivao. U stvari, ta informacija mu nije ni bila potrebna, s obzirom na Traversovo držanje neposredno pre toga. Da je

Travers želeo da obelodani činjenicu da on uopšte nije Greg Ormsbi već Dok Holidej, saradnik vlasti koji je kao špijun ubačen u banditsku grupu, on bi to rekao na ulici pre pet minuta. Ali, on to nije učinio. Očigledno da je Vajat Erp kao i Travers želeo da nastavi maskaradu, ne znajući da je tako nešto nemoguće. Takav pokušaj bi bio nekoristan, unapred osuđen na propast. Nije se nikako mogao vratiti nazad u Džipovu bandu, jer bi ga Džip verovatno na prvi pogled odmah ustrelilo.

Misli su mu se sada okrenule ka Lusi Melrouz. Ta žena htela je da s njim razgovara o Džimiju Ormsbiju. Mislila je da je on Džimov brat i postavljalo se pitanje kakav stav prema njoj zauzeti. Da li je ona poznavala Grega Ormsbija ili ne. Kako je ona izgledala? Zašto mu je dala revolver i zašto je htela da mu pomogne? I najvažnije, šta je ona bila Džimu Ormsbiju?

*

Lusi je laganim korakom prišla do Del Krejtona i stala mu iza leđa. Mogla je odatle da vidi njegov odraz u prozoru saluna. Njegov orlovski povijen nos i oštro ocrtano lice izgledali su kao kamena maska dok je kroz prozor posmatrao nesuđene izvršioci linčerske pravde koji su se razilazili svojim kućama uglavnom pojedinačno ili po dvojce, a vrlo retko u malim grupama.

— Zamalo — rekla je Lusi.

Del Krejton se okrenuo i na silu se osmehnulo. — Zamalo pa da se desi jedan težak nepopravljiv incident — rekao je.

Ona mu je uzvratila istim takvim osmehom. — To sam i ja mislila.

*

Travers se okrenuo od prozora šerifove kancelarije i pogledao svoje sagovornike. Čarli Rajs je sedeo za pisanim stolom sa nogama dignutim na sto. Travers je prišao do jedne stolice u blizini stola i seo.

— Imam jak razlog da zatražim da Dejva Flečera pošaljete kući — rekao je Travers.

Rajsov pogled se sreo sa njegovim. — Oh, zar?

— Hteo sam da malo porazgovaram sa vama, Čarli.

— Tu sam na raspolaganju.

— Ono što imam da vam kažem ne sme da ode dalje od vas.

— To se razume.

— Moji pretpostavljeni u Grover Sitiju i vlasti u glavnom gradu Kanzasa veruju da se u državi odigrava neka vrsta grandiozne zaverе. Kako oni vide stvar, izvestan broj uticajnih ljudi u državi radi zajedno sa bandama razbojnika. Ti ljudi daju banditima obaveštenja o specijalnim velikim pošiljkama zlata i novca, i takvih sličnih stvari od vrednosti, i oni banditima pomažu da isplaniraju sve te pljačke do naj-sitnijih pojedinosti. Pretpostavka je da su se u tu avanturu upustili iz dva glavna razloga: jedan je da se na lak način dokopaju novca, a drugi da tim novcem a možda i nekim drugim, po jeftine pare kupe iste one banke čiji je kapital sada oslabljen. Po našem mišljenju, omlačkan novac ide u jednu centralnu kasu iz koje se posle vrše sve finansijske transakcije. Ljudi koji stoje iza te zaverе priželikuju da po-

stanu nekrunisani kraljevi ove države, a možda i mnogo šire.

Rajs je iznenađeno digao obrve. — To je teško poverovati toliko je fantastično.

— Fantastično jeste, ali morate mi verovati. Uostalom, očekujemo da će rasplet svega toga uskoro nastupiti, jer smo blizu nekih saznanja do kojih ranije nismo mogli doći. Ako se ta saznanja pokažu kao tačna, neće biti teškoća da zaveru onemogućimo.

— Ima li nekih dokaza za to? — zapitao je Rajs.

— Jedan visoki državni službenik, nije mi dopušteno da pomenem njegovo ime, nađen je na umoru daleko od njegove kuće. Pre nego što je umro obelodanio je neke neverovatne činjenice. Rekao je da je bio član jedne tajne grupe, ali da je u jednom trenutku u njemu nadvladala griža savesti i da je po-
želeo da se iz grupe izvuče. Ostali su to otkrili i ubili ga, zapravo mislili su da su ga ubili. Umro je pre nego što je mogao da kaže njihova imena. S obzirom na fantastičnost onoga što je otkrio, moglo bi se pomisliti da je bio manijak sa sumanutim idejama, ali neke činjenice, neki sitni događaji koji su se posle toga odigrali potvrdili su da njegova priča nije čista izmišljotina. Činjenica ovde činjenica tamo, dokaz ovde dokaz tamo...

— I vi mislite da bi vam Ormsbi mogao dati još neki dokaz?

— Nadam se da je tako. Vidite, Berni Džip je za poslednjih godinu dana doživeo gubitak dve kompletne bande. U oba slučaja bande su uletele u zasedu. Svi su bili pobijeni sem Džipa. On se u oba slučaja izvukao.

— Da li to vas navodi na neku sumnju? — zapitao je Rajs.

— To me navodi na pomisao da je neko želeo da se oslobodi ljudi koji su bili učesnici nekih događaja pre nego što oni suviše saznaju. Ne pouzdani saučesnici koji mnogo znaju mogu biti vrlo opasni.

— Da li su i druge bande upadale u zasedu?

— Pitanje je na svom mestu i odgovor je pozitivan. Da, to se događalo i drugim bandama u državi. Vidite Čarli, postoji neka nit vodi-lja koja navodi sumnju u određenom smeru. Može biti da su to sve samo slučajnosti, ali ipak... ipak, moramo pokušati da jednu od tih niti pratimo do kraja. Moj pretpostavljeni misli da je ovaj Ormsbi pogodna ličnost.

— Zbog čega?

— Vidite, u jednoj zasedi poginuo je i njegov brat Džim. Ako bi mi pošlo za rukom da ga uverim da je njegovom bratu namešteno da bude ubijen iz zasede, postojala bi neka šansa da kaže ono što zna.

— Ako nešto uopšte zna — rekao je Rajs. — Nije se uopšte pokazao mnogo govorljiv, ali moje je mišljenje da je to zbog toga što kako mi izgleda i nije bio dugo sa Džipovom bandom.

— Ne zaboravite da je tražio od vas da me pozovete — rekao je Travers. — Može biti da je ipak spreman da otvori usta.

— Neće biti nikakve štete da pokušate, šerife.

— Da li imate nešto protiv da ja porazgovaram s njim u četiri oka, a da za to vreme vi pazite da neko ne uđe? Vidite, ja postupam po striktnim naređenjima Vajata Erpa.

— Shvatam — rekao je Rajs i

klimunuo glavom. — Želim vam mnogo sreće.

— Hvala — rekao je Travers ustajući. — Ne očekujem ništa naročito. Najverovatnije da sam uzalud prevalio toliki put od Grover Siti-ja, ali kao što sam vam rekao, čovek nikada ne zna. Može se desiti da nešto otkrijemo.

Travers je prišao vratima koja su vodila u hodnik sa ćelijama.

— Samo trenutak da vam još nešto kažem — rekao je Rajs.

— Recite.

— Desilo se nekako da je došao do revolvera. Ne znam kako je to bilo moguće, jer pri sebi nije imao oružje kad smo ga strpali u ćeliju, a sem mene u zatvor nije ulazio niko. Neko mu ga je morao doturiti. U jednom momentu nanišanio je na mene, ali ja sam odbio da poslušam njegovo naređenje i da otključam ćeliju. Kada je video da mu pokušaj nije uspeo, on mi je predao revolver.

Traversove oči su zasijale otkrivajući njegovo divljenje prema mladom šerifovom pomoćniku. — Imali ste dosta srca kad ste to uradili, Čarli.

— Stari Dejv Flečer me je štiti-
sa „sačmarom“, mada ja to nisam odmah znao.

— Ipak je trebalo dosta hrabrosti za to.

Rajs je skromno slegnuo ramenima. Travers je otvorio vrata i ušao u prolaz.

— Halo ti tamo — rekao je Travers ulazeći. — Ja sam specijalni federalni šerif Ben Travers iz Grover Siti-ja.

Travers je zatvorio vrata za sobom i Holidej je ustao sa ležaja i prišao rešetkama. — Dobro došli šerife.

— Zdravo Holideje. Ovaj momak napolju je prilično dobar.

— To ne morate da mi kažete. Da nije bilo njega, ja bih sad verovatno visio na konopcu.

— Rekao mi je nešto o tome da ste odnekud pribavili revolver.

Holidej mu je ispričao za Lusi Melrouz.

Travers se zamislio i na čelu mu se urezala duboka bora.

— Pa da, ona smatra da ste vi brat Džima Ormsbija i verovatno je htela da nešto u vezi s tim sazna? Saznaću o njoj sve što budem mogao.

— A šta će biti sa mnom, Travers? Zašto i dalje igrate ovu glupu maskaradu? Mislim da to nema nikakvog smisla. U jednom kritičnom trenutku pokušao sam da spasem život šerifu Tomsonu, a Berni Džip i dvojica njegovih saučesnika su mi to grdno uzeli za zlo. Sigurno bi me ubili da nekom srećom u tom momentu nije naišla potera. Imao sam sreće, ali ne verujem da će me takva sreća još jednom poslužiti.

— Federalni šerif Vajat Erp želi da pokušate da se ponovo vratite u bandu.

— A kako da to izvedem?

— Ne znam. Kada mi je naložio ovakav plan dalje akcije, on nije raspolagao činjenicama koje ja sada znam. Moraću da mu pošaljem šifrovanu poruku. Kad bude saznao šta se ovde desilo, siguran sam da će se predomisliti i potražiti neko rešenje. U svakom slučaju, nemoguće je sada vratiti se ponovo u brda banditima, jer bi to bila samoubilačka misija. U međuvremenu, dok od njega ne dobijemo nova uputstva, nastavićemo po dosadašnjem planu. Šerif Erp je tražio da

izvedemo vaše bekstvo iz zatvora, i taj deo plana možemo bez daljega sprovesti u delo.

— Zar mu ne možete poslati telegram?

Travers je odmahnuo glavom. — Za takvu stvar stari vuk bi mi odsekao glavu na panju. Kad radite s njim morate postupati onako kako je on rekao i nikako drukčije. Uostalom, vi ga poznajete i bolje nego ja. Sem toga, Dok, može se desiti da Erp odluči da se rizik ipak može isplatiti. On smatra da je u pitanju izvanredno krupna operacija, možda najveća u koju je federalna policija ikada bila angažovana, i možda će smatrati da vredi nastaviti sa rizikom, naravno ukoliko se vi složite. Činjenica je da ga u tome guverner bez rezerve podržava. Ja nemam sasvim tačnu predstavu o značaju našeg posla, ali oni znaju šta rade.

— Verovatno da znaju, ali ja sam jedini koji nešto rizikuje, — rekao je Dok.

— To je istina Dok — rekao je Travers i zamišljeno se počeo po vrhu brade. — Ali, imajte u vidu šta je cilj one naše operacije i da do sada u našim namerama nismo odmakli daleko.

— Ne bih se baš složio s tim — primetio je Holidej.

— Kako? Pa, ako sve saberemo, nismo odmakli dalje od početka. Vi ste u zatvoru, i malo je nedostajalo pa da izgubite glavu.

— Da, ali ipak sam nešto otkrio. — Ostao je uporan Dok.

— Šta na primer.

— Pa recimo, saznao sam da je Berni Džip posle dve likvidirane formirao novu bandu, da ih ima trojica i da su izveli poduhvate u vrednosti od oko sto hiljada dolara.

— To smo znali, a nije bilo potrebno rizikovati glavu ni radi saznanja da se iza svega toga krije nešto krupnije.

— Zbog toga ne, ali saznao sam nešto što će vas zagolicati, — rekao je Dok naglašavajući svaku reč.

— Šta to?

— Jednoga dana video sam Bernija Džipa u razgovoru sa čovekom o kome se u bandi govori kao o „spoljnom saradniku“. Taj isti čovek posetio me je ovde u zatvoru. On naravno ne zna da sam ga prepoznao. Došao je i saopštio mi da želi da se nagodi sa mnom, ali me je u stvari sve vreme odmeravao i vrebao da dokuči ko sam ja u stvari. Jednostavno, činilo mu se da u meni ima nešto sumnjivo. Ime tog čoveka je Del Krejton.

— Gradonačelnik — rekao je Travers i ne pokušavajući da prikrije svoje uzbuđenje. — Upoznao sam se s njim u Grover Sitiiju. Možda je to što ste saznali dovoljno Holideje, možda nam dalje ništa više i ne treba. To je informacija za kojom smo žudeli.

— Ali šta kažete, hoćemo li ipak nastaviti s operacijom bekstvo iz zatvora? To moramo sada odlučiti.

Travers je nemoćno raširio ruke i slegnuo ramenima. — Čini mi se da tu nemamo šta da odlučujemo. Ja postupam po naređenjima i ne vidim razloga zašto bismo taj deo plana meniali.

— Pa, ako vam je dovoljno što imate polaznu tačku, onda je moja misija završena.

— Moguće — složio se Travers.

— Ali, bekstvo ostaje. Vi treba da izađete iz tog zatvora, je li tako? Ako obelodanimo da ste radili kao potainik, pomislite kakva će biti Kreitonova reakcija. Rekoste malo-

pre da vas je ispipavao. To znači da je bio zabrinut da ste možda saznali nešto o njemu. On je zasa sada naš jedini putokaz i mi taj putokaz ne smemo odbaciti. Ako bismo otkrili ko ste, njemu bi bilo jasno da se na njega sumnja i konac do mozga zavere mogao bi biti presečen. Prema tome, ostaje bekstvo kao jedini mogući izlaz.

U Holidejevom oku planuo je za trenutak plamičak nezadovoljstva, jer mu je nedostatak komfora i drugih udobnosti građanskog života počeo nedostajati. No ipak, savladao se i ozbiljnog lica klimnuo glavom da prihvata ponuđeno rešenje. — Izgleda da ste u pravu. Dobro, izvešćemo to bekstvo. I šta onda?

— Ja ću malo osmotriti po okolini i ispitati situaciju. Vaš konj je u štali iza ove zgrade. Osedlajte ga i odjašite u brda, ali ostanite negde u blizini stražareve stene. Kad od Vajata Erpa dobijem odgovore na moja pitanja, ja ću najmiti jednog konja i dojahati gore. Može biti da će nam Vajat predložiti da pokušamo da uhvatimo Bernija Džipa i onu drugu dvojicu. Teško je reći šta bi taj lisac mogao da se odluči.

— Složiću se s tim planom samo do izvesne tačke — rekao je Holidej. — Ako Vajat bude tražio od mene da se vratim u Džipovu bandu, što se nadam da neće tražiti, ja ću se povući iz poduhvata.

— Ne mogu da zamislim da će on to tražiti od vas, s obzirom na okolnosti, Dok. Ali, može biti da će imati neki drugi plan za vas. U svakom slučaju, moramo da sačekamo i da vidimo.

— Dobro. Kako ćemo izvesti bekstvo?

— Pa, po običnoj šemi, mada ne znam koliko će ta šema biti uver-

ljiva. Ja ću bajagi prići blizu rešetkama, suviše blizu, na primer ovako, vidite? Kad tako priđem, vi samo treba da pružite ruku i uzmete mi revolver. Hajde uzmite ga.

Holidej je pružio ruku i uzeo revolver iz futrole na Traversovom bedru. Dodao je s osmehom. — U očima Čarli Rajsja izgledaćete đavolski blesasto, jer se ovakav propust ne događa ni običnom početniku policajcu.

Travers je duboko uzdahnio. — To je jedan od rizika kome se mora izložiti čovek mog poziva, Holideje. U redu, izvedimo to do kraja.

Holidej je provukao levu ruku kroz rešetku i obuhvatio Traversa oko vrata. Zatim je pritisnuo cev revolvera Traversu na slepoočnicu, namestivši oružje tako da bi ga Rajs odmah mogao videti.

— Rajse! — povikao je Dok. — Dolazi ovamo odmah!

Vrata su se otvorila i Rajs se pojavio. Kada je ugledao „kolt“ u Holidejevoj ruci, on je odmah trgao revolver iz futrole.

— Hajde, pucaj — rekao je Dok. — On će odmah dobiti svoje.

I Holidej i Travers upustili su se na taj način u veoma opasnu igru. Moglo se desiti da neiskusni Rajs izgubi prisustvo duha i da opali ne razmišljajući o posledicama. Holidej naravno ne bi ostvario svoju pretnju, ali je metak iz Rajsovog revolvera mogao pogoditi ili njega ili Traversa. Ali, na njihovu sreću, pokazalo se da Rajsov um reaguje britko i realno.

— Prošli put nisi pucao — primetio je Rajs držeći i dalje naparen revolver.

— Ovaj put je nešto drukčije, zameniče. Desilo se nekim slučajem

da mi je u ruke upao kućkin sin koga mrzim.

— Istina je to što kaže — rekao je Travers. — Pre nekoliko meseci upao sam u obračun sa bandom u kojoj je bio njegov brat. Pogodio sam ga sa dva metka. Možete biti sigurni u jedno, Čarli, on će bez dvoumljenja izvršiti ono što kaže. Sad znam kako ste se osećali kada vas je držao na nišanu... na vašu sreću, tu je bio stari Dejv Flečer sa „sačmarom“... ali, sada stari Dejv nije tu.

Holidej je nastavio. — To je jedini razlog što te nisam ustrelio, zameniče. Nisam uživao u pomisli da me posle toga tanad iz „sačmare“ mogu preseći na pola. Ali, ovaj put sve su šanse na mojoj strani. Između mene i tvog revolvera je njegovo telo. Mislim da vas mogu obojicu srediti pre nego što pogodiš ti mene.

— Ovo ti neće mnogo koristiti — rekao je Rajs. — Ključevi su napolju.

— Računam da će par hitaca razvaliti bravu.

— Pucnji će se čuti.

— Da, ali ovakvu šansu ne smem propustiti, zameniče. Ako ostanem ovde, sigurno me čeka konopac. A sad se odluči šta da radiš... i to odluči se što brže!

Rajs je duboko uzdahnio.

— Drži me na nišanu — rekao je Travers.

— Imaš dvadeset sekundi da se odlučiš — rekao je Dok. — Ne šalim se zameniče.

— Za ime božje pusti ga nek pobegne! — rekao je Travers strahujući da zamenik Rajs i ovaj put ne pokaže upornost koju je već pokazao. — Neće pobeći daleko. Ja lično ću ga goniti, ali u gonjenje

ne mogu poći iz mrtvačkog sanduka. Ja ću biti uz vas zamenice Rajsse i da bih skratio vašu anemu, preuzeću komandu još ovog trenutka. Dajte mi te ključeve.

— Ako... ako mi vi naredite — rekao je Rajs lomeći se u duši.

— Naređujem vam.

— U redu.

— Stoj! — prasnuo je Holidej kada je Rajs spustio revolver sa namerom da ga vrati u futrolu. — Spusti taj „kolt“ na pod i gurni ga ovamo. Uz to, potrebno mi je još nešto a ne samo ključevi. Donesi konopce i nekog platna.

— Zbog čega?

— Zato što ne nameravam da vas dvojicu ostavim ovde u ćeliji i da odmah posle mog bekstva iz sve snage razjapite usta i počnete da vičete.

Rajs je spustio revolver, i odgurnuo ga nogom po podu, a zatim se okrenuo i izašao. Kada se malo kasnije vratio noseći u ruci konopac i nekoliko komada platna, Holidej ga je naterao da otvori susednu ćeliju i da uđe unutra. Zatim je naredio Traversu da otvori vrata njegove ćelije. Potom je i Traversa smestio u ćeliju zajedno sa Rajsom. Naredio mu je da Rajsu sveže noge i ruke, a zatim je on sam isto tako vezao Traversu. Zapušavanje usta došlo je na kraju. Posle toga, Holidej je pripasao Traversov opasač za revolver.

— Mnogo hvala gospodo — rekao je Holidej zatvarajući vrata ćelije. Potrudiću se da me više ne vidite.

Opreznim koracima motreći oko sebe da ne naiđe na nepredviđenu opasnost, prišunjavao se do štale iza zatvorske zgrade i u jednom boksu našao svog ždrepcu. Odmah u blizini bili su njegovo sedlo i pribor.

Osedlao je konja i pojahao ga. Porred zatvorske zgrade pružala se jedna sporedna ulica, ali glavna ulica je na tom mestu bila previše osvetljena. Izabrao je da krene jednom drugom sporednom ulicom koja je skretala na desnu stranu. Poteravši konja dodirnom peta, uputio se prema njoj. No, tek što je prešao nekih pedesetak metara, iz tame se neposredno pred njim pojavila jedna osoba; jedan koščat smežuran čovek sa kundakom „sačmare“ prislonjenim na rame.

— Stoj, ni makac! — naredio mu je Dejv Flečer.

Holidej je snažno obo konja petama nastojeći da u skoku obiđe oko Flečera. „Sačmara“ je grmnula i konj pod Holidejem se trgao, uzdrhtao i odmah zatim noge su ga izdale. Holidej je uspeo da na vreme izvuče noge iz uzengija i poleteo je kroz vazduh sa konja koji je padao. Udario je o zemlju rukom i ramenom, otkotrljao se nekoliko metara i pošto je uspeo da ustane, potrčao koliko ga noge nose.

— Bekstvo! Uhapšenik je pobegao! — povikao je Dejv Flečer za njim. — Uzbuna!

Sporedna ulica se ulivala u jednu inračnu ulicu. Holidej je punim trkom pretrčao preko te ulice i nikoga nije primetio. Bilo je već kasno u noći i u većini kuća svetlost je već bila ugašena. Ali, u jednoj kući ispred njega bilo je svetlosti i on je ugledao dvojicu koji su išli laganim hodom. Preskočio je jednu ogradu, pretrčao preko jednog dvorišta obraslog u visok korov, a onda se provukao kroz otvor na jednoj visokoj ogradi. Našao se u uredno održavanom dvorištu iza saluna „Zlatni Grumen“. Iz unutrašnjosti saluna dopirali su muzika klavira i

muški i ženski smieh. Izdaleka čulo se vikanje Dejva Flečera i pozivanje na uzbuđenu zoog bekstva. Holidej se povukao u senku da razmisli.

Pomislijao je da bi mogao na privezištu moglo biti nečiji konja. Ukrašće jeunog od njih. Vrag neka nosi starog Dejva Flečera, pokvario je sve ih skoro sve. Svog vranca Holidej je jahao već skoro godinu i više dana, i posle miga, to mu je bio najbolji konj. Već je hteo da obiđe kroz puteljak pored saluna i da pokuša da se dočepa konja, kada je začuo glasove i bat koraka koji su se približavali. Bio je to glas nekog čoveka i neke žene. Čovek je bio visok snažne građe, a žena nešto viša od srednjeg ženskog rasta.

— Videću te sutra, Dele — rekla je kada su se zaustavili u podnožju spoljnih stepenica.

Ubod nečeg hladnog prostrelio je Holideja. Bio je to glas Lusi Melrouz!

— Videćemo se sutra, draga — rekao je visoki čovek grleći Lusi.

Del Krejton! Njegov neprijatelj na dohvati ruke.

— Laku noć.

Posle toga, Del Krejton se udaljio, a Lusi je zakoračila na stepenice. Bila je već skoro pri vrhu, kada je Krejton skrenuo iza ugla i nestao sa domaka pogleda.

— Lusi! — doviknuo je Dok.

Ona se zaustavila i pogledala dole. Holidej je oprezno izašao na prostor obasjan svetlošću.

— Ja sam, Greg Ormsbi — rekao je.

Ona mu je dala znak rukom. — Dodite gore, ali budite tihi.

Dok je grabeći po dva stepenika pošao žurno uz stepenice. Ona je otvorila vrata i za trenutak ga rukom zadržala na terasi ispred ulaza.

— Čekajte! — šapnula je i onda dodala. — U redu je.

Holidej je zakoracio u jedan prostran hodnik. Lusi je otvorila jedna vrata i Dok je prošao pored nje u jednu mračnu odaju. Vrata su se zatvorila i zapaljena sionca ocajale je šturom svetlošću unutrašnjost odaje. Lusi je prinela zapaljeno palidrivece fitiliju lampe. U tom momentu, Holidej je pomislio da nika da nije video osobu koja je pri žutoj svetlosti petrolejke izgledala toliko lepa.

— Konačno ste ipak uspeali da pobegnute — rekla je. — Čula sam kako je Dejv Flečer vikao bekstvo! Izašla sam da se uverim da li ste uspeali da pobegnute.

— Bili ste sa Del Krejtonom — rekao je.

Ona se škrtio osmehnula. — Postoji li neki razlog zasto ne bih bila s njim?

Holidej je izgledao nepripremljen za to pitanje, ali je izraz nesigurnosti brzo nestao sa njegovog lica. — Nema.

Osmeh se razlio po njenom licu i otkrio da je ipak zapazila njegovu nesigurnost. — Ne smeta ništa da vam kažem da je Del Krejton samo moja zaštita od nasrtljivaca. Ljudi se drže dalje od mene i nisu napadni zato što misle da sam njegova imovina. — Nasmejala se i prišavši krevetu nagla se da bolje namesti pokrivač. — Ali, sigurno je da me nijedan čovek ovde ne poseduje, ni ovde ni bilo gde. Vaš brat je mogao reći da sam njegova, jer je tako zaista bilo. Kada je on ubijen u meni je nešto umrlo. Sela je na krevet i pogledala svog sagovornika i na njenom licu odjednom se pokazao umor. — Vaš brat i ja smo se voleli. Dve godine

smo živeli zajedno u potpunoj sreći. Bile su to dve najlepše godine mog života. Radio je tada sa jednim kovačem u malom gradu Lenori.

Holidej je u magnovenju zaključio da će započetu igru morati da igra do kraja. Ona ga je očigledno smatrala za Ormsbijeovog brata i ko bi joj otkrio njenu zabludu, mogao bi izazvati nepredviđene komplikacije. Mudrost mu je nalagala da se ne upušta u nepotrebne rizike i zato se napravio kao da mu je deo njene priče poznat.

— Pisao mi je iz Lenore — rekao je Dok. — Ali... ne sećam se da je pominjao vas.

— To me mnogo ne čudi, jer je Džim bio dosta zatvoren u sebe... možda čak stidljiv — rekla je Lusi smešeći se.

— Šta se desilo posle? — zapitao je Dok. — Zašto ste napustili Lenoru.

Osmeh je nestao sa njenog lica. — Džim je bio ucenjen zbog pljačke i ubistva. Jednoga dana, neko ga je prepoznao na ulici i on je morao da beži. Rekao je da će mi se kasnije javiti što je i učinio. Dva meseca kasnije primila sam od njega jedno dugačko pismo. Napisao mi je da je među nama sve završeno i da želi da ga zaboravim. Tvrdio je da nije dovoljno dobar za mene. Na pismu nije bilo njegove adrese i tako mu nisam mogla odgovoriti. Ostala sam još neko vreme u Lenori nadajući se mimo svake realnosti da će se on ipak vratiti. Umesto njega, stiglo je još jedno pismo. U njemu mi je objasnio da nije mogao da se uzdrži da mi se javi, da je ponovo morao da mi kaže koliko me voli. — Digla je gla-

vu i dodala sa ponosom. — I on me je zaista voleo, sigurna sam...

— I ja sam siguran da jeste — rekao je Holidej blagim glasom. — Kako bi mogao da vas ne voli?

Njene crne krupne oči zasijale su toplinom. — Hvala vam mnogo za te reči, Greg. — Okrenula je glavu i sakrila svoj pogled pred njegovim. — U tom drugom pismu pisao mi je još i to da se pridružio banditu Berniju Džipu. U prvom trenutku to saznanje me je porazilo, ali izgleda da njemu nije preostalo drugo. Međutim, nekoliko meseci kasnije stiglo je još jedno pismo. Džim je bio zabrinut. Pisao je da se Berni Džip nekako čudno ponaša. Džim je imao tu sposobnost da ljudima na licu pročita ako nešto skrivaju i imaju nekih nečistih namera. Čitajući između redova došla sam na pomisao da se Džim boji Bernija Džipa. Ne samog Bernija Džipa nego onoga ili onih koje je predstavljao. Ja... govorim gluposti, nešto što ni meni samoj ne izgleda kao realnost.

— Ali mislim da to jeste realnost — rekao je Dok.

— Pomislila sam da je vrlo čudno, skoro nekako nemoguće — nastavila je Lusi — što ste se i vi pridružili Džipu i postali deo njegove bande.

Holidej je opet pozeleo da joj kaže da nije bandit i da njegov prilazak Džipovoj bandi nije nimalo čudan. Zaželeo je da joj otkrije pravu istinu, ali se opet uzdržao svestan da sebi ne može dozvoliti takvu nesmotrenost. Lusi mu se predstavljala kao prijatelj, ali mogla je pokazati i drukčije lice.

— Kada sam saznala da ste uhvaćeni — rekla je — shvatila sam

da moram učiniti nešto da vam pomognem.

— Nemam reči da izrazim koliko sam vam za to zahvalan. Ne bih mogao pobeći bez vaše pomoći — slagao je.

Ona je pružila ruku i Holidej je spontano pošao prema njoj i ona je uzela njegove ruke u svoje.

— Molim vas sedite Greg.

Dok se spustio na krevet pored nje. Ona ga je i dalje držala za ruke i smešila mu se.

— Vi to ne znate i zato moram da vam kažem — rekla je sasvim tiho. — Džim je vrlo često govorio o vama. Polagao je u vas velike nade. — Za trenutak je izgledalo kao da joj je oblak tuge ili razočarenja potamneo lice. — Bojim se da mu se ne bi dopalo kada bi saznao da ste i vi postali razbojnik.

Oprezno, rekao je Dok Holidej sebi. Može biti da je sve istina što govori, ali ne sme izgubiti iz vida da je ona na neki način ipak Krejtonova ženska. Možda je nekada pripadala Džimu Ormsbiju i možda je među njima cvetala ljubav, pa otuda i naklonost prema Gregu Ormsbiju, ali, sada je Krejtonova imovina.

Ipak, nije mogao da se uzdrži da ne kaže. — Ne baš uspešan razbojnik.

— Zašto ste uvalili u to, Greg? Dok je slegnuo ramenima. — Ko zna? Možda zato što je suviše teško pošteno zaraditi novac za život.

— Još nije kasno da se okrenete poštenom životu — rekla je. — Mogli biste otići u Kanadu.

— Sa kojim novcem?

— Ja sam uštedela nešto novca.

Mogla bih vam pozajmiti pet-šest stotina dolara.

Doku je srce brže zakucalo i njegovu šesto čulo mu je jasno saopstilo da ga ova devojka ne kuša, da ga ne ispituje za Del Krejtonov račun. — Nešto kao zračak radosti zaigralo mu je u srcu, i ispunilo ga je zadovoljstvo da ta osoba u njemu vidi nekoga za koga se vredi žrtvovati, pa makar ga trenutno držala za neko drugo lice. — Ne, to je velikodušno od vas, ali ne mogu da uzmem vaš novac — rekao je.

— Šta ćete učiniti onda?

— Još ne znam. — Ustao je sa kreveta prišao prozoru i za nekoliko santimetara razgrnuo debele zavese. Ugledao je napolju svetlost i ljude. — Ceo grad se digao u potragu za mnom.

— Ovde vas neće tražiti, Greg. Imate li konja?

— Ne. Flečer je ubio moga.

— Ujutru ću vam nabaviti jednog.

— Kako?

— Kupiću ga.

— I kako ćete objasniti nestanak tog konja?

— Reći ću da je ukraden. Ostanite noćas ovde, Greg.

— U ovoj sobi?

— Ja ću spavati na sofi. Sutra ćemo smisliti kako da se izvučete iz grada. Ali, nemojte se vraćati Berniju Džipu.

— Zašto mi to kažete?

Ona je neodređeno zavrtela glavom. — Ne znam ni sama zašto. Ne mogu da se otresem sećanja na poslednje Džimovo pismo i načina na koji je pisao o Berniju Džipu. Nazovite to ženskom intuicijom ili kako god hoćete drukčije, ali osećam da se iz vašeg ponovnog prib-

ližavanja Berni Džipu ništa dobro neće izroditi. Osećam... eto kao da mi Džim šapuće na uho i govori mi da vam dam nešto novca i da vas nagovorim da odete u Kanadu. Molim vas uzmite novac Greg, uzmite i podite...

— Ne mogu — rekao je. — Ima nekoliko stvari koje treba da uradim. Nemojte me više ništa pitati o tome, molim vas, jer vam ništa ne mogu reći.

Ona se žalosno osmehnula. — Imate sad oko usana isti onaj tvrdoglavi izraz kao što je Džim imao. Dobro, neću ništa više govoriti. Ali, pođimo na spavanje.

Holidej je poslušao i nije joj ni ovoga puta rekao da njegova sličnost sa Džimom iako je postojala nije bila posledica krvne veze. Lusi nije mogla da zna da je i on tvrdoglav karakter, ali će to uskoro ipak saznati.

*

Berni Džip je jednim odsečnim pokretom ruke sručio viski u grlo i ponovo napunio svoju čašu. Frenk Mudi i Dikon Berns sedeli su i igrali karte. Berns je bacio jednu kartu na sto.

— Tu smo — rekao je Mudi.

Berns je bacio i ostale karte i opsovao. — To je već osmi put zaredom kako dobijaš igru iz ruke. Niko nije toliko srećan.

— U polovinu tih osam dobitaka ti si delio karte — rekao je Mudi — Ne možeš me optužiti da pakujem.

— Dosta mi je tih prokletih karata — rekao je Berns. Digao je glavu i pogledao Džipa. — Već sam umoran i smučilo mi se od ovog

čekanja. Samo sedimo ovde u ovoj mišijoj rupi i...

Iz prilicne udaljenosti do njih je dopro odjek puščanog pucnja i proneo se jasno kroz čist planinski vazduh sve do drugog lanca brežuljaka. Berns je ustao, a Mudi je nagnuo glavu na stranu i oslušnuo. Zatim su se razlegla još dva pucnja sve u istim razmacima.

— To je signal o kome sam vam govorio — rekao je Džip. — Moraćemo da odjašemo u Kešou.

— Za tri hiljadarke svakome — rekao je Mudi iskolačivši pohlepno oči.

— Platiću vam čim se vratimo — rekao je Džip.

— Hajdemo onda što brže — rekao je Berns. — Sve je bolje nego sedeti ovde i čekati. Napred, pojašimo konje.

— Da vam samo jednu stvar kažem — rekao je Džip i na usnama mu je zaigrao zao osmeh. — Greg Ormsbi je moj.

Posle izvesnog vremena zaustavili su konje i vezali ih u mraku jedne sporedne ulice nedaleko od zatvora. Idući senkom neopaženo su se privukli do svog cilja. Kenšou je bio kao zaključan u duboku tišinu najranijeg jutra. Jedna svetiljka je jedva čkiljila, i tek pomalo obasjavala prozor na šerifovoj kancelariji dok je na istoku prvo blede praskozorje nagoveštavalo dolazak novog dana.

Berni Džip je pokušao da otvori vrata šerifske stanice. Bila su zaključana. Brava na vratima bila je od boljih i čvršćih.

— Mora biti da na ovom zatvoru postoje i sporedna vrata — rekao je Džip. — Hajde da pogledamo.

Ispostavilo se da su sporedna vrata klimava.

— Ući ćemo brzo — rekao je Džip. — Čim nogom razvalim vrata jurnućemo unutra i pucaćemo na sve što vidimo da diše. Ali, na čoveka u ćeliji pucaću ja... jer, to će biti Ormsbi. Jeste li me razumeli? — pošto su njegovi pratioci ćutke klimnuli glavama, on je ponovo zapitao. — Spremnii?

Mudi i Berns su tiho promrmljali da jesu. Džip je digao tešku desnu čizmu i svom snagom udario u vrata u blizini brave. Metal je izdržao, ali se drvo raspalo. Još jedan udarac i vrata su se širom otvorila.

Berni je prvi uleteo u zatvor. Neka osoba se pomerila na ležaju u srednjoj ćeliji, i Džip je priskočio i proturio cev svog „kolta“ kroz rešetke.

— Umri Ormsbi kučkin sine!

Revolver je tri puta poskočio u njegovoj ruci. Kuršumi su se uz tup odjek zarili u telo na ležaju, a odmah zatim vrata hodnika prema šerifovoj kancelariji su se širom otvorila i pri slaboj svetlosti ukazala se silueta nekog čoveka. Iz njegove ruke bridnula je vatrena munja i Berns je bolno jauknuo, ali skoro istovremeno je grmnuo i Mudi jev revolver, nekoliko puta uzastopce. Kuršumi su pogodili toga drugog čoveka i odbacili ga nazad kroz otvorena vrata. Mudi je pošao za njim neprekidno pucajući. Berns se međutim naslonio na zid hodnika pridržavajući levom rukom desnu ruku ranjenu revolverskim metkom.

— Udesio sam kučkinog sina — rekao je Džip usijaktelih očiju. — Neće se više dići sa te postelje.

Skoro istovremeno u hodnik se vratio Mudi. — Bio je to šerif. U Kancelariji nema više nikoga.

— Uskoro će ih biti vrlo mnogo — rekao je Berns proklinjući. — A ja ću morati da potražim lekarску pomoć.

— Izlazite — rekao je Džip.

Napustili su zatvorsku zgradu ne zapazivši da vrata srednje ćelije nisu bila zaključana. Nisu takođe zapazili ni blistavu šerifsku zvezdu na prsima čoveka ubijenog u ćeliji.

★

Dok Holidej se trgao iz sna probuđen pucnjevima koji su prolemlili noć. Na drugoj strani sobe Lusi Melrouz je ustala i sela na ivicu sofe. Holidej je spustio noge na pod i nečujno prišao prozoru. Na ulici je video nekoliko ljudi koji sustajali ispod nastrešnica.

— Šest pucnjeva — rekao je Holidej tiho. Tek što je završio odjeknula su još tri pucnja. — To je iz zatvorske zgrade — rekao je. Uzeo je pantalone sa naslona stolice i počeo ih navlačiti.

— Šta ste to naumili da učinite? — zapitala je Lusi ustajući na noge.

— Šta drugo nego da vidim šta se desilo.

— Ne možete izaći napolje! Pa, oni bi vas ubili čim bi vas uočili. Ja ću poći da vidim šta je bilo.

Dok se za trenutak zagledao u nju i shvativši da je Lusi u pravu, ponovo seo na krevet. Kakva dragocena devojka, pomislio je. Zaista bi bilo pravo samoubistvo da se u tom trenutku pojavi na ulici.

★

Holidej je nestrpljivo šetao odajom. Lusi je bila odsutna već naj-

manje petnaest minuta. Zastao je pored prozora i provirio napolje. Svuda oko zatvorske zgrade bilo je puno upaljenih svetiljki, čak više nego obično. Jedan omalen čovek sa crnim koferčecom u ruci žurno je prošao ulicom i popevši se na trotoar ispred zatvora nestao u unutrašnjosti šerifske stanice.

Holidej je izvadio duvankesu i počeo da zavija cigaretu. Mnogo su mu nedostajale njegove fine „havana“ cigare ali je zbog svoje uloge i novog indentiteta morao da podnese i tu dodatnu žrtvu i da se privremeno odrekne finog duvana i pređe na prostiji duvan koji je više odgovarao ličnosti jednog sitnijeg razbojnika. Zapalio je cigaretu i odbio nekoliko kolutova. Donekle smiren počeo je da razmišlja. Devet hitaca. To je moglo da znači samo jedno. Džip Mudi i Berns došli su u Kenšou da ga likvidiraju.

Vrata su se otvorila i unutra je ušla Lusi, lica blede kao kreč pri slaboj svetlosti petroleike.

— Ubijeni su — rekla je.

— Ko?

— Zamenik Rais i specijalni federalni šerif iz Grover Sitija.

Holidej je uspeo da ne pokaže žaljenje koje je osetio zbog gubitka jednog dobrog prijatelja. Ben Travers mrtav. I Čarli Rais takođe... obojica su bili vrlo čestiti, i karakterni i hrabri čuvari reda i zakona.

— Specijalni šerif je spavao na ležaju u jednoj od ćelija. — rekla je Lusi. — Šerifov zamenik Rais je ubijen u svojoj kancelariji.

Holideju je odmah bilo jasno šta se desilo. Džip Mudi i Berns nisu ništa znali o njegovom bekstvu iz zatvora. Prodrli su u šerifovu kancelariju ili u zatvor. Videvši Bena

Traversa na ležaju u srednjoj ćeliji pomislili su da je to zatvorenik Greg Ormsbi, i pripucali su na njega. Jedino se tako mogla objasniti pogibija obojice šerifa za koje niko nije bio zainteresovan. Ali, to je znao jedino Dok Holidej.

Lusi je pažljivo pogledala Holideja i uprkos njegovom naporu primetila promenu njegovog raspoloženja. — Teško vam pada ovo što ste čuli — rekla je.

— Imam za to i dosta razloga — rekao je. — Je li neko video ko je počinio ta ubistva?

— Koliko sam mogla da saznam nije niko.

— Onda ću ja biti optužen za taj zločin.

— Ali, to nema nikakvog smisla! Vi ste ih ostavili svezanih ruku nogu i usta, zar ne. To je bilo pre nekoliko časova i to se zna. Zašto biste se vraćali da ih pobijete? To bi bilo van razuma.

— Naći će neki razlog. Možda će reći da sam to učinio zbog toga što mi je konj ubijen. Neki će kazati da sam hteo da se osvetim. Izgledalo to razumno ili ne, mnogi će prihvatiti takva objašnjenja.

— Morate što pre da odete odavde — rekla je Lusi odiednom. — Posle ovoga, grad će biti pretresen od podruma do tavana.

— Već sam razmišljao o tome — rekao je Dok. — Ne mogu vam dopustiti da za mene kupite konja. Sada to ne dolazi u obzir. Ljudi su sumnjičavi i lako bi vas mogli otkriti. Zato ću ukrasti nekog konja i pobeći.

— U ovo doba nigde nećete naći konja na ulici.

— Snaći ću se nekako. U svakom slučaju, ne mogu ostati ovde, Lusi.

Ako počnu da pretresaju svaku zgradu...

Ona ga je čvrsto stisnula za mišicu. — Bojim se za vas Greg.

On se usiljeno osmehnuo. — Opašnost je moje zanimanje, Lusi.

— Ali, šta ćete sad?

— Otići ću u brda.

— Bez hrane i opreme?

— I do sada mi se događalo da živim u prirodi od onoga što sam stvorim. Kad se atmosfera malo stiša, otići ću u neki drugi grad, u neko manje mesto gde me niko ne poznaje, i tamo ću moći da nabavim ono što mi treba. Prema tome ne brinite, ali ako vam to ne bi bilo teško... da li biste mi pozajmili stotinu dolara za prvo vreme?

— Naravno! Doneću vam ih, ali Greg...

— Da?

— Ako vam ikako bude moguće, nađite neki način da mi se javite da bih znala da li ste dobro.

— Učiniću sve što mogu. — Pogledao je prodorno i duboko udahnuo vazduh. — Zaista sve što mogu.

★

Pokazalo se da će doći do konja vrlo lako. Noćni čuvar štale probuđen pucnjima istrčao je i pridružio se gomili koja je stajala ispred zatvorske zgrade u očekivanju da otuda budu izneta tela Bena Traversa i Čarlija Rajsa. Koristeći se senkama nastrešnica Holidej je uspeo da neprimećen stigne do štale. U jednom boksu našao je snažnog zvezdastog mrkova koji mu se učinio dosta miran i poslušan, ali u isto vreme dovoljno žustar i izdržljiv.

Nekoliko minuta kasnije izveo je osedlanog mrkova pozadi štale; po-

jahao ga i jašući sasvim lagano udalji se u mrak. Kada je prošao poslednje gradske kuće, podbo je konja petama i naterao ga u trk.

★

Dosta vremena kasnije, Dok Holidej je zategao vodice i zaustavio mrkova na obali jednog mirnog bistrog potoka. Pustio je konja da se napije, a onda ga je poveo malo dalje i sapeo ga tako da može da pase sočnu travu koja je rasla oko potoka. Pošto je to završio, i sam se dobro napio sveže hladne vode i napunio čuturicu koju je našao okačenu na zid štale.

Mada je bio jako gladan, a u okolini je bilo mnogo zečeva koji su prilazili toliko blizu da ih je mogao pogoditi revolverskim hicem, nije se usudio da rizikuje da puca. Koliba u kojoj su obitavali Džip i njegovi saradnici bila je nekoliko milja daleko, ali se odjek u brdima pronosio vrlo daleko i svaki pucanj koji bi čuli mogao ih je navesti da potraže onog ko ga je opalio.

Dodirnuo je rukom dršku revolvera koji je uzeo od Traversa. Pištolj je oduvek bio njegovo glavno oružje, ali u sukobu sa Džipom i drugom dvojicom koji su imali puške ne bi mu mnogo koristio. No, nadao se da ga neće otkriti, jer nije bilo razloga da ga traže. Posle njihovog napada na zatvor bilo je logično da misle da je mrtav. To njihovo uverenje mogao je čak iskoristiti ako bi rešio da on njih skine sa dnevnog reda kao stalno preteću opasnost.

Ležao je tako dosta dugo i posmatrao, nepomičan, pritajen, kao zver koja vreba plen. Negde na is-

toku, dizao se jedva primetan providan stub dima koji bi mogao biti dim iz dimnjaka Džipove kolibe. Odjednom ga je nešto navelo da okrene glavu. Topot kopita! Šum se jasno nadaleko čuo u tišini planinskog vazduha. Holidej je zažmirio da bi otklonio blesak sunca već podmaklog jutra i razabrao siluetu jednog snažnog sivkastog konja. Konj se približavao idući pravcem prema prolazu. Nekoliko minuta kasnije razabrao je da je na tom konju sedeo gradonačelnik Del Krejton.

IV

— Boli đavolski kao da mi neko kida meso — prstenjalo je Džip Berns bolno grčeći mršavo lisičije lice, kada je blago dodirnuo svoju ufalčovanu levu ruku.

— Kuršum je prošao skroz — promumlao je Džip neosetljivo. — Sem toga, unutra imaš toliko ovog leka da bi to bilo dovoljno i za deset rana. Naravno da to boli. Ali, bar će ti se brzo zaceliti. Ovaj balzam koji imam leči sve moguće rane.

— Nisam čak stigao ni da opalim jedan hitac — žalio se Berns.

— Posao je završen i to je glavno — rekao je Džip. — I to dobar posao. Uklonili smo sa puta jednu hulu i niko nas nije primetio. A površ svega, ono što je najvažnije, svaki od nas je bogatiji za tri hiljade dolara.

— Je li ti naš spolni čovek dao devet hiljadarki? — zanitao je Mudi.

Džip mu je dobacio jedan osoran pogled. — Tri puta tri čini devet zar ne? Toliko valjda znaš da računati.

— Samo sam se pitao koliko ti je novca dao — rekao je Mudi.

— To je stvar koju nikako ne možemo da proverimo — umešao se sada Berns. Hoću da kažem moramo ono što kažeš da primimo zdravo za gotovo.

Džip je koraknuo korak nazad i obojicu ih odmerio pogledom. — Hoćete li da kažete da vam zakidam deo vaše nagrade?

— Hoćemo da kažemo samo to da ne možemo da proverimo — rekao je Mudi.

— E, pa, ovde ne može drukčije. Ili mi verujete ili ne.

— Nije to u pitanju, u pitanju je što nas brine taj spolni saradnik — rekao je Berns. — Kažeš da treba da ti verujemo. Dobro, ako je do poverenja onda to poverenje treba da bude obostrano, zar ne Berni? To znači ako mi treba da verujemo tebi, zašto onda ne bi trebalo da ti isto tako veruješ nama?

— Da — priključio se Mudi Bernsovom mišljenju. — Zašto mi ne bismo znali nešto malo više o tom spoljnom saradniku? Ne vidim šta bi to moglo njemu da škodi?

Džipove oči su kratko blesnule i njegova ruka se pružila prema dršci revolvera. — Ja sam vam na početku rekao kako stoji stvar i šta se može a šta ne, je li tako? Nije li to bilo pošteno?

— Naravno da si nam rekao — rekao je Berns kliznuvši pogledom do Džipovog revolvera. — Do đavola Berni ne prebacujemo ti ništa.

— Rekli ste tada da je tako u redu — dodao je Džip resko.

— Bilo je, a i sada je u redu — umešao se Mudi. — Ali, sto mu muka. Berni, mi smo svi zajedno u istom loncu. Svi podjednako rizikujemo i svi treba podjednako da profitiramo, zar ne?

Džipova gornja usna se malo podigla i otkrila zube požutele od duvana. To je trebalo da liči na osmeh, ali ako se tako osmehnuo, onda je to bio osmeh vuka. Dodao je odmah zatim. — Vas dvojica u ovom momentu mnogo rizikujete postavljajući takva pitanja. Reći ću vam nešto, a za vas bi bilo bolje da to primite kao suštu istinu. Naš spoljni saradnik nikako ne voli kada ljudi koji za njega rade postanu suviše radoznali i počnu gurati nos tamo gde im nije mesto.

— Tamo gde im nije mesto? — rekao je Berns uz kratak nervozan poluglasan smeh. — Nismo mi radoznali. Čak se i ne tužimo zbog toga kako se prema nama postupa.

— Naš spoljni saradnik bi mogao to tako da shvati ako bih mu ja ispričao naš razgovor — rekao je Džip.

Njegove reči presekao je jasan prasak pušcanog hica. Džip je začuao i stao da osluškuje isto kao Mudi i Berns. Za prvim začula su se još dva pucnja.

— Eto ti tvog spoljnog saradnika — rekao je Berns.

— Pitam se šta sad hoće? — izustio je Mudi malo začuđen.

— Verovatno hoće da nam kaže da smo dobro obavili posao — rekao je Džip. Prešao je pogledom sa Mudijsa do Bernsa. — Hoćete li da podelite sa mnom i da se upoznate sa njim? Želite li da saznate šta će učiniti ako mu vidite lice?

Mudi je progutao pljuvačku.

— Neka ga nosi vrag, nećemo — rekao je Berns. — I ovako je sve u redu i nema smisla komplikovati stvari, Berni.

Berni Džip je terao svog konja laganim hodom uz blagu padinu i zaustavio ga na pedesetak metara daleko od jedne velike krečnjačke stene. Čekao je nekoliko minuta pre nego što je začuo klip klop konjskih kopita, a zatim se na vidiku pojavio Del Krejton na svojoj sivkastojoj kobili. Džip je napravio lice kao da će se osmehnuti u znak pozdrava, ali mu je osmeh ostao zaleđen na usnama kada je video ozbiljan skoro mračan izraz Krejtonovog lica. Krejton je priterao svoju kobilu na metar ili dva rastojanja od Džipovog konja pre nego što je zategao vodice.

— Nešto nije u redu? — zapitao je Džip.

— Zabrljali ste — rekao je Krejton.

Džip ga je razrogačeno pogledao. Zatim je progovorio hrapavim glasom. — Kako to?

— Niste ubili Ormsbija.

Džip je najpre razmislio o tome što je čuo i za to vreme mu se na licu ništa nije videlo. Zatim je žustro odgovorio. — Do đavola! To je nemoguće mister Kreitone. Ja lično sam ispalio tri metka u tog kućkinog sina i svaki od ta tri metka morao ga je ubiti! Nemoguće da je živ.

— Čovek koga si ubio u ćeliji nije bio Greg Ormsbi.

— Ko onda?

— Specijalni šerif iz Grover Stija.

— Ali... ali u ćeliji je bio samo jedan čovek!

— Ormsbi je pobegao iz zatvora pre nego što ste vi došli u grad i upali u zatvor.

Džip je nervozno liznuo usne. — Ali kako smo mi to mogli da znamo? Rekli ste da ćete dati znak i

da ukoliko čujemo tri pucnja da dođemo u grad i sredimo Ormsbija u gradskom zatvoru. Lepo, mi smo čuli dogovoreni signal i odmah smo pojahali konje i pošli pravo u Kenšou.

— Ormsbi je pobeo iz zatvora pošto sam ja već bio poslao Grahamu da vam da signal za akciju.

— Ali, mi to nismo mogli da znamo mister Krejtone.

— Mogli ste da proverite.

— Kako? Upali smo u zatvor i tamo smo na ležaju u jednoj ćeliji zatekli nekog čoveka. Nikada nisam poznao nijednog šerifa niti sam ikada čuo za nekog od te vrste da spava u zatvoru. Zna se ko boravi u ćeliji.

Krejton se ispravio u sedlu i pomirljivo promumlao. — U redu Berni u redu. Šta je učinjeno učinjeno je. Recimo da je to bila zla sreća.

— Posao smo završili ne može biti bolje mister Krejtone. Brzo i čisto. Niko nas nije video ni kada smo ušli ni kada smo odjahali.

— U tome i jeste stvar što posao nije obavljen, a odsada se sve može komplikovati. U redu, recimo da niste vi krivi ali činjenica je da ste ubili federalnog šerifa. To znači da ćemo privući pažnju njihovog pretpostavljenog u Grover Sittiu, na se zbog toga moramo za izvesno vreme prikriti. Ti i tvoji ljudi ostanite u brdima gde ste i do sada bili. Nemojte se pojavljivati i buškati. Sačekajte tamo dok vam se ne javim, a ja ću vam reći šta treba činiti.

— Razumem mister Krejtone, budite bez brige.

— U toj šerifskoj stanici bilo je vraški mnogo pucnjave. — rekao je Krejton. — Ja sam čuo pucnje. Mo-

ra biti da je ispaljeno najmanje osam ili devet metaka.

— Jeste. Šerifov zamenik je ispalio jedan hitac pre nego što ga je Mudi sredio.

— Je li neko ranjen?

— Kuršum je prosvirao Dikonu Bernsu kroz ruku.

— Nešto ozbiljno?

— Ne. Brzo će zarasti. Ali... ovaj...

Krejton je sumnjičavo zažmirio očima. — Da Berni? — rekao je reskim tonom naslućujući da bandit ima još nešto da mu kaže. — Hajde dovrši do kraja.

— Mister Krejtone, meni se čini da ovaj put nije kao ranije. Mudi i Berns... postali su... kako da kažem, vrlo radoznali kad ste vi u pitanju.

Krejton je klimnuo glavom i pogledao nekuda u stranu. — Znao sam da će to biti samo pitanje vremena. — Pogled mu se vratio nazad do Džipa. — Znaš Berni da tako nešto nikako ne možemo dopustiti.

— Znam.

— Kao što sam ti već ranije rekao ovo je veliki, mnogo veći poduhvat i u pitanju je nešto mnogo važnije od života nekoliko radoznalih bandita. Bojim se Berni da ćemo morati da počnemo da razmišljamo o tome kako da se otarasimo tvojih prijatelja.

— Oni nisu moji prijatelji — rekao je Berni žurno pomišljajući istovremeno o priličnoj svoti novca koju su Mudi i Berns ostavili na stranu za nekoliko meseci koliko dugo su radili u bandi.

Krejton se osmehnuo. — Moram još jednom da ti objasnim kako stoji stvar. Berni. Vidiš, mi smo deo jednog poduhvata nešto kao karike

u lancu, to će reći ti i ja smo deo tog lanca. Iznad mene je jedna vrlo važna veza, veza za koju nećeš ništa saznati sve dok se taj čovek sam ne pojavi na sceni. Mi smo u toj stvari važni. Ljudi kao što su Mudi i Berns .. oni nisu karika u tom lancu. Oni su zamenjivi deo mehanizma i nisu važni.

— Razumem — rekao je Berni Džip klimnuvši glavom. — Shvatio sam šta mislite mister Krejtone. Oni nisu važni baš kao ni oni drugi.

— Razmisliću o svemu tome — rekao je Krejton — a kad odlučim javiću ti. — Začutao je neko vreme. — Kako sada stvari stoje Berni, može biti da smo ipak imali sreće. U gradu ima neki stari čova Dejv Flečer koji obavlja sporedne poslove u šerifovoj stanici. Flečer je stao uz šerifovog zamenika kada je gomila pokušala da prodre u zatvor i linčuje uhapšenika. Tada se na sceni pojavio i federalni šerif i to je bio kraj nevidene predstave linča. Posle toga, Ormsbi je na neki način došao do šerifovog revolvra i pod pretnjom razoružao i vezao obojicu čuvara reda i zatvorio ih u ćeliju. Njegov konj je bio u zatvorskoj štali. On ga je pojahao i već je bio u hektsvu kada se na sceni pojavio Flečer i ispalio svoju „sačmaru“. Ubio je konja, ali je Ormsbi pobeo. Posle toga Flečer je našao šerifovog zamenika i federalnog šerifa u ćeliji. Odvezao ih je, pa su svi pošli u potragu za Ormsbijem ali je ovaj negde nestao. Kasnije, pošto ste ti i tvoji ljudi ubili obojicu policajaca u glavama ljudi rodila se pretpostavka da je to pucao Greg Ormsbi.

Džip se na to nasmejavao. — Hoćete da kažete da će za zločin on

biti optužen. Čujte mister Krejtone, pa meni se čini da je to mnogo dobro.

— Slažem se.

— Nego šta. Tek sada će se policajci dati u lov za njim kao besni psi.

— Tačno, ali ipak, i pored svega toga ima u tom Ormsbiju nešto što mi se ne sviđa. Ja dosta dobro umem da pročitam ljude, Berni i kažem ti da je Ormsbi opasan tip.

— Opasan? Do vruga, kako može biti opasan kad na dvadeset metara ne ume da pogodi praznu konzervu. Video sam ga kad je promašio.

— Taj njegov promašaj može da bude i podvala, u to se nemoj uzdati. Ali, to i nije bitno nego govorim uopšte. Iz one dolje... — Krejton je bacio pogled na udoljicu — ... bio je u savršenom položaju da nas vidi zajedno. Možda je bio samo radoznao, ali s druge strane, opet... — Krejton je začutao i ostavio misao nedovršenu.

— Znam — rekao je Džip. O tome smo već govorili.

— Hoću da ga vidim mrtvog — rekao je Krejton. — Neću biti miran i spokojan sve dok ne budem znao da je pokopan.

— Ako se pojavi ovde u blizini — rekao je Džip — biće mrtav kao da nikada nije ni živio.

— To bi mi vredelo dosta novca — rekao je Krejton.

— Koliko?

— Deset hiljada.

Džip je zviznuo. — Ulog mora biti da je vrlo veliki kad ste spremni da ponudite toliki novac za skalp jednog sitnog banditičića.

— Već sam ti rekao u kakvom smo grandioznom poslu.

— A šta sa Mudijem i Bernsom? Da li će i za njih biti neke nagrade?

— Biće isto kao i ranije, Berni.

— Dobro. Kad mogu očekivati da ću vas ponovo videti?

— Kad čuješ tri puščana pucnja.

— Krejton je stisnuo usne. — Budi pažljiv Berni, jer se greške skupo plaćaju. I motri na Mudija i Bernsa. Ti odgovaraš i za njih.

— Razume se.

Del Krejton je okrenuo svog konja i petama ga poterao uz padinu.

Berni Džip je gledao za konjem i konjanikom sve dok nisu nestali sa vidika.

Nekoliko stotina metara dalje Greg Ormsbi je nepomičan ležao u zaklonu. Bio je u poziciji da prati pogledom Del Krejtona koji se na konju udaljavao. Posmatrao ga je sve dok se konj i konjanik nisu izgubili sa vidika. A kada su nestali, on je i dalje ostao nepomično da leži, jer su mu se u glavi počeli formirati nejasni oblici drskog i riskantnog plana.

•

Malo poguren, birajući nogom gde će stati, Frenk Mudi je oprezno hodao sa puškom čvrsto stisnutom u rukama i cevi puške oborene prema zemlji. Odjednom je zastao, jer je neko kretanje u visokom žbunju privuklo njegov pogled. Bio je to jelen sa veličanstvenim rogovima. Životinja je stajala sasvim mirno, nekih tri stotine metara daleko i dignute glave raširenim nozdrvama njušila vazduh. Bila je suviše daleko za siguran pogodak pomislio je Mudi čučnuvši iza jednog niskog žbuna. Ako želi da ga ulovi, moraće da pride bliže. Sreća da je vetar du-

vao u pravcu Mudija, a ne prema jelenu koji bi ga inače sigurno njušio.

Jelen je napravio nekoliko koraka i počeo da pase sočnu zelenu travu. Mudi je pošao ka njemu šunjajući se kao Apač i tako prevaulio nekih pedesetak metara koliko je iznosilo rastojanje od žbuna iza koga se sakrio do jednog drugog žbuna nešto bližeg životinji.

To je bilo već dosta bolje. Još samo malo i pogodak će biti sasvim siguran. Sledeći zaklon nalazio se četrdesetak metara dalje. Ako ga se domogne, a ne uplaši jelena, imaće divljač za večeru.

Ali na njegovo nezadovoljstvo, jelen je osetio njegovo prisustvo. Da li ga je izdao miris odnet promenom pravca čudljivog vetra, ili neki šum čujan samo za uho životinje kojoj je vrhunska osetljivost čula uslov života, to Mudi nije znao, tek, jelen je digao glavu, pogledao u njegovom pravcu i kao vetar odjurio.

Besan zbog neuspeha, Mudi je potrčao za njim, iako je znao da ga ne može stići i da od mesa neće biti ništa. Freskočio je nekoliko krupnijih kamenova i izbio na malo uzvišenje sa koga se širio pogled na prostranu preriju i malu udoljicu mestimično obraslu drvećem kroz koju je krupnim skokovima odmicao njegov nesuđeni ulov. Sav besan princeo je pušku ramenu i već je hteo da opali, kada je neda-leko od jelena koji je zamicao iza šumarka, u gustoj travi između dva kamena ugledao čoveka. Verovatno iznenađen jelenovim bekstvom nepoznati se okrenuo da potraži uzrok njegovog straha i tog trenutka Mudi je zastao kao omadijan. Sa krajnjom nevericom zurio je u Doka

Holideja ili kako ga je on znao Gre-ga Ormsbija.

Mudi je prineo pušku ramenu i nanišanio. Video je Doka kako tr-či i kako skače iza jednog borovog stabla sa revolverom u ruci. Mudi je pritisnuo okidač i tane je otki-nulo veliki komad kore sa stabla. Odmah zatim Holidej je iskočio iza stabla i nisko pognut protrčao. Ovaj put Mudi nije hteo da puca na brzinu. Prineo je kundak puške ra-menu i pažljivo nanišanio, ali, na njegovu žalost, učinio je to suviše kasno. Holidej je stigao u zaklon iza jednog većeg drveta.

Mudi se osvrnuo oko sebe. Nala-zio se na čistini. Holidej je istina bio naoružan samo revolverom, ali uz nešto sreće, mogao ga je pogoditi i sa tog rastojanja. Moraće da po-traži neki zaklon, pomislio je Mu-di, i ugledao jednu prilično veliku stenu na nekin četrdesetak metara desno od sebe. Potrčao je u tom pravcu. Sprintao je što je mogao brže kada je Holidej odjednom iz-virio iza bora. „Kolt“ u njegovoj ruci je poskočio, a onda i po drugi put i od udara taneta Mudi se za-teturao kao da se sudario sa ne-kom nevidljivom preprekom. Poku-šao je da digne pušku i nanišani, jer je Holidej potrčao prema nje-mu. Uspelo mu je da digne pušku i opali, ali se Holidej bacio napred i potruške pao na zemlju pucaju-ći u padu iz revolvera. Ovaj put Mudi je bio pogođen u levu stranu grudi. Od udara kuršuma teškog ka-libra okrenuo se oko sebe i puška mu je odletela iz ruke. Zateturao se nekoliko koraka kao da je pijan, a onda su ga noge izdale i on je pao na zemlju. Ostao je da leži ob-razu priljubljenog na tlo gledajući kako se Holidejeve čizme sve više

i više približavaju njegovom licu. Uspelo je da se malo pridigne na lakat i pogledao gore na svog sreć-nog protivnika. Našao se pred upe-renim revolverom koji ga je ciljao u glavu i činilo mu se da je otvor-cevi veliki kao ulaz u rudarsko okno.

— Ti ... nećeš imati srca da hladnokrvno ubiješ čoveka — pro-govorio je Mudi uprkos bolu koji ga je gušio.

— A ti? Kako si ti mogao da ubi-ješ Čarlija Rajsa i Bena Traversa? — prošaputao je Holidej. — Kak-vu šansu si ti njima pružio?

— Nisam ih ja ubio, to je uči-nio Berni Džip — rekao je Mudi. — On je... — odjednom su mu se usta širom otvorila kao da grabi vazduh i u očima mu je zasijala neka čudna vatra. — Kopile, — uspeo je da izusti pre nego što mu je iz usta kuljnula krv. — Prokleta kopile, ti ... — zatim mu je glava klonula na stranu telo mu je mli-tavo pleglo po zemlji i pre nego što je izdahnuo noge su mu se ne-koliko puta grčevito zatresle. Dok Holidej se sagnuo da uzme Mudi-jevu pušku. Čista slučajnost da je ovoga puta izbegao sigurnu smrt. Imao je sreću da je čuo jelenov trk, inače bi Mudi verovatno na-išao na njega kada mu se najmanje nadao. Odmerio je težinu puške u ruci i pomislio da brojna nadmoć-nost protivnika više nije velika. Dvojica protiv jednog bila je sraž-mera na koju je navikao.

*

Vrata su se uz tresak otvorila i Dikon Berns je hrupio u kolibu.

Berni Džip se žustro okrenuo i potegao revolver.

— Nemoj to više nikada da radiš — rekao je Džip vraćajući revolver u futrolu.

— To je... zbog Frenka — jedva je izgovorio Berns, jer su mu s reči gubile u grlu.

— Šta je s njim?

— Mrtav je!

— Šta?

— Rekao sam ti da sam čuo revolvere pucnje i pucanj iz puške.

— Ormsbi — rekao je Džip promuklo i nozdrve su mu se raširile. — To je sigurno onaj vraški Greg Ormsbi!

— Mora biti da je on — rekao je Berns.

— Jesi li video tragove?

— Da. Tamo gde je Frenk ubijen tlo je dosta mekano i tragovi se jasno vide.

— U redu — rekao je Džip. — Poći ćemo da potražimo tog kućkinog sina. Kad ga nađemo, napunićemo ga olovom, tako da će biti teži od bizona.

Bern Džip je išao oborene glave pogleda prikovanog za tlo u potrazi za tragovima. Dikon Berns je išao desno od njega i nešto malo napred.

— Ovamo — rekao je Berns.

Džip je požurio do mesta gde je Berns stajao pokazujući jasan otisak nogu u mekanoj zemlji.

— I pogledaj tamo, Berni — rekao je Berns. — Tragovi vode pravo prema onoj kamenitoj padini.

Džip je klimnuo glavom. Bićelako — rekao je pazeći da tiho govori. Ne može biti daleko odavde, Dikone. Verovatno da je imao logor na drugoj strani ove padine. Nije nikakvo čudo što ga nismo приметили, jer vetar duva u drugom

pravcu i ako je čak i ložio vatru, dim je nošen na drugu stranu.

— Lukav je — rekao je Dikon Berns.

— Jeste, ali ne dovoljno lukav da nas nadmudri, Dikone. Ako bi mogao da se popneš gore do prevoja a da pri tom ne napraviš suviše veliku buku, verovatno ćemo ga uhvatiti negde oko logora. Ti ćeš osmotriti gde je.

Berns se zadovoljno osmehnuo.

— Onda napred.

Pošli su lagano uz padinu pazeći da ne pomere sitne kamenčiće koji bi onda mogli izazvati odron kamena. Posle izvesnog vremena, stigli su na vrh brdskog prevoja sa puškama na gotovs.

— Eno njegovog konja — rekao je Džip.

Jedan sapet ždrebac mrke boje pasao je travu nedaleko od skupine polukružno postavljenih stena u čijem centru je tinjala logorska vatra.

— Ne vidim ni traga od Ormsbi-ja — šapnuo je Berns.

— Brzo ćemo ga videti.

— Halo gospodo — doviknuo je Holidej kao da je pročitao Džipove misli.

Dva bandita su se okrenuli kao jedan i ugledali Doka Holideja koji je izvirio iza jedne stene. Da ga nisu jasno čuli i videli, obojica bi pomislili da je u pitanju privide-nje, jer je Holidej odmah nestao da bi se sekund kasnije pojavio na drugoj strani stene. Dikon Berns je prineo pušku ramenu, ali Holidej kao da je to i očekivao. Pre nego što je Dikon pritisnuo okidač, puška koju je Dok uzeo od Frenka Mudija bljunula je vatru. Dikon Berns je grčevito digao ruke u vazduh i puška je odletela od njega. Zatim se lagano okrenuo, pao na

bok i otkotrljao se niz padinu. Jedno kržljivo drvo zadržalo ga je negde na polovini padine. Telo mu se obavilo oko stabla i on je ostao nepomičan, bez sumnje mrtav.

Džip je stajao nepomičan, zgrčen, tražeći prodornim pogledom svog protivnika. Ali, Holidej je ponovo nestao iza stene. Potrajalo je nekoliko sekundi pre nego što je Džip doviknuo. — Napao si nas iz zasede. To nije fer!

Iz zaklona Holidej je nanišanio Džipu u prsa. Prst mu je počeo pritiskati okidač, ali pre kritične tačke pritisak je popustio. Nije bilo u Dokovoj prirodi da hladnokrvno ubije protivnika bez odbrane. Ali svejedno, oči su mu sevale preteći.

— Odbaci pušku — doviknuo je Dok.

Džip je spustio pušku na jednu stranu.

Holidej je tada izašao iza stene. Džip više nije bio opasan.

— Šta sad? — zapitao je Džip liznuvši usne.

Dok je spustio pušku nešto niže. Džip se ponadao da možda još nije sve propalo. Možda će uspeti da nadmudri svog protivnika.

— Gle gle — počeo je Džip podrugljivo. — Šta je sad ovo? Nisi ni nalik na tvog brata, Ormsbi, to moram da primetim. Njemu ni na pamet ne bi palo da puca na čoveka iz zasede.

— Nisam ja busijaš — odgovorio je na to Dok. — Sem toga, metak bi bio suviše brz i laka smrt za hulju kao što si ti. Pre toga, nameravam da te vidim kako se znojiš.

— Je li? — rekao je Džip stojeći bez najmanjeg pokreta.

— Hapsim te Džipe.

Iskra nade kresnula je u Džipovoj lukavoj glavi. Znajući da se mora izboriti za vreme, ne bi li u nekom pogodnom trenutku uspeo da brzo i potajno potegne revolver, počeo je da odugovlači. — Smešne reči Ormsbi. Tako govori šerif.

— Sasvim si u pravu, ja i jesam šerif.

— Vraga si ti šerif! — rekao je Džip iznenađeno, ali samo za trenutak. — Krejton je podozrevao da u vezi s tobom imao nešto sumnjivo, mister.

— Jesi li onda spreman da kažeš ono što znaš?

Džip je slegnuo ramenima i krišom pomerio nogu u travi da bi našao čvršće i povoljnije uporište.

— Od kakvog je to sada značaja? Stvari su izvedene na čistinu Ormsbi, i na nama je da odlučimo.

Holidej je ležerno klimnuo glavom. — Tačno tako, to je i moje mišljenje. Krejton je vaš spoljni naredbodavac, je li tako? On je mister glavni!

Džip je ponovo slegnuo ramenima. — Možda.

Holidej ga je prodorno pogledao.

— Jesi li ti naveo svoje saučesnike u zasedu? Misli na obe tvoje prethodne bande.

— Jesam — odgovorio je Džip nehajno i bez griže savesti.

— Zašto?

— Krejtonovo naređenje. Ljudi su postali suviše radoznali da saznaju ko je spoljni naredbodavac.

— A to je tebi dobrodošlo, jer si prigrabio njihov plen! — Čovek mora da živi.

— A za takva dela Barni, mora da zna i da umre. Na vešalima. — Holidej je prišao korak bliže. — Odbaci taj revolver, mister, i to ga odbaci lagano i pažljivo.

Opet je Džip naoko bezvoljno slegnuo ramenima. Krv mu je brže potekla venama pevajući trijumfalnu pesmu pobeđe. Sad ga je imao! Sećao se koliko je čovek koga je znao kao Ormsbijeovog brata nevešt u baratanju revolverom, setio se da ima vrlo malo ljudi koji mogu pobediti Bernija Džipa u obračunu revolverima...

— Naravno da ću ga pustiti polako i pažljivo — rekao je i zgrčivši se u čučanj potegao revolver brzinom zmiје zvečanje.

Ali, čovek sa kojim je Džip imao posla nije bio Greg Ormsbi kako je on mislio, već Dok Holidej, neporedivi brzoruki strelac. Istovremeno sa Džipom i Dok je potegao revolver. Nevidljivo, munjevito brzo, njegova desna ruka se neprimetno pokrenula. Kao mađijom ponet, njegov „kolt“ je poleteo iz futrole i oživeo. Revolver je ispao iz Džipove ruke, i on se okrenuo u mestu pritiskajući drugom rukom krvavu rupu na sredini grudi. Trenutak kasnije kao udaren maljem pao je na zemlju.

Dok je priskočio sa naperenim revolverom. No, samo jedan kratak pogled rekao mu je da nema potrebe da ponovo opali. Džip je bio na samrti.

Dok je zastao iznad njega lica ozbiljnog ali ne zlobnog. Pre bi se moglo reći da je njegove oči maglila senka nedokučive tuge. Pred njim je ležao još jedan nepopravljivi izrod ljudskog roda ali ipak čovek.

— Imao si šansu da preživiš — rekao je. — Sada na samrti bar pokaži da si ipak ljudsko biće; reci ko stoji iza Krejtona.

Džipove usne su se pomerile, ali sa njih nije sišao ni glas. Njegove

oči gledale su razrogačeno, sa nevericom, sa beskrajnim iznenađenjem. Te oči nastavile su da zure u Doka Holideja ali u njima više nije bilo života. Bile su to oči mrtvog čoveka.

Holidej je vratio revolver u futrolu i okrenuo se.

V

Holidej je na svom mrkovu dojahao do skupine vrba na obali potoka neposredno u blizini krajnjih kuća grada Kenšoua. Pustio je životinju da se napije, a onda je sapeo tako da je mogla na miru da pase. Posle toga uputio se pešice u grad. Ako je hteo da sprovede u delo plan koji je smislio, moraće da stupi u vezu sa Lusi. Posle ozbiljnog razmišljanja došao je do zaključka da mora, ili dići ruke od svega i vratiti se u Grover Siti, ili dalje raditi sam po svom nahođenju. Nije bilo u Dokovoj prirodi da posao ostavi nezavršen i zato se opredelio za ovo drugo. Ishod rizika koji je nameravao da preuzme bio je krajnje neizvestan ali nije video drugi način da obračun sa Krejtonom dovede do kraja.

Bilo je već kasno i na ulicama nije bilo čak ni onih retkih zakasnelih prolaznika, ali se on iz opreznosti neprekidno držao senke. Što se ticalo građana Kenšoua, on je još uvek bio bandit, ubica, čovek van zakona.

Preskočio je jednu ogradu, a onda se između otkovanih letava druge ograde provukao u dvorište saluna Zlatni Grumen. Kuća je bila u mraku. Prešao je lagano čistinu i što je tiše mogao pošao uz spoljne stepenice. Odahnio je s olakša-

njem kada je otkrio da su ulazna vrata otključana. Skinuo je cipele, ušao u hodnik i na prstima počeo da se prikrada kroz potpunu tamu. Zastao je pred vratima sobe Lusi Melrouz i tiho zakucao.

— Ko je? — zapitala je bunovno.

Dok je prineo usne sasvim do vrata i skoro šapatom odgovorio — Džipov brat.

Vrata su odmah zatim otključana i otvorena. Dok je kliznuo pored Lusi u sobu i ona je zatvorila vrata i ponovo navukla rezu. Zatim je pripalila lampu i ostavivši je da čkilji, na minimumu okrenula se prema Holideju. Kosa joj je bila neuredna od spavanja i na licu nije imala šminku, ali su njene krupne tamne oči zadovoljno sijale, a na usnama joj je igrao osmeh. Pružila je ruke prema Holideju i on ih je prihvatio i stisnuo. Osetio je neko čudno strujanje topline koje je u njegove ruke i celo telo prelazila iz Lusinih ruku. Retko kada mu se događalo da oseti nešto slično. Bio je to čudan osećaj, osećaj slabosti i snage u isti mah. Bio je to dodir mekan i topao, ali je u toj toplini bilo i nečeg neobjašnjivog i bolnog.

— Toliko sam se brinula zbog vas — rekla je. — Jedva da sam oka sklopila. Je li sve u redu, Greg?

— Sve je u redu — rekao je Dok.

Ona mu je pustila ruke i spontano prišla bliže. Mahinalno, nesvesno Dok je obgrlio i privukao je sebi. Iako sasvim odeven osetio je dodir njenog toplog čvrstog tela.

— Ne govorite ništa — rekla je glasom koji je podrhtavao. — Os-

tavimo ovako i ... zatim se zaplakala i Holidej je pokušao da je umiri lakim dodirima ruke po kosi i blago izgovorenim nežnim rečima.

— Nije trebalo da se predajem slabosti rekla je posle nekoliko minuta. — Ali, nisam mogla da izdržim. U jednom momentu... osetila sam ... pomislila sam ... da ste ... On.

— Znam — rekao je Dok.

— Toliko me mnogo podsećate na njega — rekla je.

Dok je odveo do sofe i seo pored nje.

— Da li se nešto događalo u gradu? — zapitao je.

— Bilo je velikog uzbuđenja — rekla je ona.

— Kakvog uzbuđenja?

— Iz Grover Sitijsa je došao neki čovek, neki federalni šerif i svašta se raspitivao o mnogima, skoro o svemu.

Vajat Erp u Kenšou, pomislio je Dok i odmah odlučio da ga vidi i upozna sa svojim planom. Ali, nije mogao jednostavno otići i potražiti ga, jer bi na njega pripucali čim bi kročio na ulicu. Pogledao je Lusi i shvatio da je ona jedina moguća karika koja će ga dovesti u vezu sa Vajatom. Bilo je rizično da Krejtonovu žensku upozna sa tajnom od koje je zavisio uspeh poduhvata na kome se angažovao, ali je instinktivno osećao da ne treba da je se plaši. Lusi je bila emotivna osoba i ... činilo mu se da gaji dosta naklonosti prema bratu Džima Ormsbija ... tačnije rečeno prema Doku Holideju. Samo, što toga ni sama nije bila svesna. Upitao je.

— Šta se raspitivao?

— Raspitivao se o Berniju Džipu i drugim banditima. — Nabrala je obrve. — Zaista čudno, ali izgleda

da je više bio zainteresovan za vas nego za Džipa.

— Šerif Vajat Erp za to ima jak razlog — rekao je Holidej.

Lusi je iznenađeno razrogačila oči.

— Otkuda znate njegovo ime?

— Ja radim s njim, Lusi.

— Vi ... šta?

— Ja radim s njim. Ja sam u stvari šerif.

Odjednom je njeno lice primilo izraz radosti i to joj je dalo još više lepote. Oči su joj blistale. — Oh Greg! Toliko sam želela.. Džim je toliko želeo da budete nešto bolje nego što je on bio... nešto najbolje na svetu. Ne jednom mi je to rekao... a i ja mislim isto.

— Lusi ... moram da vam kažem nešto — rekao je Dok ozbiljno.

Lusi ga je pogledala iznenađena prizvukom njegovog glasa. — Ako mislite da mi objašnjavate ovo što sam čula, onda znajte da to nije potrebno. Ja sam sve vreme osećala da će se nešto dogoditi, da ste vi nekako drukčiji nego što se misli. I sada ... drago mi je ... ne možete zamisliti koliko mi je drago, Greg.

— Ja nisam Greg — rekao je Dok iznebuha.

Lusi je zastala poluotvorenih usta. — Kako ...

— Nisam Greg i nisam Džimov brat.

— Ali ... — na Lusinom licu iskazala se zbunjenost, čuđenje, razočarenje, uznemirenost... ali i nešto što se moglo shvatiti kao radost. — Vi toliko ličite na Džima... Nemoguće da mu niste brat.

— Ipak je moguće. Ta moja sličnost sa Džimom Ormsbijem bila je razlog što sam poslat ovamo. Znam da je to za vas razočarenje, ali,

morao sam da vam kažem istinu, jer mi je neophodna vaša pomoć.

Lusi ga je gledala ne menjajući izraz lica. U jednom trenutku u njenim očima je preovladala ljutnja. — Vi ste me sve vreme vesno lagali ... igrali se sa mnom. — Senka nespokojstva preletela joj je preko lica i ona se počela uvlačiti u sebe kao da pred sobom ima stranca, čoveka koga vidi prvi put. — Kako ste mogli?

Dok je shvatio njeno povlačenje, jer je na nju duboko delovalo saznanje da pred sobom ima drugog čoveka, a ne onog koga je verovala. Ali, kako će je pridobiti za saradnju ako u njemu bude gledala stranca. Morao je u njoj probuditi osećaj bliskosti. — Nije bilo prilike da vam objasnim. Vi ste me nazvali Gregom i ja sam to prihvatio znate i sami pod kakvim okolnostima. Ali, ja sam u suštini isto ono biće kome ste dobacili revolver koga ste skrivali u svojoj sobi, sa kojim ste razgovarali. Ništa se nije promenilo. Ako ste u meni gledali jednog određenog čoveka ništa ne znači što nosim drugo ime. Pogledajte me u oči, jesu li one drukčije samo zbog toga što nisam Greg Ormsbi?

Lusi ga je pogledala i Dok je na njenom licu zapazio isti onaj nagoveštaj osmeha, nagoveštaj zadovoljstva koji je i maločas zapazio, ali kome nije znao da objasni razlog. Zatim je oborila pogled. — Ne znam, sve je došlo tako... sluđena sam. Ko ste vi onda?

Holidej je uzeo za ruku i začudo, ona je nije istrgla, što je Dok protumačio kao dobar znak. — Ja sam Džon Holidej, čovek koji je zahvaljujući svom izgledu došao u ovu situaciju baš kao što se to mog-

lo desiti i pravom Gregu Ormsbiju. Zato apelujem na vas da mi pomognete. Hoćete li?

Posle kraćeg ćutanja Lusi je uzdahнула i digla glavu. Pogled joj je bio bistriji i izražavao je mnogo više nade nego pet minuta ranije. — Kako?

— Reći ću vam, ali pre toga moram nešto da znam. Lusi, pitaću vas nešto i želim da mi pošteno odgovorite. Volite li vi, ili, da li osećate nešto za Del Krejtona?

— Naravno da ne! To sam vam već rekla. Koristim ga samo kao zaštitu, jer me ljudi ostavljaju na miru ako misle da sam njegova devojka. To je sve što imam s njim. Dok je klimnuo glavom. — Dobro, ali budite krajnje obazrivi kada ste u njegovoj blizini.

— Zašto?

— Ne mogu sada da vam to objašnjavam. Pazite dobro da me ni na koji način ne pomenete. I nemojte mu verovati.

— Dobro, držaću se toga. Ne brinite.

— Je li federalni šerif Vajat Erp još u gradu?

— Jeste. Odseo je u Hotelu „Zapadna zvezda“.

— Moram da ga vidim Lusi. Znam da je vrlo kasno, ali mislite li da biste mogli saznati koji je broj njegove sobe? Još bi bolje bilo ako biste mogli da ga nadete i da mu kažete da želim da razgovaram sa njim.

— Mislim da bih to mogla da uradim.

— Ali, morate biti krajnje obazrivi. Ako se u gradu sazna da ste posetili Erpa, neki ljudi bi možda poželeli da saznaju razlog tog po-

seti. Oni su apsolutno bezobzirni Lusi. Verujte da se ni trenutka ne bi dvoumili da li da vas ubiju.

— Biću pažljiva — rekla je. — Ali, mislim da nema stvarnog razloga za brigu. Noćni portir u hotelu obično u ovo doba spava i ako je nekome potreban, taj mora da ga probudi /zvonjenjem na portirsko zvono. Iz knjige gostiju videću koji je broj šerifove sobe i otići ću gore da mu prenesem vašu poruku i da ga dovedem ovamo.

— Ne Lusi, ne ovamo. Pošaljite ga kod onih vrba iza mosta na potoku, ja ću ga tamo čekati, a vi se vratite ovde i ležite da spavate.

— Dobro... mister Holideje — rekla je i pogledala ga očima zasenčenim trepavicama.

— Bez onog „mister“, Lusi. Mi se već dobro znamo, zar ne? Zovite me Dok kao što me i drugi znaju.

— U redu, Dok.

— Vi ste divna devojka — rekao je ustajući. Zaboravio je da je još uvek drži za ruku i ona je poslušno ustala za njim. Pri tome je za trenutak izgledalo kao da će izgubiti ravnotežu i on je prihvatio oko pasa i privukao sebi. Osetio je na prsima dodir njenih prefinjeno čvrstih grudi.

— Nemojte — rekla je, ali nije pokušala da se otrgne. Ruke su joj se za trenutak zadržale na njegovim ramenima, a onda su kliznule niz mišice. Dok je pustio iz zagrljaja i ona je koraknula nazad. Ne skidajući oka s njega pružila je ruku da uzme kućnu haljinu i pošto se ogrnula, nestala u malom buduaru u koji se ulazilo iz sobe.

Nekoliko minuta kasnije, pojavila se potpuno odevena i znatno

drukčija ali ne samo zbog odela i šminke koju je u međuvremenu stavila, već zbog izraza lica. Na licu i u očima sve više je uzimao maha izraz neke nedefinisanе nade i iščekivanje što ona izgleda nije ni nastojala da prikrije.

— Idem — rekla je. — A vi se čuvajte. Čudno ... — rekla je zadržavši ispred Doka — i kao. ... skoro kao da je Džim ponovo pored mene ... mada je sve drukčije. To je luckasto zar ne?

On nije odgovorio.

Lusi mu je brzo prišla, poljubila ga, a zatim se još brže udaljila do vrata, otvorila ih i nečujno kliznula napolje. Holidej je seo na krevet i ostao tako dok nije zavio cigaretu, a zatim je izašao iz sobe. sišao niz spolne stepenice i otišao do mosta. Nije zapalio cigaretu sve dok ga od grada nije zaklonila zavesa gustih opuštenih vrbovih grana.

Ispužio je cigaretu i na kraju bacio opušak u potok. Od dosade je počeo da šeta gore-dole. Njegov konj već nahranjen, zarzao je kratko i odmah posle toga i Dok je čuo bat koraka koji su se približavali. Za svaki slučaj izvukao je revolver. Ali to nije bilo potrebno jer je začuo dobar poznat glas.

— Dok? Jeste li tu? Ja sam, Vajat.

Dok je vratio revolver u futrolu. — Ovde sam Vajate.

Federalni maršal je razgrnuo grane vrbe i provukao se do skrivenog prestora. Zubi su mu blesnuli u tami, što je značilo da se osmehnuo i on je pružio ruku.

— Dok! Drago mi je da vas vidim! Dok je prihvatio i čvrsto stisnuo ruku svog starog prijatelja. Mada su se u tami teško mogla razabrati crte lica. Dok je ipak pri-

metio da je maršal zabrinut. Suviše je dobro poznao svog dugogodišnjeg prijatelja, da ne bi znao šta znače nabrane obrve i prkosno isturena brada.

— Mnogo sam bio zabrinut za vas. Gde ste bili?

— Otišao sam u pustaru kao što mi je Ben Travers sugerisao. Čekali smo uputstva od vas.

Pri pomenu Traversovog imena, Vajat Erp je nezadovoljno progundao. — Bio je to vraški sposoban i dobar čovek. — Dunuo je na nos ljutito i nervozno kao bizon. — Čekajte da se malo prisetim. Rekao sam Benu da vam kaže da se sakrijete negde kod Stražareve stene. Poslao sam tamo juče jednog čoveka da vas potraži. Našao je vaše tragove i verovatno vaš logor ali, to je bilo sve.

— Morao sam da se trenutno sklonim.

— Zašto?

— Nagazili su me Berni Džip i njegovi banditi. Sasvim slučajno, jer sam se dobro sakrio, ali svelo se na isto. Bio sam u opasnosti.

— I šta se desilo, vidim da ste se izvukli.

— Uklonio sam Džipa.

— A ostale, šta je s njima?

— I oni su skinuti sa dnevnog reda.

Vajat Erp je na to primetio sa prizvukom žaljenja. — Imali ste sreće, ali bi daleko bolje bilo da smo mogli naterati Bernija Džipa da propeva.

— Nije bilo moguće, ali i da jeste, sumnjam da bi smo od njega saznali nešto više od onoga što ja znam — rekao je Dok. — Otkrio sam ko je spoljni naredbodavac.

— Ko?

— Del Krejton.

— Gradonačelnik?

— Da.

— Jeste li sigurni?

— Video sam ga u razgovoru sa Bernijem Džipom na nekih četvrt milje daleko od banditskog skrovišta.

— Je li on vas video?

— Da jeste, verovatno bih bio mrtav.

— Da li Krejton sluti šta se događa?

— Mislite li da li sumnja da sam ja ubačeni agent?

— Da, to. Sumnja li?

— Možda, ima nekih indicija. Ubrzo posle mog hvatanja, došao je u zatvor da razgovara sa mnom.

— Šta ste razgovarali?

— Pa, kao prvo, obećao mi je da će reći sudu neku lepu reč za mene, ako mu kažem gde se skrivaju Berni Džip i ostali, ali, čini mi se da je time samo hteo da me navuče.

— Jeste li mu dali neki povod da zaključi da ste tajni agent?

— On je indirektno nabacio da bih mogao to da budem. Ja sam mu bajagi priznao, ali kada je tražio dokaz da sam policajac i mu ga, naravno, nisam dao. Mislim da je otišao u uverenju da sam pokušao da ga izblefiram da bih se izvukao iz zatvora.

— Ali verovatno da je ta sumnja ostavila neki trag — rekao je Erp zamišljeno. — Mora biti. Trudio se koliko je više mogao da vas ukloni. Mora biti da je on stajao iza pokušaja linča koji je sprečen, i mora biti da je on poslao Džipa i njegove saučesnike da vas šmaknu u zatvoru. Zna da javno mnjenje vas optužuje za taj zločin.

— To sam pretpostavio.

Erp se naslonio na deblo vrbe. — Del Krejton je naša jedina veza koja nas može dovesti do „vrhovnog mozga” bande i tu vezu ne smemo nikako prekinuti, Dok. Zbog toga mi se ne sviđa što ste onoj ženi poverili da štetnik.

— Mislim da je ona minimalan rizik — rekao je Dok.

— Ni jedan rizik nije minimalan.

— Nisam mogao lično da dođem da vas potražim u hotelu. Ovdašnji ljudi kao što i sami znate, smatraju, da sam ubio Traversa i Carlila Rajsa. Sem toga, šta bi bilo kad bi nas neko video zajedno? Ako bi ta vest doprla do Del Krejtona on bi se uvukao u ljušturu. Ovako još ima šanse da ga navedemo na tanak led.

Vajat Erp ga je pogledao ispod oka. — Kako to mislite?

— Pre nego što sam doznao da ste došli u Kenšou, smislio sam jedan plan. Kako stvari sada stoje, mi protiv Krejtona ništa ne možemo da dokažemo, je li tako?

Vajat je progundao da se slaže. — Tako je. Pričajte tu šta imate.

— Mislim da ja tu mogu da odigram ulogu. Krejton će sada umešto Džipa i ostalih morati da nađe nove ljude. Mada na prvi pogled ne izgleda logično, ja sam za ništa ipak, najbrže i najbolje rešenje. Uveriću ga da sam voljan da nastavim Džipov posao i ako zagriže... nar je.

— To će ići teško. On već sumnja na vas.

— Neće imati drugi izbor. Uostalom, prepustite meni igru ubeđivanja, ja ću to umeti. Na kraju, iako ne usnem, ne gubimo ništa. Sad slušajte dalje. Kad Krejton i ja

sklopimo dogovor, sve se nastavlja po starom. Vi ćete mi dati dva vaša čoveka da formiramo bandu. i posao se nastavlja. Klopku sam smislio ovako: Jedna pošiljka novca sastojace se od obeleženih novčanica, jer samo tako ćemo imati dokaz protiv Krejtona, ali, da bismo pohvatili i ostale, ta pošiljka mora biti tolika da Del Krejton novac dalje prosledi „centralnom mozgu“. Tako bismo ih sve imali na tanjiru, ali, tu nastaju i glavne teškoće.

— Da. Velika pošiljka novca obično ide sa pratnjom, a u tom slučaju pljačka je praktično nemoguća.

— Mislio sam na to. Ta velika pošiljka biće naknadno dodata uz manju pošiljku za koju će pljačka biti već dogovorena. Krejton za to neće znati sve dok opljačkani voz ne stigne u Kenšou, ali, naravno, biće zadovoljan kad dobije sto hiljada dolara. Obeležen novac će najverovatnije odneti u Kanzas Siti ili tamo gde je sedište njihove lupeške centrale, pošto toliku svotu ne sme slati poštom i tamo ćeš ih sve pohvatati. Kako vam se čini?

Erp je zamišljeno zavrteo glavom. — Sve bi bilo dobro da ne postoji problem pratilaca. Niko ne šalje sto hiljada dolara ili više bez jake pratnje. Kako ćete opljačkati novac ako u vagonu budu dva ili tri naoružana pratioca.

— Mislio sam na to. Krejtona treba uveriti da smo poduhvat izveli brzo, sretno i surovo. Tu mora biti i mrtvih...

— Stojte — prekinuo ga je Vajat Erp. — Kažete mrtvih? E, to već ne znam kako bismo izveli. Sve

se može simulirati sem smrti. Mislim da je taj plan neizvodljiv.

Dok se samouvereno osmehnuo. — To vam se samo čini. Ja mislim da je ipak izvodljiv. Slušajte kako sam to zamislio...

Tihim glasom, kao da strahuje da ih neko može čuti. Dok je izložio Vajatu svoj plan. Kako je završio, Vajat ga je s osmehom pogledao i zadovoljno ga potapšao rukom po mišici. — Ovo je najluđi plan koji sam ikada čuo, ali baš zato ima dosta izgleda da uspe. Sutra odlazim u Grover Siti da organizujem zamku, a vi obavite svoj deo posla sa Krejtonom. Ako u roku od nedelju dana ne dobijem od vas vest da niste uspeali, plan postaje operativan. Važi?

Dok je samo klimnuo glavom i uz stisak ruke dvojica prijatelja su se razišli. Tama noći sakrila je njihove siluete.

*

Del Krejton je sedeo zavaljen u fotelji u kabinetu svoje luksuzno građene kuće, zadubljen u misli kojih se celog dana nije mogao otresti. Prošlo je već tri dana od kako je Berni Džip dao određena uputstva, a od njega nema nikakvog glasa. Rano jutros išao je na jahanje, što je dva do tri puta nedeljno radio i posle ispaljena tri hica čekao na uobičajenom mestu više od pola časa, ali. Berni Džip se nije pojavio. To se do danas nikada nije desilo. Pitao se šta je bio razlog nedolasku na sastanak i neprijatne slutnje unele su nespokoj u njega. Ako se to ponovi i prekosutra, moraće da ode do kolibe i proveriti šta se zbiva, mada mu se

nije ulazilo u taj rizik. Mogla je to biti i zamka a ako ne, moglo se desiti da ga neko vidi i svako bi se pitao šta gradonačelnik traži u brvnari zabačenoj u brdima koja je inače samo služila da se u njoj povremeno sklone kauboji ili poneki skitnica.

Zbog zanetosti, Krejton nije čuo lak šum izazvan preskakanjem ograde i jedva čujno struganje pri dizanju prozorskog okna u predsoblju. Budući da je sedeo u sobi nije mogao da primeti kada se silueta jednog čoveka provukla kroz otvor i zastala sakrivena iza zaveses. Tek kada su mu se oči naviknule na tamu, uhoda je na prstima tiho pošao prema vratima ispod kojih se

probijala tanka traka svetlosti istigavši na metar ispred vrata, izvadio revolver iz futrole. Još nekoliko koraka i spustio je ruku na kvaku. U sobi je i dalje vladao potpuni mir.

Verovatno da Del Krejton u životu nije doživeo veće iznenađenje od onoga kada je na tihi šum otvaranja vrata okrenuo glavu i umesto služavke Neli ugledao Doka Holideja, odnosno Grega Ormsbija kako je on mislio da se taj čovek zove. Za trenutak je zastao kao skamenjen, a onda mu se ruka munjevitoprružila prema fioci u kojoj se nalazio revolver. No, pre nego što su mu prsti dotakli ručicu fio-

OBAVEŠTAVAMO ČITAOCE O DINAMICI IZLAŽENJA TEKSTUALNIH ROMANA U MESECIMA JUNU, JULU I AVGUSTU 1984. GODINE:

- LJUBAVNI VIKEND ROMAN dva puta nedeljno, utorkom i petkom;
- VANREDNI LJUBAVNI ROMAN svakog 10. u mesecu;
- SILUETE dva puta mesečno i to u junu i julu 20. i 25. u mesecu, a avgusta 15. i 20. u mesecu;
- VAJAT ERP svakog 3. u mesecu;
- DOK HOLIDEJ dva puta mesečno i to 7. i 20. u mesecu;
- ŠEJN svakog 16. u mesecu;
- RAF MANING 17. u mesecu.

ke, hladno metalno „klik“ zaledilo je njegov pokret.

— Nemoj! — rekao je Dok tiho, ali je ta jedna reč zvučala toliko preteći da je Krejton odustao od svoje namere i spustio ruku na sto. — Na tvom mestu, ja bih ostao miran i tih, jer na ovoj razdaljini ne mogu da promašim.

— Ti! — izustio je Krejton u polu glasa.

— Da, ja. Iznenaden si što me vidiš, je li? Ne čudi me, mada, ako dobro razmisliš, nije trebalo da budeš iznenaden. Šta je normalnije nego videti pčelu pored cveta, i bandita u blizini plena.

Krejton je ćutao, ali se po izrazu njegovog lica videlo da grozničavo razmišlja jer mu je, ma koliko prikrivana, nedoumica senčila lice.

— Da. Onog dana kada si se te odmah ratosiljam jednog dela problema. Ja znam ko si i kakvu igru igraš. Nemoj ništa poricati, jer bi to bilo nepotrebno gubljenje vremena.

— Video si me — procedio je Krejton setivši se svog razgovora sa Bernijem Džipom.

— Da. Onog dana kada si se sastao sa Bernijem Džipom posmatrao sam vas durbinom. Prema tome, nije potrebno da se mučiš i izmišljaš neke glupe priče.

Krejton ga je gledao izbuljenim očima. Gajio je neke sumnje da je čovek koji je stajao pred njim sa revolverom u ruci potajnik policije ali, i to je bila ničim nepotkrepljena sumnja. U svakom slučaju, jedan problem koji je smatrao rešenim, sada se ponovo javljao i to u mnogo većem i opasnijem vidu.

— Šta hoćeš od mene — proce-

dio je promuklo. — Da me ucenjuješ?

Dok je odmahnuo glavom. — Ni govora! Već sam ti jednom rekao da lupeži imaju svoju verziju časti. Biti ucenjivač je nedostojno za pravog čoveka, i zato sam odabrao mnogo časniji način da učestvujem u podeli kolača. Nudim ti svoje usluge.

Već sasvim pribran. Krejton ga je pogledao ispod oka. — Šta mi jemči da nisi policajac. U zatvoru si rekao da jesi.

— Pokušao sam da se izvučem.

— Čudi me da mi tada nisi rekao da si me video sa Džipom — rekao je Krejton. — To je bilo dosta lo- gično.

Dok je odmahnuo glavom. — Ni govora. Bila bi glupost da sam ti onda rekao, jer šta bi bilo prirod- nije nego eliminisanje nepoželjnog svedoka. Da budem iskren mislim da si ti organizavao onaj linč koji na moju sreću nije uspeo. Dok je nastavio da igra ulogu Grega Ormsbija. — Fina je stvar biti imućan i pušiti ovako fini duvan, Krejtone. Zato sam i rizikovao da te potražim, jer žarko želim da dodem do dosta novca. No, da idemo dalje. Nisam ti smeo reći da znam ko si. Srećom, ukazala mi se prilika da pobegnem. I sada dolazimo do kraja. Ja sam na slobodi, bez novca i sa mnogo želja da živim udobno. Zato sam došao da ti ponudim svoje usluge.

— Čak i ako bih ti poverovao zašto bih te angažovao?

— Zato što nemaš drugog izbora. Potreban sam ti.

— Ni najmanje. Već imam potrebne ljude.

— Varaš se. Nemaš, jer je Berni Džip mrtav, a isto tako i obojica njegovih pomagača.

Krejton ga je čuteći pogledao ispod oka. To je, dakle, bio razlog što Berni Džip nije došao na ugovoreno mesto. Kućkin sin ovaj Ormsbi, veštiji je nego što izgleda. Smrt dvojice Džipovih hulja nije ga se mnogo ticala, ali je Džipova smrt otvarala nove probleme. Mada se bližio kraj i njegove uloge, Berni Džip je mogao izvršiti još nekoliko zadataka i tek posle nestati sa lica zemlje.

— Mrtvi kažeš? — rekao je Krejton. — Ti si ih sredio?

— Da. Naleteli su, i ja sam ih poslao na onaj svet. Pitaćeš se zašto nisam pobeo iz ovog kraja, ali i za to imam objašnjenje. Za odlazak u drugi kraj zemlje potreban je novac, a sem toga, od samog početka sam se nosio mislju da preuzmem posao u svoje ruke. I kao što vidiš tu sam.

— Šta predlažeš?

— Da se udružimo. Ti ćeš i dalje obavljati svoj deo posla, a ja ću preuzeti Džipovu ulogu. Delimo fifti-fifti. Šta misliš?

— Za to su ti potrebni ljudi.

— Imam već neke u vidu. Za nedelju dana će sve biti sređeno i možemo početi. Tajnost ostaje vrhunska kao i do sada.

Krejton se zamislio. Lukavi deo njegovog bića govorio mu je da mora biti oprezan, ali na drugoj strani bilo je poslova koji nisu trpeli odlaganje. Vagao je u mislima argumente za i protiv i našao da ipak pretežu on u Ormsbijevu korist. Kao prvo, Ormsbi je znao ko je on, i to do sada nije imalo štetnih posledica. Drugo, pobeo je iz zatvo-

ra što ne bi bilo potrebno ako je policajac; Treće i najvažnije: mogućnost da se dođe do velikih para igra veliku ulogu kod svakoga, pa i kod Ormsbija. Na drugoj strani, prestanak posla na njegovoj teritoriji mogao je kod „centralnog mozga“ izazvati sumnju u njegovu sposobnost što nikako nije smeo da dozvoli. Mogao je doći u pitanje njegov ugled i taj razlog je prevagnuo.

— U redu — rekao je odvajajući reči. — Dogovorili smo se. Za nekoliko dana ću ti se javiti uobičajenim signalom. A sada odlazi i pazi da te niko ne vidi.

— O keaj — rekao je Dok spuštajući revolver u futrolu. Nemoj da padneš u iskušenje da mi pucaš u leđa dok izlazim.

Nekoliko minuta kasnije, mrak je progutao Dokovu visoku siluetu i Krejton je začuo veoma udaljen topot kopita. Lukavi nitkov, pomislio je Krejton.

VI

Nedelju dana kasnije, reporter lista „Kanzas Siti Star“ koji je popodnevnim vozom putovao od Grover Sitija za Kenšou, doživio je nešto što mu je poslužilo kao materijal za reportažu decenije. Ono što je kao očevidac napisao, bilo je dovoljno da kod čitalaca stvori pravi utisak o veštini bandita koji su prepad izveli s nečuvenom drskošću. Negde oko pet časova posle podne kada je lokomotiva brekajući vukla kompoziciju uz jednu padištu, sa jedne od zadnjih klupa u pretposlednjem vagonu digao se jedan visok, markantan čovek i pre-

šavši vratima kroz koja se prolazilo u susedni vagon, a koja su sada bila zaključana, ispalio u bravu dva metka, posle čega su se vrata lako otvorila. Uzbudjenim putnicima je doviknuo pratećim zvonkim glasom.

— Niko da se nije makao! Ovo je pljačka!

Istog trenutka drugi napadač iskočio je na platformu i sa dve krpe prekrivši puškarice na specijalnom vagonu za transport novca koji je u poslednjem trenutku prikačen kompoziciji u Grover Sitiiju. Sledeći potez mu je bio da otključa priključak kojim je vagon bio prikačen za kompoziciju, a zatim su obojica sa naperenim revolverima skočila na otključen vagon. Sve se to odigralo za manje od pola minuta, tako da niko nije uspeo čestito ni da se pribere kada je poslednji vagon počeo da zaostaje, a zatim da se lagano pa sve brže vraća niz padinu. Poslednje što je reporter „Kansas Siti Stara” video bila su dva konjanika koji su iz jednog šumarka porušili za vagonom. Vozovođa je hteo da zaustavi voz i da se vrati nazad do izgubljenog vagona, ali su putnici u strahu za život, silom prinudili vozovođu da voz nastavi put. Sa već dosta velike udaljenosti putnici i osoblje voza mogli su da čuju puškanje kakvo se nije čulo još od vremena stočarskog rata, a zatim jaku eksploziju iz koje je posle nekoliko minuta ponovo usledilo nekoliko pucnjeva. Zatim se sve utišalo i posle nešto više od tri časa, voz je stigao u Kenšou odakle je vozovođa telegrafisao u Grover Siti šta se desilo. Malo kasnije, u Kenšou je stigao telegram da će posebna lokomotiva poći iz Grover Siti, na lice mesta gde će federal-

ni šerif izvršiti uviđaj, a da opljačkana kompozicija nastavi put dalje.

Znajući da će voz biti napadnut, Krejton se u momentu dolaska voza nalazio u blizini stanice. Očekivao je pošiljku od trideset hiljada dolara u poštanskom vagonu i njegovo je iznenađenje prerاسlo u zaprepašćenje kada je čuo priču o specijalnom vagonu. Specijalni vagon se koristio samo za pošiljke od preko sto hiljada dolara. Zbog toga je kao sumanut pritrčao grupi putnika.

— Mir! — Povikao je iz sveg glasa. — Ja sam gradonačelnik. — Ispričaj mi ukratko šta je bilo — obratio se vozovođi.

— Bolje bi bilo da ovaj gospodin ispriča, jer je bio najbliži mestu događaja — rekao je vozovođa.

— Da, ja sam sve video — razvezao je reporter.

— Kako je izgledao taj što je pucao? — zapitao je Krejton.

— Visok, crnomanjast, markantan. Naročito su mu karakteristične oči, sivoplave, zapovedničke — rekao je fotoreporter.

Krejton je pomislio na svog čoveka. — U vagonu su sigurno bili čuvari — zapitao je skrivajući svoj strahovanja.

— Da, trojica. Video sam ih kad su ušli u Grover Sitiiju. Protiv onog arsenala, četvorica napadača ništa ne bi mogli... ali, upotrebili su dinamit. Eksplozija se jasno čula — pričao je dalje reporter.

— I posle toga još nekoliko pucnjeva — dodao je neko.

— Da — rekao je sumorno vozovođa. — Po tome bi se moglo zaključiti da su banditi savladali otpor čuvara.

Krejtonu je srce zaigralo od nade. Možda onaj lupez ipak nije toliki maier. Uostalom, to će saznati vrlo brzo.

U tom trenutku, kroz gomilu se probio telegrafista, mašući komadom papira u ruci. — Iz Grover Sitija javljaju da je u vagonu bilo sto trideset hiljada dolara. Naknadna pošiljka od sto hiljada priključena je u poslednjem trenutku.

U gomili se začuo žagor, i Krejton je začutao i sam zaprepasćen čudnim obrtom okolnosti. Nestrpjenje koje se graničilo sa nespokojstvom mučilo ga je dok se lagano udaljavao svojoj kući, ostavljajući za sobom gomilu ljudi koji su i dalje vikali, trudeći se da serviraju svaki svoje objašnjenje i viđenje događaja.

*

Petnaestak minuta posle datog znaka, tih topot kopita najavio je približavanje konjanika i Krejton se povukao dubje u tamu. Konjanik je izronio na čistinu i ispred šumarka zastao da osmotri okolinu. Pri bleđoj svetlosti zvezda, Krejton je prepoznao svog čoveka

— Ovamo — rekao je prigušeno.

Holidej je priterao konja do ispod drveta i stao. Čekao je da Krejton progovori prvi.

— Šta se desilo — nije mogao da se uzdrži Krejton, i ako se trudio da izgleda pribran.

— Desilo se nešto što će ti doneti šezdeset pet hiljada dolara. To je svota od koje možeš živeti do kraja života.

— Da čuo sam, ali, to je bilo protivno uputstvu. Plan je skrojen za trideset hiljada.

— A bilo je sto trideset. Smeta li to? — dodao je Dok.

— Ne, ali moglo se završiti napako...

— Kao što vidiš nije. Posao smo obavili, ali smo poslali trojicu značkarosa na nebo

— Trojicu?! — Krejton se lećnuo, jer je znao šta to znači. Smrt federalnog serifa Traversa domamila je Vajata Erpa u Kenšou, a pogibija još trojice i pljačka velike sume pokrenuce veliku istragu.

— Nije bilo drugog izlaza — nastavio je Dok Holidej bezbrižno. — Očekivali smo poštanski vagon i sva je sreća da smo pri ruci imali dinamit.

— Očevici kažu da su čuli eksploziju. Šta je to bilo?

— Razneli smo vrata vagona, jer čuvari nisu hteli da se predaju. Sa vratima je odleteo u vazduh i jedan čuvar. Ostalu dvojicu smo morali da sredimo. Ali, to nije važno, novac je ovde — rekao je Dok spuštajući ruku na vreću od nepromočivog platna. — Šezdeset pet hiljada dolara u finim zelenim novčanicama. Drugu polovinu sam zadržao i da znaš da smo je zaslužili. Dosta smo se nagutali barutnog dima. — Otkacio je vreću sa sedla i levom rukom je pružio Krejtonu. — Evo.

Krejton je uzeo vreću i prebacio je ispred sebe na sedlo. — Dobro, ali posle ovog događaja moramo se za duže vreme pritajiti. Sigurno je da će biti istrage i postoji opasnost da neko otkrije vaše skrovište. Moj je predlog da se sklonite iz ovog kraja, možda u Kolorado ili još dalje u Kaliforniju. Slutim da će uskoro ovde postati vrlo vruće, naročito za tebe, jer će onaj novinar dati policiji tvoj opis.

Dok je klimnuo glavom. — Slazem se. Sa novcem koji imam sasvim će mi biti lepo u Kaliforniji.

Krejton je ćutke klimnuo glavom i u tami su ispod spuštenih očnih kapaka zasvetlucale njegove beonjače.

— Još nešto — dodao je Holidej — nemoj mi pucati u leđa kada se okrenem.

Rekavši to počeo se udaljavati kroz tamu šumarka ne skidajući oka sa svog sagovornika.

Krejton je ostao da sedi nepomično u sedlu, i tek kada je Holidej nestao u mraku iz njegovih grudi oteo se uzdah. Nitkov, pomislio je, prozreo me je.

*

Nešto posle devet časova pre podne građani Kenšoua počeli su se okupljati u gradskoj većnici, a oko pola deset, većnica je bila skoro puna, tako da su neki morali ostaniti napolju. Za stolom na podijumu sedeli su gradonačelnik Del Krejton i svih pet članova gradskog veća. Krejton je pogledao na sat, a onda udario drvenim čekićem o sto.

— Dame i gospodo — počeo je. Svima vama je poznato da su se u poslednje vreme odigrali događaji koji unose nespokojstvo i nemir u sve časne i poštene građane. Poslednjih meseci desilo se veći broj razbojničkih napada na imovinu čiji ste vi ulagači, a pre kratkog vremena su poginuli u našem gradu šerif Tomson i njegov pomoćnik Čarli Rajs, a s njima i jedan federalni šerif po imenu Travers. Sinoć smo čuli za još jedan atak na red i mir u našem kraju, a jutros

sam iz Grover Sitijsa dobio telegram kojim nas izveštavaju da je prilikom napada na voz i pljačke novca bilo i žrtava. Dame i gospodo, u tom nesrećnom napadu poginula su sva trojica pratilaca.

U sali se začulo tiho mrmljanje, i Krejton je digao ruku tražeći tišinu i nastavio.

— Ti događaji, pokazali su nam da među nama ima ljudi koji su spremni da se suprotstave zlu makar i po cenu života. Dame i gospodo, uveren sam da ćete se vi složiti sa mnom da su ti ljudi, šerif Tomson, pomoćnik Rajs, Travers i ova trojica poslednjih, poginuli hrabro u vršenju svoje dužnosti. Složit ćete se da su poginuli kao heroji.

Zagor odobravanja propratio je njegove reči. Krejton je sačekao kratko vreme, a onda ponovo digao ruke i nastavio.

— Prekosutra će trojici poginulih u Grover Sitijsu biti priređena svečana sahrana o državnom trošku i to je najmanje što se za njih može učiniti. Složit ćete se sa mnom da im ovaj grad duguje nešto više od toga, jer se sve to odigralo u granicama atara našeg grada. Zato predlažem da u znak zahvalnosti tim hrabrim ljudima učinimo dve stvari: prvo, da odredimo jednu sumu novca iz gradske kase kao pomoć porodicama poginulih, recimo po hiljadu dolara, i drugo, da neko koga sada odaberete, ode kao predstavnik grada na pogreb. Ima li nekoga ko se ne slaže sa mnom?

Svi prisutni su kao jedan ustali i zapljeskali. Na to se iz publike digao blagajnik stočarske banke Pibodi i predložio.

— Dame i gospodo, mislim da za našeg predstavnika na pogrebu ne

bismo mogli da nađemo prikladnijeg i dostojnijeg čoveka od našeg gradonačelnika. Predlažem da iza-beremo njega.

Začuo se još veći aplauz i Krej-ton je sa svečanim izrazom lica ustao sa svoga mesta.

— Poštovani sugrađani — rekao je — vaš izbor mi čini čast i izjav-ljujem da ću nastojati da tu obave-zu što dostojnije izvršim. Hvala vam na poverenju i privilegiji da vas predstavljam.

Kasnije u toku dana, sedeći u vo-zu za Grover Siti, Krejton je raz-mišljao o tome koliko mu je puto-vanje na pogreb dobrodošlo. Jednim potezom završio je dva posla: uveri-će se da li su pratioci novca zaista mrtvi, što će odstraniti svaku sum-nju na Ormsbija, a istovremeno će mu se pružiti mogućnost da neupad-ljivo odnese više od sto hiljada do-lara koje je prikupio. Ako sve bude u redu, nastaviće put u Kansas Siti gde je tih dana trebalo da se održi sastanak „velike deseterice“. Treba-lo je sumirati rezultate i napraviti program za veliku budućnost, a og-roman novac koji će na taj sasta-nak doneti ojačaće njegov ugled i poziciju, tako da mu može pripasti jedan od najuticajnijih položaja u novoj kompaniji.

*

Vrata sporedne prostorije, koja je svečanoj sali pogrebnog preduzeća služila kao pomoćna prostorija, ot-vorila su se i u odaju obasjanu sa malo svetlosti koja je prodirala kroz dva prozora skoro sasvim zakrilje-na tamnim draperijama, prodrlo je nešto više sunca. Sa suncem su u odaju ušla dva čoveka. Jedan od

njih, građanima poznat kao fede-ralni šerif Vajat Erp, zatvorio je vrata i raskrivši draperije obra-tio se dvojici koji su sedeli u pro-storiji.

— Šeldone i Elstone, da vam predstavim gospodina Rouza najelit-nijeg pogrebnika u Grover Siti.

Rouz je pogledao dvojicu prisut-nih pogledom mrtve ribe. — Za-dovoljstvo mi je da smo se upozna-li gospodo — rekao je, a glas mu je zvučao kao da dolazi sa drugog kraja nekog dugačkog tunela. Po-digao je malo glavu i iskosa osmo-trio njihova lica. — Verujem da ću uspeti da od nas napravim savrše-ne mrtvace.

— Mnogo hvala, procedio je Šel-don suvo.

*

— Samo još malo, sasvim malo pudera — rekao je Rouz tapšući Šeldonov obraz komadom vate na-močenim u puder. Koraknuo je ko-rak unazad i osmehnuo se. — Eto, sad je završeno.

— Izgledate divno — rekao je Erp Šeldonu i osmehnuo se.

Šeldon je ležao u mrtvačkom san-duku postavljenom crnim satenom. — Mister Erpe, ovo mi se nimalo ne sviđa.

Vajat Erp se uozbiljio i rekao. — Verujem Šeldone ali za nas je od najveće važnosti da Krejton do kra-ja bude uveren da ste zaista mrtvi. — Okrenuo se pogrebniku i nasta-vio. — Mister Rouz, ako nemate ni-šta protiv, hteo bih sa gospodinom Šeldonom i Elstonom da razgova-ram nasamo.

— Ni najmanje, ni najmanje — rekao je pogrebnik kao da bira po

notama. — Ali, morate mi priznati da sam bez greške obavio svoj posao. Ova rana na glavi koju sam nacrtao izgleda kao prava!

— Zaista divno — složio se Erp — u stvari, neću se dvoumiti da mog sledećeg čoveka pošaljem vama. To jest, sledećeg stvarno mrtvog.

Šeldon je omirisao vazduh pun otužnog mirisa cveća. — Koliko ćemo morati da ležimo u ovim sandučinama, a da ne trepnemo?

— Moraćete da se držite kao stvarno mrtvi, ali samo toliko da vas Del Krejton vidi. — Erp je bacio pogled prema vratima koja su se zatvorila iza Rouza i nastavio. — Mislim da je štab i mozak organizacije u Kanzas Sitiju. Kada bude video da ste mrtvi, verujem da će i Krejton otići tamo, uveren da je bezbedan. Tako ćemo ih ščepati.

— A kad će doći ovamo? — zapitao je Elston.

Erp je bacio pogled na časovnik. — Kroz nekoliko minuta počće defile kroz svečanu pogrebnu salu. Tamo ćete biti izloženi i svi će zastati pored „vaših ostataka“ a posle toga će kovčezi biti zatvoreni. Po četvorica šerifa odneće posle toga vaše kovčege u jednu drugu ogradu gde će biti spremni isti takvi kovčezi kao ovi vaši. Oni će spustiti vaše kovčege i uzeti one druge, a onda će ih izneti do kola koja će čekati napolju. Svi učesnici pogreba posle toga poći će za kolima. Na grobu će se održati završni deo svečanosti. Kada i poslednja lopta zemlje bude bačena u grob, mi ćemo se razići.

— Divno — rekao je Šeldon.

— Dame i gospodo — počeo je pogrebnik Rouz naglašavajući sa puno patosa svaku svoju reč. — Vreme je da jednom zauvek kažemo zbogom našim dragim i voljenim prijateljima Alisteru Elstonu, Gregoru Šeldonu i Tipu Kelogu, ljudima koji su časno ispunili svoj dug ovom svetu. — Otvorio je vrata iza sebe i ljudi i žene su polako ušli u svečanu odaju.

Federalni šerif Vajat Erp stajao je u vrh glave pored dva otvorena i jednog zatvorenog kovčega u kome su se nalazili „raskomadani ostaci“ jednog pratioca pošiljke. Jedan za drugim, ljudi i žene su lagano prolazili pored posmrtnih ostataka hrabrih čuvara zakona. Konačno se pojavio Del Krejton. On je zastao i pogledao u Šeldonovo blede, samrtnički belo lice kome se na čelu jasno videla duboka rana.

— Izgledaju mirno i spokojno, zar ne? — prošaputao je Erp.

— Da — rekao je Krejton i pošao dalje.

Erpu se učinilo da u kretanju gradonačelnika Kretjona zapaža neki nov živahan podstrek.

*

— Prah prahu, zemlja zemlji — rekao je propovednik prekrstivši veliki sveže iskopan grob. Dva čoveka s obe strane groba uzeli su lopate u ruke. Zatim se čuo težak potmuo udar komada zemlje o poklopce kovčega, i jedan po jedan ljudi su se počeli razilaziti.

— Bili su to dobri ljudi — rekao je neko. — Neka počivaju u miru.

— Amin — rekao je Krejton pobožno.

*

VII

Na zvuk zvona, vrata je otvorio mršav čovek spljoštenog lica i videvši Del Krejtona kratkovido žmirnuo iza naočara sa debelim sočivima. Osmeh mu je razvukao usne.

— Vi verovatno želite da vidite gospodina državnog tužioca?

— On me očekuje — rekao je Krejton.

— Izvolite ući, pogledaću da li vas gospodin tužilac može primiti.

— Hvala — rekao je Krejton ulazeći u prostrano predvorje. Mršavko je prešao preko prostranog hola i nestao iza debelih hrastovih vrata. Posle nekoliko trenutaka vrata su se otvorila i mršavko je širokim pokretom ruke pokazao Krejtonu da može da uđe.

— Vrhovni tužilac Silvester će vas primiti.

— Hvala — rekao je Krejton i prošao pored sobara sumornog lica.

Vrata iza Krejtona su se zatvorila. Iza masivnog pisaćeg stola od orahovine sedeo je koščat nadmeno ispržen čovek sa jajastom čelavom glavom. Na njegovom bleđem licu sijala su dva oka crna i velika kao kopče na cipelama.

— Zakasnili ste Krejtone.

— Da, jer sam juče bio na pogrebu u Grover Sitiju.

— Da, znam, a šta je s ostalima? Šta je bilo sa Bernijem Džipom?

Krejton je klimnuo glavom. — Svi su mrtvi. Aranžirao sam da se i to završi — slagao je. — Džip je postao suviše radoznao.

— To je odlično izvedeno — rekao je. — Bezbednost je od najveće važnosti. — Silvester je obišao oko pisaćeg stola i pri čemu mu se trbušić piktijasto ljuljao. Zastao je

ispred Krejtona i teatralnim gestom mu je stavio ruku na rame. — U ovom trenutku, mi smo na kraju prve faze našeg poduhvata i svaka greška mogla bi biti vrlo opasna.

— Ja ne pravim greške — rekao je Krejton. — Dva puta sam likvidirao bandu Bernija Džipa, jer su neki od njih bili suviše radoznali. Ovaj put sam se otarasio svih, uključujući i Džipa. Sad imam potpuno novu ekipu.

Silvester je potapšao Krejtona po ramenu. — Izvanredno, izvanredno. Ostali članovi naše organizacije bili su malo skeptični, ali ja nikada. — Silvestrovim licem razlio se širok osmeh. — Ako hoćete da budem sasvim iskren Krejtone, ja sam vas oduvek smatrao najsposobnijim članom naše grupe, i oduvek sam vas imao u vidu za jedno od najvažnijih mesta u organizaciji.

— Raduje me što me tako ocenjujete mister Silvestere — rekao je Krejton ponizno. — Verujem da će se i ostali složiti s tim kada vam pokažem rezultate mojih poslednjih poduhvata. — Pokazao je glavom na tašnu koju je držao u ruci. — Ovde je više od sto hiljada dolara namenjenih našoj organizaciji.

— Izvrsno, izvrsno — rekao je Silvester blesnuvši očima i opet potapšao Krejtona po ramenu. Ako su vas do sada pogrešno ocenjivali, sada će shvatiti ko ste vi. Uostalom, to ćemo odmah videti, jer nas ostala gospoda već očekuju. Izvolite mister Krejtone — rekao je Silvester i otvorio jedna široka, masivna hrastova vrata ukrašena duborezom.

Praćen Silvesterom, Krejton je ušao u jednu prostranu odaju nameštenu i opremljenu kao manja

sala za sastanke, u kojoj je za okruglim stolom već sedelo desetak osoba. Tek što je zauzeo mesto Silvester je nadio čašu i ustao.

— Nalijte vaše čaše gospodo. Treba da nazdravimo uspehu našeg poduhvata, jer smo sa današnjim danom završili većinu onoga što smo zamislili. U našim rukama se nalazi ne samo Kansas Siti banka već i sve druge velike banke u državi, a pored njih i niz lokalnih banaka širom zemlje. Sa novcem koji ste sada doneli, u čemu gospodin Krejton ima najveći udeo, krenućemo u dalja osvajanja. Na redu su Kolorado, Nju Meksiko, Kalifornija... i ko zna gde ćemo se zaustaviti. Naš uspeh je potpun. Živeli!

*

Dva dana kasnije. Dok Holidej je stajao iza zavese u sobi Lusi Melroz i pušio svoju omiljenu „havanu“ koju mu je Lusi nabavila dan ranije na veliko zgražanje trgovca Tagarta koji je anatemisao žene koje puše, a pogotovu žene koje puše cigare. Stajao je i gledao kroz prozor na ulicu koja je vrela mnoštvom naroda. Bilo je kasno popodne i početak vikenda.

Popodnevnu vrevu nadjačao je šum užurbanih koraka. Cipele sa štiklom, odgonetnuo je Dok, to mora biti Lusi. Njegovo predviđanje se obistinilo, jer je trenutak kasnije u sobu utrčala usplahirena Lusi mašući novinama.

— Evo — povikala je i pretrčavši odaju bacila se Doku oko vrata i poljubila ga. — Čitaj! Čitaj šta ovde piše.

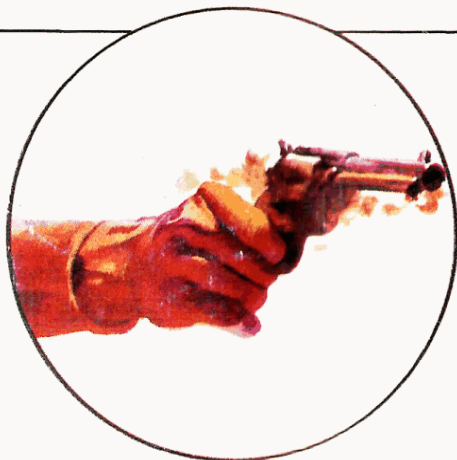
Držeći Lusi obgrljenu oko pasa Dok je drugom rukom uzeo novine iz njene ruke i poluglasno pročitao: „*Otkrivena najveća pljačkaša zavera u Kansasu. Umešane brojne visoke ličnosti. Vrhovni tužilac Silvester i gradonačelnik Krejton, mogući pljačkaške bande, naseli na podvalu koju su isplanirali federalni šerif Vajat Erp i poznati pustolov Dok Holidej. Dok Holidej alias Greg Ormsbi otkrio tajnu organizaciju. Obeležene novčanice putokaz zločina. Uskoro nove pojedino-sti.*“

Holidej je spustio novine na sto i s obe ruke prigrlio Lusi. — Sad si opet slobodan čovek — rekla je ona.

Dok se osmehnuo. — Da, ali priznajem da mi tamnovanje kod tebe nije padalo teško. Čak bih ga i produžio — dodao je i poljubio je u željno uzdrhtle usne.

KRAJ

čitajte sledeći broj
DOKA HOLIDEJA

BROJ 156

izlazi 7. jula 1984.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.